

Individuálna a konsolidovaná výročná správa mesta TRSTENÁ

za rok 2023

V Trstenej dňa 12.08.2024

PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková
primátorka mesta

OBSAH

1. Úvodné slovo primátorky mesta.....	3
2. Informácie o meste	5
2.1. Identifikačné údaje mesta	5
2.2. Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov	5
2.3. Poslanie, vízie, ciele	8
3. Základná charakteristika konsolidovaného celku.....	9
4. Geografické údaje.....	11
5. Demografické údaje	13
6. Ekonomické údaje	17
7. História mesta.....	21
8. Kultúrne pamiatky, významné osobnosti a symboly mesta	22
8.1. Kultúrne pamiatky a pamätihodnosti v meste	22
8.2. Symboly mesta	29
9. Informácie o úlohách mesta.....	30
9.1. Výchova a vzdelávanie.....	30
9.2. Zdravotníctvo	33
9.3. Sociálne zabezpečenie	33
9.4. Doprava	35
9.5. Kultúra.....	37
9.6. Šport	38
10. Informácia o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva	39
10.1. Plnenie príjmov za rok 2023.....	40
10.2. Čerpanie výdavkov za rok 2023	52
10.3. Rozpočtové hospodárenie mesta Trstená za rok 2023 a návrh na usporiadanie výsledku rozpočtového hospodárenia.....	64
10.4. Rozpočet na roky 2024 - 2026.....	66
11. Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok67	
11.1. Porovnanie aktív a pasív za materskú účtovnú jednotku, roky 2023 a 2022.....	69
11.2. Porovnanie aktív a pasív za konsolidovaný celok, roky 2023 a 2022	73
12. Hospodársky výsledok za rok 2023 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok.....	76
12.1. Porovnanie nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku, roky 2023 a 2022	78
12.2. Porovnanie nákladov a výnosov za konsolidovaný celok, roky 2023 a 2022	78
13. Overenie konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2022 nezávislým audítorm	79
14. Ostatné dôležité informácie	80
14.1. Poskytnuté dotácie.....	80
14.2. Významné investičné akcie mesta Trstená v roku 2023.....	82
14.3. Rozvoj Mesta Trstená – predpokladaný budúci vývoj	82
14.4. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia.....	83

1. Úvodné slovo primátorky mesta

Konsolidovaná výročná správa mesta Trstená za rok 2023 je dokument, ktorý predstavuje reálny pohľad na dosiahnuté výsledky a hodnotí mesto ako celok s jeho rozpočtovými organizáciami a spoločnosťou Trstenské technické služby - TTS, s.r.o.

Poskytuje informácie o majetkovej a finančnej situácii, ako súhrn za všetky súčasti konsolidovaného celku, analýzu jednotlivých príjmov a výdavkov, prehľad o prijatých a poskytnutých transferoch a tiež iné podstatné informácie o meste a jeho organizáciách.

Rok 2023 sa niesol najmä v znamení stavebných prác a postupného dokončovania rozsiahlej investície „**Rekonštrukcia komunikácií a chodníkov v meste Trstená**“. Práce boli začaté v roku 2022 a na ich realizácii sa podieľali dve stavebné spoločnosti. Ide o najväčšiu investíciu posledných desaťročí, ktorá bude financovaná počas 15 nasledujúcich rokov z vlastných zdrojov mesta Trstená prípadne z rezervného fondu mesta. Išlo o rozsiahly projekt, prostredníctvom ktorého boli zrekonštruované takmer všetky komunikácie a chodníky v meste a v mestských častiach. Mali sme rozkopanú veľkú časť mesta a práce si vyžadovali vysoké kapacitné nasadenie, pričom sa realizovali v čase ekonomickej krízy – rastu cien materiálov a ich nedostatku. Verím, že aj občanov to stálo veľa trpezlivosti. Dnes nás však môže tešiť pohľad na obnovené ulice. Dovolím si povedať, po udalostiach posledného roka a raste cien stavebných materiálov, by nás v súčasnosti tak rozsiahla investícia stála neporovnateľne viac.

V priebehu roka 2023 sme tiež realizovali aj tieto väčšie projekty:

„**Manažment údajov mesta Trstená**“, projekt bol realizovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a ŠR v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. Výsledkom projektu je zlepšenie dostupnosti dát mesta Trstená s dôrazom na otvorené údaje, aplikácia digitálnej integrácie, zjednodušenie práce a služieb vo verejnej správe. Medzi výsledky, ktoré môžu občania vnímať patria dva Infokiosky umiestnené v rámci mesta.

„**Kvalitné služby Domu Kultúry v Trstenej aj v období pandemických opatrení**“, projekt bol realizovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a ŠR v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Prostredníctvom projektu sa zlepšilo zázemie účinkujúcich umelcov v Dome kultúry, návštevníci kultúrnych podujatí pociťujú väčší kultúrny zážitok prostredníctvom vylepšenej zvukovej a svetelnej techniky.

Pri smerovaní mesta Trstená postupujeme podľa vytýčených rozvojových programov v **Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trstená na roky 2022-2023**, schváleného v marci 2023. Venovali sme veľké úsilie príprave a realizácii projektov a projektových dokumentácií, zapájali sme sa žiadosťami do rôznych výziev, grantov a dotácií, aby sme napriek viazanému rozpočtu zlepšovali všetky oblasti života v meste. Tieto projekty ostávajú pripravené aj pre nasledujúce roky.

Musím tiež spomenúť, že v roku 2023 sa ukončili „**Jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ), k.ú. Trstená lokalita Zadná Ďurdinová**“, v júni 2023 boli novovytvorené parcely odovzdávané vlastníkom. Táto skutočnosť pomôže mnohým mladým rodinám osamostatniť sa, postaviť si vlastné bývanie.

Zároveň sme v roku 2023 začali „**Jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ), k.ú. Trstená lokalita Predný Bratkov**“. Tieto kroky prispejú k stabilizácii nepriaznivého demografického vývoja v našom meste.

Mesto Trstená sa už dlhodobo podieľa na poskytovaní kvalitných **sociálnych služieb** pre potreby obyvateľov mesta. Vzhľadom na zvyšujúci sa index starnutia v meste je aj zvyšujúci sa záujem o poskytovanie sociálnych služieb, a to predovšetkým opatrovateľskej služby, ktorá je zameraná na poskytovanie domácej opatrovateľskej služby. V roku 2023 sme tieto služby vylepšili aj nákupom ďalšieho **motorového vozidla KIA CEED** pre potreby opatrovaných.

Rok 2023 bol charakteristický tiež tým, že mesto investovalo aj prostredníctvom získaných grantov do **verejnej zelene**. Podarilo sa nám zazeleniť sídlisko Západ aj iné časti mesta ako Mieru, lipové stromoradie v okolí krížovej cesty a na Ďurďinovej, pričom vznikajú zaujímavé prvky zamerané napr. na ovocinárstvo, bylinkárstvo, včelárstvo, artefietiku, priestor kde sa môžu stretávať deti a celé rodiny atď. Do týchto aktivít sa tiež zapájajú občania mesta ale aj rôzne organizované skupiny, ktorým záleží na prostredí, v ktorom žijeme.

Počas roka 2023 sme pokračovali v **participatívnom rozpočte**, prostredníctvom ktorého iniciatívni občania mesta mohli naplniť svoje nápady ako vylepšiť a skvalitniť prostredie a život ostatných obyvateľov mesta, za čo im určite patrí veľká vďaka.

V roku 2023 bola uvedená do života kniha „**Monografia mesta Trstená**“. Kniha obsahuje veľké množstvo poznatkov z histórie mesta, informácií z archívnych i cudzojazyčných dokumentov, historických fotografií, ktorými prispeli aj občania mesta. Autorom sa podarilo pekné dielo, ktoré potešilo čitateľskú verejnosť a mnohých rodákov z nášho mesta.

Verím, že obyvateľov mesta ale aj návštevníkov potešil aj široký **kultúrny program** organizovaný mestom a jeho rozpočtovými organizáciami, a to nielen opakujúce sa podujatia Trstenská krídlavka, Dilongova Trstená, Stavanie mája, Trstenské kultúrne leto, Organová jeseň, Organizovanie Škapuliarskeho a Martinského jarmoku, deň detí so záchranými zložkami, deň matiek organizovaný školami, matičný sláviček, tiež bohatosť podujatí ponúkaných Domom kultúry, Kinom Mier a mestskou knižnicou.

Napriek náročným časom mesto podporilo dotáciami **športové** kluby a investovalo do futbalovej tribúny v športovom areáli Klozov. Tiež pripravilo projektové dokumentácie na realizáciu ďalších športovísk. Začiatkom roka 2023 bolo v rámci participácie odovzdané detské ihrisko pri Materskej škole na ulici Oslobodenia a koncom roka mesto získalo dotáciu na vybudovanie Ihriska Rodinka – Ihrisko pre každé dieťa, ktoré bude realizované v nasledujúcom roku.

Nedá mi nespomenúť **školy a školské zariadenia** v našom meste, nakoľko Konsolidovaná výročná správa zahŕňa aj výsledky ich hospodárenia. Môžeme sa pochváliť výsledkami našich učiteľov a žiakov. V roku 2023 naši učitelia dosiahli výborné umiestnenia v oceňovaní Učiteľ roka a v Zlatom Amosovi.

Na záver môžem konštatovať, že napriek veľmi ťažkému roku 2023 z dôvodu pokračujúcej vojny na Ukrajine, energetickej krízy, inflácie si mesto udržalo vysoký štandard poskytovania služieb obyvateľom a zároveň investovalo do obnovy svojho majetku a zveľaďovania prostredia. Nasledujúce tri roky stojí pred nami ťažká úloha, a to konsolidovať naše financie, a to stále pri zvyšujúcich sa nárokoch zo strany štátu a zníženom príjme z výnosu dane z príjmu fyzických osôb, a to všetko v čase dokončovanej investície Rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov. Som však presvedčená, že spolu s poslancami mestského zastupiteľstva a s tímom zamestnancov mestského úradu sa to podarí a po roku budeme môcť opäť hrdó prezentovať kus dobre odvedenej práce.

2. Informácie o meste

2.1. Identifikačné údaje mesta

Názov: Mesto Trstená
Sídlo: Bernolákova 96/8, 028 01 Trstená
IČO: 00314897
Štatutárny orgán obce: PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková, primátorka od 10.11.2022
Telefón: 043/5310100
Mail: primator@trstena.sk
Webová stránka: www.trstena.sk

2.2. Organizačná štruktúra mesta a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Primátor mesta: PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková, primátorka
Zástupkyňa primátora: Ing. Silvia Púčíková (od 10.11.2022 , č. uznesenia 3/11/2022)
Hlavný kontrolór mesta: PhDr. Viera Bukaiová (od 01.09.2023)
Ing. Anna Kuráňová, MSc (od 1.9.2017 do 31.08.2023)

Mestské zastupiteľstvo, obdobie 2022 – 2026:

Volebný obvod č. 1 – Západ:

Ing. Silvia Púčíková, Mgr. Miloš Gallo, Peter Kovalík, Jozef Tyrol (zmena po Ľubomírovi Fedorákovi)

Volebný obvod č. 2 – Hradý, Stred, Východ:

František Valko , Ing. Peter Kristofčák, Mgr. Ľubomír Sahúl,
Rastislav Bača, Bc. Štefan Starek

Volebný obvod č. 3 – Ďurďinová, Ústie nad Priehradou, Prístav:

Štefan Bača, Ing. Dominika Bullová, Ing. Tomáš Greššák, PhD.,
Tomáš Klokočka

Mesto Trstená sa v súlade so zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení od 1. januára 1991 stalo samostatným subjektom s vlastnými kompetenciami a príjmami.

Orgány mesta

Základnými výkonnými orgánmi mesta Trstená sú:

- mestské zastupiteľstvo,
- primátor mesta.

Mestský úrad sídli na ulici Bernolákovej 96/8 s dvoma vysunutými pracoviskami na ulici Československej armády 957 (Dom kultúry) a Malý rad 539/19 (Turistické informačné centrum).

Primátor mesta

Primátor mesta je predstaviteľom a najvyšším orgánom mesta Trstená. Je štatutárnym zástupcom mesta v majetkovoprávných, pracovnoprávných vzťahoch mesta a v administratívno-právných vzťahoch je správny orgánom. Funkcia primátora je verejnou funkciou, do ktorej je zvolený na štvorročné funkčné obdobie a končí zložením sľubu novozvoleného primátora. Primátor mesta môže zriaďovať poradné orgány a odborné pracovné komisie.

Mestské zastupiteľstvo

Mestské zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor mesta zložený z poslancov volených v priamych voľbách obyvateľmi mesta na štvorročné funkčné obdobie, totožné s funkčným obdobím primátora. Počet poslancov na príslušné volebné obdobie sa určuje podľa počtu obyvateľov mesta. Orgánmi mestského zastupiteľstva sú komisie a iné orgány zriaďované mestským zastupiteľstvom podľa zákona.

Vo funkčnom období 2022 – 2026 bolo zvolených **13 poslancov**.

Komisie mestského zastupiteľstva

Mestské zastupiteľstvo môže zriaďovať komisie ako svoje stále alebo dočasne poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Jednotlivé komisie sú zložené z poslancov a ďalších osôb zvolených mestským zastupiteľstvom. Zloženie a úlohy komisií vymedzuje mestské zastupiteľstvo.

Mestské zastupiteľstvo v Trstenej na ustanovujúcom zasadnutí dňa 10.11.2022 zriadilo **komisie občianskych samospráv**:

- Komisia občianskej samosprávy Západ,
- Komisia občianskej samosprávy Hrady, Stred, Východ
- Komisia občianskej samosprávy Vyšný Breh, Ďurdinová, Ústie nad Priehradou

a komisie mestského zastupiteľstva:

- Komisia finančná a rozpočtová
- Komisia výstavby a mestského majetku
- Komisia kultúry, školstva a mládeže
- Komisia sociálnych vecí a zdravotníctva
- Komisia telovýchovy a športu
- Komisia životného prostredia, zelene, poriadku a verejných prác
- Komisia regionálneho rozvoja, cestovného ruchu a informatizácie mesta
- Komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií funkcionárov mesta
- Komisia pre prešetrovanie sťažností proti činnosti poslanca mestského zastupiteľstva a primátorky mesta.

Spoločný obecný úrad

Spoločný obecný úrad sa člení na :

1. Spoločný obecný úrad – stavebný úrad
2. Spoločný obecný úrad – školský úrad

Spoločný obecný úrad – stavebný úrad plní úlohy podľa uzatvorenej zmluvy, vyplývajúce zo zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, vykonávacích vyhlášok a nadväzujúcich právnych noriem.

Spoločný obecný úrad – školský úrad plní úlohy podľa uzatvorenej zmluvy, vyplývajúce zo zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vykonávacích vyhlášok a nadväzujúcich právnych noriem.

Spoločný obecný úrad rozhoduje a plní úlohy preneseného výkonu štátnej správy na mestá a obce v rozsahu a za podmienok daných zmluvou uzatvorenou medzi zúčastnenými obcami podľa § 20a zákona o obecnom zriadení.

Stupne riadenia na mestskom úrade sú nasledovné :

- a) primátor
- b) prednosta úradu
- c) vedúci organizačných útvarov

Mestský úrad v Trstenej sa člení na referát a oddelenia.

Referát MsÚ

- Sekretariát

Oddelenia MsÚ

- Oddelenie finančné
- Oddelenie mestského majetku
- Oddelenie výstavby a životného prostredia,
- Oddelenie vnútornej správy a sociálnych vecí,
- Oddelenie kultúry

Referát – sekretariát je organizačným útvarom s celouradnou pôsobnosťou, čo znamená, že ich zamestnanci v mene primátora distribuujú úlohy organizačným útvarom MsÚ, zabezpečujú prenos úloh mestského zastupiteľstva a orgánov mestského zastupiteľstva a zodpovedajú za koordináciu úloh kladených na MsÚ. Zamestnanci na referáte sekretariátu sú priamo podriadení primátorovi.

Oddelenia MsÚ sú základnými organizačnými útvarmi, na čele oddelenia je vedúci oddelenia, ktorý riadi činnosť na zverených úsekoch. Vzťahy medzi organizačnými útvarmi sú vzťahmi vzájomnej spolupráce a pomoci, bez vzťahov nadriadenosti a podriadenosti.

Oddelenia na všetkých uvedených úsekoch participujú na tvorbe a príprave projektov na čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych a iných fondov a v prípade úspešnosti projektov sa podieľajú na ich implementácii.

Mestská polícia

Mestská polícia plní úlohy v súlade so zákonom SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov a Štatútom mesta Trstená. Mestská polícia je v organizačnej štruktúre postavená na úroveň oddelenia mestského úradu. Príslušníci mestskej polície sú zamestnancami Mesta Trstená. Činnosť mestskej polície riadi náčelník, ktorý je vedúci zamestnanec priamo podriadený primátorovi. Pre náčelníka mestskej polície vyplývajú rovnaké práva a povinnosti ako pre ostatných vedúcich zamestnancov.

Mesto Trstená je **zriaďovateľom** štyroch rozpočtových organizácií, a to:

1. **Základná škola Pavla Országha Hviezdoslava**, Ul. Hviezdoslavova 822, Trstená,
Štatutárny orgán v roku 2023: Ing. Milena Smitková, riaditeľka
2. **Centrum voľného času**, Československej armády 957, Trstená,
Štatutárny orgán v roku 2023: Ing. Zdenka Abrahámová, riaditeľka

3. **Základná umelecká škola**, Ul. Odbojárov 953, Trstená,
Štatutárny orgán v roku 2023: Mgr. Art. Jozef Tretina
4. **Materská škola**, Ul. Oslobodenia 941, Trstená
Štatutárny orgán v roku 2023: Mgr. Lucia Vrabčeková

Mesto Trstená je **zakladateľom** Trstenských technických služieb – TTS, s.r.o., so 100% účasťou mesta Trstená.

2.3. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie mesta:

Poslaním mesta je zabezpečiť verejnú správu na svojom území, ako aj prenesený výkon štátnej správy, za podmienok stanovených zákonmi, najmä ústavou SR a zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Naším poslaním je slúžiť všetkým obyvateľom Trstenej. Vytvárame podmienky pre vyvážený ekonomický rozvoj mesta, chránime všetkých jeho obyvateľov, ale aj okolitú prírodu a jej zdroje.

Vízie mesta:

Ďalší rozvoj mesta a spokojnosť občanov, neustále vytvárať a zlepšovať podmienky pre šťastný život ľudí, zvýšenie kvality života občanov mesta. Mesto Trstená sa chce stať moderným mestom s trvalo udržateľným rozvojom, ktoré poskytuje súčasným i budúcim generáciám podmienky pre uspokojovanie profesijných, sociálnych a spoločenských potrieb, so zabezpečením ich osobných slobôd, ochrany ich majetku a životného prostredia. Je mestom pre občana, ktoré dynamizuje a uspokojuje jeho rastúce oprávnené nároky moderného štýlu života pri zachovávaní svojich tradícií.

Ciele mesta:

Zvýšenie schopnosti mesta rozvíjať sa komplexne, skvalitňovanie občianskej vybavenosti, životného prostredia, nadštandardný sociálny program, rozšírenie zázemia pre kultúru, kultúrne podujatia pre širokú verejnosť, podpora športu, rozvoj cezhraničnej spolupráce s viditeľným prínosom pre mesto. Spoločným cieľom stratégie mesta je zvyšovanie životnej úrovne a kvality života obyvateľov mesta a zlepšovanie podnikateľského prostredia v meste.

3. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Zostavovanie konsolidovanej účtovnej zvierky pre samosprávu je od 1. januára 2009 zákonnou povinnosťou.

Cieľom konsolidovanej účtovnej zvierky je poskytnúť informácie o konsolidovanom celku ako o jednej ekonomickej jednotke – princíp fiktívnej ekonomickej jednotky ako aj lepšie riadenie konsolidovaného celku, jeho majetku a záväzkov, nákladov a výnosov. Zostavovanie konsolidovanej účtovnej zvierky je proces nasledujúci po zostavení individuálnej účtovnej zvierky.

Konsolidovaný celok Mesta Trstená a určenie metódy konsolidácie pre jednotlivé účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku Mesta Trstená k 31.12.2023:

Organizácia	Patrí do konsolidovaného celku Mesta Trstená	Metóda konsolidácie	Poznámky
Základná škola, P.O.Hviezdoslava, ul. Hviezdoslavova 822, Trstená Rozpočtová organizácia	áno	úplná	áno
Centrum voľného času, ČSA 957, Trstená Rozpočtová organizácia	áno	úplná	áno
Základná umelecká škola, ul. Odbojárov 953, Trstená Rozpočtová organizácia	áno	úplná	áno
Materská škola, ul. Oslobodenia 941, Trstená Rozpočtová organizácia	áno	úplná	áno
Trstenské technické služby – TTS, s.r.o., ul. Hertela 323, Trstená Obchodná spoločnosť	áno	úplná	áno

Mesto Trstená oznámilo svojim organizáciám, že v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 22, ods. 13 majú povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú zvierku za rok 2023 ako aj oznámenie o Konsolidovanom celku Mesta Trstená a určenie metódy konsolidácie pre jednotlivé účtovné jednotky v rámci konsolidovaného celku Mesta Trstená k 31.12.2023.

Štruktúra konsolidovanej účtovnej zvierky:

- konsolidovaná súvaha
- konsolidovaný výkaz ziskov a strát
- poznámky konsolidovanej účtovnej zvierky

Konsolidovanú účtovnú zvierku zostavilo Mesto Trstená metódou úplnej konsolidácie, ktorá je zložená z:

- konsolidácie kapitálu – predstavuje elimináciu podielov materskej účtovnej jednotky s vlastným imanom dcérskej účtovnej jednotky, ktoré na tieto podiely pripadá
- konsolidácie pohľadávok a záväzkov – predstavuje vylúčenie všetkých vzájomných pohľadávok a záväzkov medzi účtovnými jednotkami v konsolidovanom celku v plnej výške
- konsolidácie medzivýsledku – medzivýsledok vzniká pri predaji majetku medzi dvomi účtovnými jednotkami toho istého konsolidačného celku, pričom ocenenie majetku u kupujúceho je vyššie, než by bolo ocenenie majetku ak by k tejto transakcii nedošlo
- konsolidácie nákladov a výnosov – náklady a výnosy zo vzájomných vzťahov sa eliminujú (vylučujú, vynechávajú) z agregovaných údajov vo výkaze ziskov a strát (= fikcia ekonomickej jednotky).

Evidenčný počet zamestnancov k 31.12.2023

Organizácia	Zamestnanci muži Fyzické osoby		Zamestnanci ženy Fyzické osoby		Spolu Fyzické osoby	
	počet	%	počet	%	počet	%
Mesto Trstená	15	25,86	43	74,14	58	100,00
Základná škola	8	10,26	70	89,74	78	100,00
Základná umelecká škola	15	68,18	7	31,82	22	100,00
Materská škola	1	2,17	45	97,83	46	100,00
Centrum voľného času	0	0,00	4	100,00	4	100,00
Trstenské technické služby – TTS, s.r.o.	21	87,50	3	12,50	24	100,00
Celkom	60	25,86	172	74,14	232	100,00

Zdroj: štvrťročné výkazy o práci

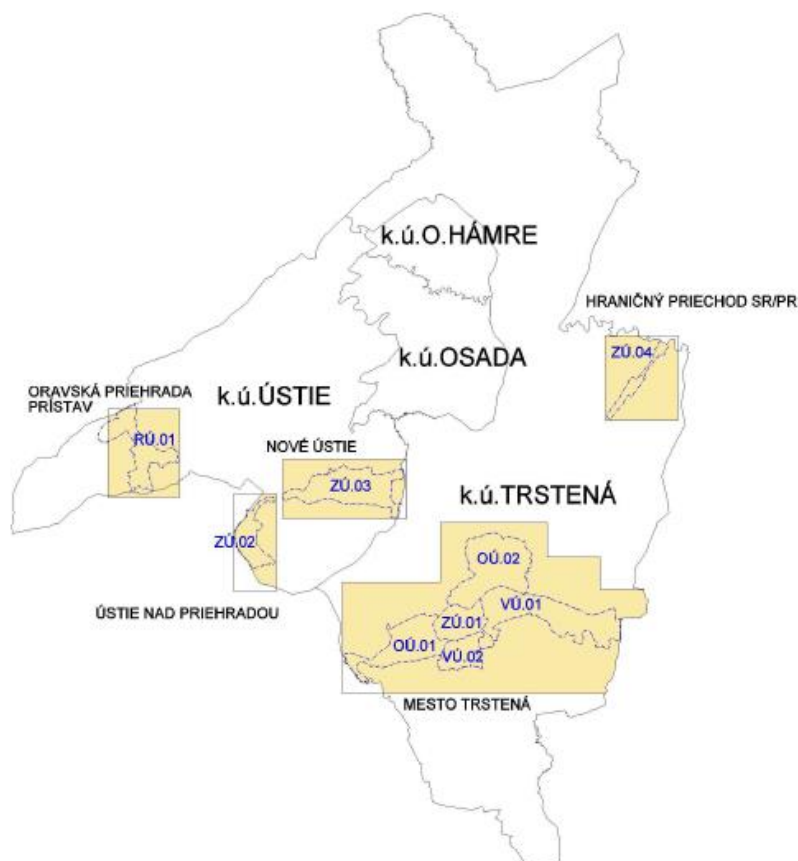
Kapitálová účasť

Mesto Trstená vlastní k 31.12.2023 akcie v Oravskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Dolný Kubín, 39 467 ks, menovitá hodnota 1 ks akcie je 25,891257 €, v celkovej hodnote 1.021.850,24 €, podiel Mesta Trstená na hlasovacích právach je 5,69536 %.

4. Geografické údaje

Mesto Trstená tvoria 4 katastrálne územia:

1. Trstená
2. Ústie nad Priehradou
3. Osada - zatopená časť obce pod vodným dielom Oravská Priehrada
4. Oravské Hámre - zatopená časť obce pod vodným dielom Oravská Priehrada.

Mesto Trstená s rozlohou 82,54 km² sa rozprestiera na severe Slovenska v hornej časti Oravskej kotliny, v nadmorskej výške 617 m. n. m., v údolí rieky Oravica na severovýchodnom okraji Oravy, neďaleko hraníc s Poľskou republikou a leží na významnej medzinárodnej ceste Budapešť - Krakov. Územnosprávne je začlenené do Vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Tvrdošín.

Pre okolité obce - Liesek, Vitanová, Čimhová, Hladovka, Suchá Hora, Zábiedovo a Brezovica, zabezpečuje mesto Trstená funkciu strediska so zariadeniami vyššej občianskej vybavenosti.

Susediace katastre mesta Trstená:

- katastrálne územie Bobrov
- katastrálne územie Brezovica
- katastrálne územie Liesek
- katastrálne územie Námestovo
- katastrálne územie Štefanov nad Oravou
- katastrálne územie Tvrdošín
- katastrálne územie Vavrečka
- katastrálne územie Zábiedova

Najbližšie významné sídelné štruktúry:

- mesto Tvrdošín	6,0 km
- mesto Námestovo	15,0 km
- mesto Dolný Kubín	37,5 km
- mesto Ružomberok	54,0 km
- mesto Martin	78,0 km
- mesto Liptovský Mikuláš	60,0 km (78 km cez Ružomberok)
- mesto Žilina	89,5 km (cez Terchovú)
- Krakow	109 km
- Novy Targ	40 km

Spádovosť mesta – sídla úradov:

- Matričný úrad: Trstená
- Daňový úrad - pobočka: Námestovo
- Obvodné oddelenie policajného zboru: Trstená
- Okresný súd: Námestovo
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru: Dolný Kubín
- Okresný úrad: Tvrdošín
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny: Námestovo, pracovisko Tvrdošín

5. Demografické údaje

Počet obyvateľov mesta

Mesto Trstená s počtom obyvateľov 6 978 patrí medzi menšie sídla mestského typu na Slovensku. Za posledných 20 rokov má demografický vývoj v meste klesajúci trend - vid' tabuľku a graf vývoj počtu obyvateľov.

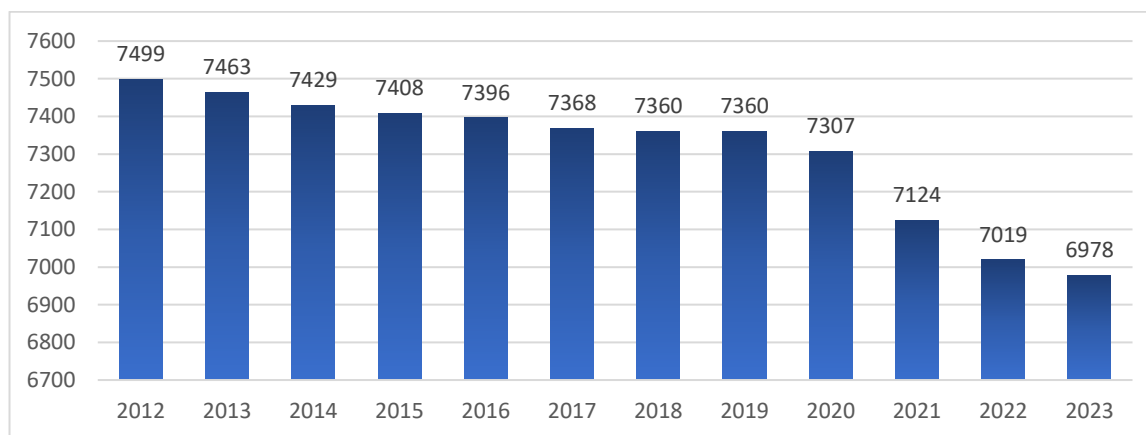
Podľa posledného SODB v roku 2021 dosahovala hustota obyvateľov mesta úroveň 86,85 obyvateľov/km². Trstená sa nachádza v okrese Tvrdošín, ktorý mal k 31.12.2021 spolu 35 802 obyvateľov. Na celkovom počte obyvateľov okresu sa tak mesto Trstená podieľalo 20,15 %-tami.

Vývoj počtu obyvateľov Trstenej za roky 2012 – 2023 (www.statistics.sk)

Rok	Počet obyvateľov	Prírastok / úbytok
2012	7499	
2013	7463	-36
2014	7429	-34
2015	7408	-21
2016	7396	-12
2017	7368	-28
2018	7360	-8
2019	7360	0
2020	7307	-53
2021	7124	-183
2022	7019	-105
2023	6978	-41

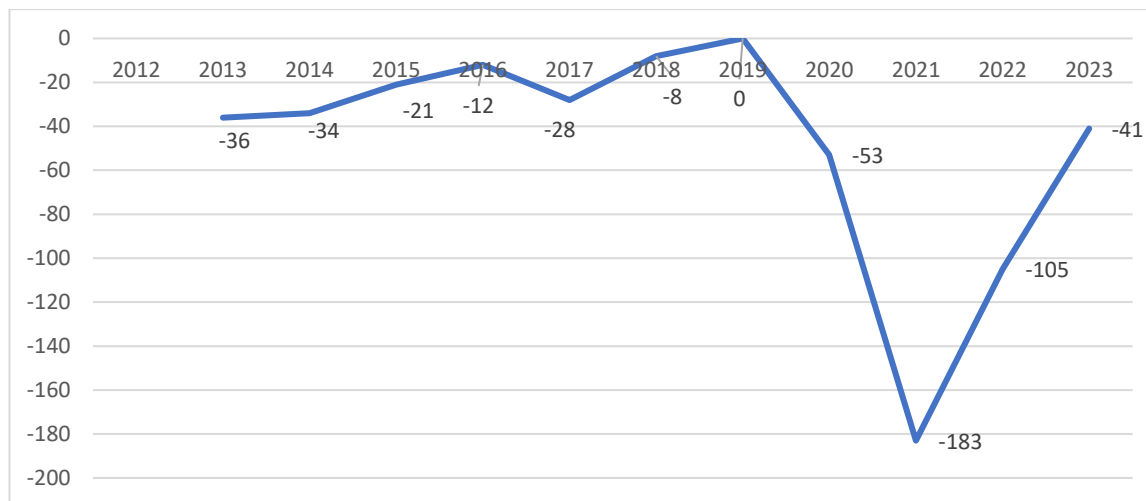
Zdroj: datacube.statistics.sk

Graf – Vývoj počtu obyvateľov Trstenej za roky 2012 - 2023

V posledných rokoch mesto Trstená zaznamenalo úbytok obyvateľstva, v porovnaní roka 2023 s rokom 2012 počet obyvateľov sa znížil o 521 obyvateľov. K 31.12.2023 mesto Trstená eviduje 6 978 obyvateľov, z celkového počtu obyvateľov k 31.12.2023 sú evidované ženy v počte 3 510 a muži v počte 3 468.

Graf – Celkový prírastok / úbytok obyvateľstva 2012 – 2023

Úbytok obyvateľstva mesta Trstená bol najvyšší v posledných 4 rokoch a najmä v rokoch 2021 (-183 obyvateľov) a 2022 (-105 obyvateľov). Pre toto obdobie bola charakteristická celosvetová pandémia ochorenia COVID-19, čo spôsobilo nielen vyššiu úmrtnosť ale najmä zmenu trvalých pobytov občanov už skôr odsťahovaných - vid' tabuľka Pohyb obyvateľstva najvyššie migračné saldo -129 v roku 2022.

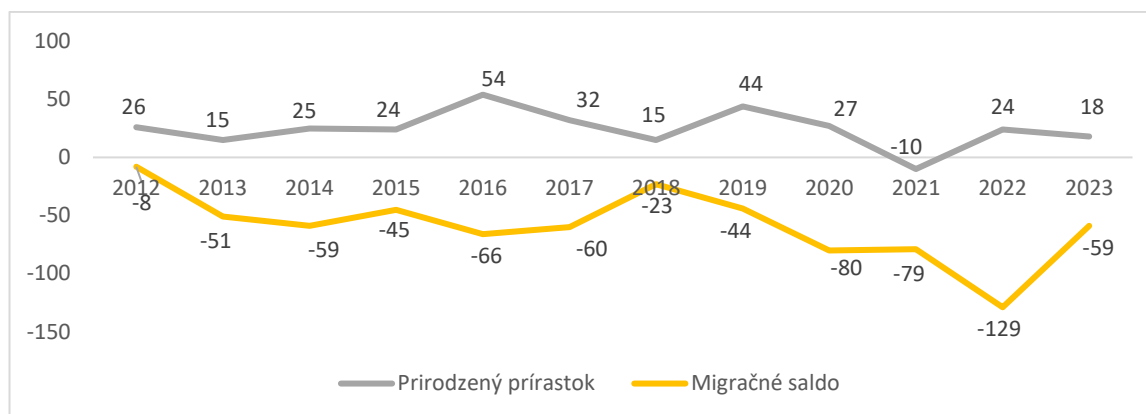
V sledovanom období nebol celkový prírastok mesta Trstená ani raz kladný. V roku 2019 bol celkový prírastok v meste na hodnote 0.

Tabuľka – Pohyb obyvateľstva

Rok	Počet narodených	Počet zomrelých	Prirodzený prírastok (narodení-zimrelí)	Migračné saldo (prist'ahovaní-odst'ahovaní)
2012	74	48	26	-8
2013	72	57	15	-51
2014	68	43	25	-59
2015	78	54	24	-45
2016	93	39	54	-66
2017	87	55	32	-60
2018	76	61	15	-23
2019	93	49	44	-44
2020	95	68	27	-80
2021	68	78	-10	-79
2022	83	59	24	-129
2023	70	52	18	-59

Zdroj: datacube.statistics.sk

Graf – Pohyb obyvateľstva

Z grafu vyplýva, že problémom poklesu počtu obyvateľov nie je prirodzený prírastok / úbytok ale migrácia. Preto zámerom mesta je vytvárať aktívnu politiku vo vzťahu k mladým ľuďom v oblasti tvorby pracovných miest a rozvoja bývania.

Graf - Veková štruktúra 2023

Zdroj: www.statistics.sk

Všeobecný trend starnutia populácie je viditeľný aj v meste Trstená. V porovnaní s východiskovým rokom 2012 došlo v roku 2023 k poklesu osôb v predproduktívnom veku o -182, klesol počet osôb v produktívnom veku o - 722 a stúpol počet osôb v poproduktívnom veku o hodnotu 383.

Celkovo z porovnania týchto dvoch období je zrejмый pokles počtu obyvateľstva v roku 2023 o - 521, z toho ženy je pokles o – 262 a mužov je pokles o – 259. V roku 2023 bolo v evidencii 3 510 žien a v roku 2012 bolo 3 772 žien. V roku 2023 bolo v evidencii 3 468 mužov a v roku 2012 bolo 3 727 mužov.

Tabuľka – Produktivita obyvateľstva

Predproduktívny vek (0-15 rokov)		Produktívny vek (15-65 rokov)		Poproduktívny vek (65 a viac rokov)		Spolu	
Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Rok 2023							
1 125 16,12%		4 781 68,52%		1 072 15,36%		6 978	
603	522	2 439	2 342	426	646	3 468	3 510
Rok 2012							
1 307 17,42%		5 503 73,38%		689 9,19%		7 499	
697	610	2 748	2 755	282	407	3 727	3 772

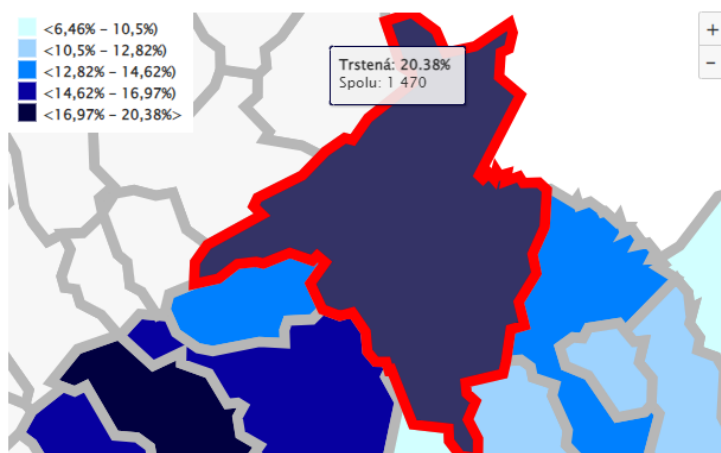
Národnostná a religiózna štruktúra

Podľa posledného SODB v roku 2021 deklarovalo štátnu príslušnosť SR 7 138 obyvateľov, čo predstavuje 98,96 % z celkového počtu obyvateľstva 7 213, cudzinci tvorili 0,98 % - 71 obyvateľov mesta. Z ostatných národností najviac je zastúpená poľská počtom 36 - čo je 0,50 %, česká 18 obyvateľov - čo je 0,25 %, maďarská 4 - čo je 0,06 %, avšak ani jedna iná národnosť ako slovenská nepresiahla 1%.

Čo sa týka náboženského vierovyznania väčšina obyvateľstva je rímskokatolíckeho vyznania 6 075 obyvateľov, čo je 84,22 %. Druhou najpočetnejšou cirkvou je obyvateľstvo evanjelického – augsburského vyznania 53 obyvateľov, čo je 0,73 %, gréckokatolíckeho v počte 25 obyvateľov, čo je 0,35 %. Bez vyznania je 763 obyvateľov, čo je 10,58 % a do kategórie ostatné sa radí 282 obyvateľov, čo je 3,91 % obyvateľstva.

Isté negatívum je dosť vysoké percento obyvateľstva, ktoré má základné vzdelanie 14,29 %. Oproti tomu je pozitívnym faktom skupina obyvateľstva so stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním – učňovské bez maturity 1 328 obyvateľov (18,41 %), úplné stredné s maturitou 2 057 obyvateľov (28,52 %), vyššie odborné vzdelanie v počte 341 obyvateľov (4,73 %) a vysokoškolským vzdelaním v počte 1 470 obyvateľov (20,38 %). Do kategórie – bez školského vzdelania – patrí veková skupina 0 – 14 rokov v počte 860 obyvateľov (11,92 %) a veková skupina 15 a viac v počte 8 obyvateľov (0,11%). Nezistené vzdelanie bolo u 118 obyvateľov (1,64 %). Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva mesta Trstená sa len minimálne líši od ostatných regiónov Slovenska.

Podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním v obci Trstená k 01.01.2021 v regióne

Zdroj www.scitanie.sk

6. Ekonomické údaje

Mesto Trstená patrí medzi najviac priemyselne rozvinuté územia regiónu Orava. Na území mesta sa nachádza niekoľko väčších regionálnych zamestnávateľov.

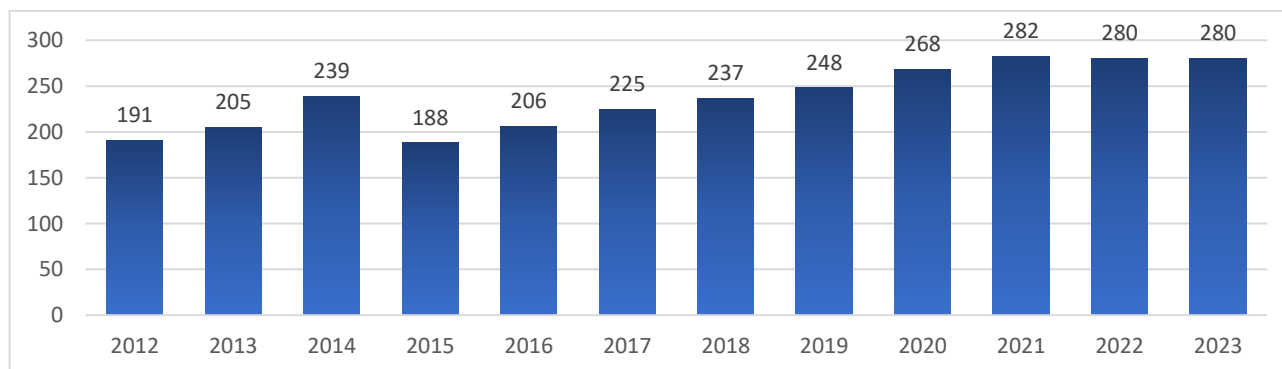
V súčasnosti je v Obchodnom registri zaregistrovaných takmer 300 obchodných spoločností, ktoré majú sídlo v Trstenej. Veľmi silnú základňu tvoria tiež živnostníci, ktorých bolo ku 31.12.2023 registrovaných 708.

Väčšina výrobných a skladových plôch je vhodne umiestnená na východnom okraji mesta vo výrobnom okrsku. Výrobné areály vo východnej časti mesta sú pomerne extenzívne využívané. Menšie prevádzky remeselného charakteru sú rozptýlené v plochách obytnej zóny. Poľnohospodárska výroba je zastúpená predovšetkým Poľnohospodárskym družstvom Trsteník v Trstenej a v Ústí nad Priehradou – Nove Ústie.

Vývoj počtu právnických osôb v rokoch 2012 – 2023 so sídlom v Trstenej

Rok	Počet právnických osôb
2012	191
2013	205
2014	239
2015	188
2016	206
2017	225
2018	237
2019	248
2020	268
2021	282
2022	280
2023	280

Graf – Vývoj počtu právnických osôb v rokoch 2012 – 2023 so sídlom v Trstenej

Vývoj počtu živnostníkov a fyzických osôb – podnikateľov v rokoch 2012 – 2023 so sídlom v Trstenej

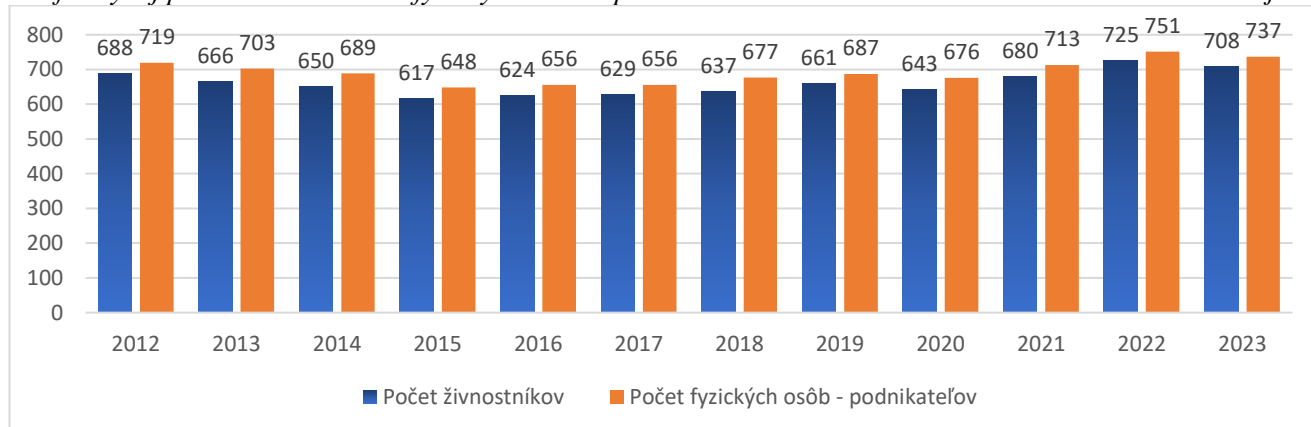
Rok	Počet živnostníkov	Počet fyzických osôb - podnikateľov
2012	688	719
2013	666	703
2014	650	689
2015	617	648
2016	624	656
2017	629	656
2018	637	677
2019	661	687
2020	643	676

2021	680	713
2022	725	751
2023	708	737

Zdroj: www.statistics.sk

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v meste sa bude orientovať na rozvoj cestovného ruchu, elektrotechnickú výrobu, rozširovanie a skvalitňovanie služieb pre občanov a podnikateľských činností.

Graf – Vývoj počtu živnostníkov a fyzických osôb – podnikateľov v rokoch 2012 – 2023 so sídlom v Trstenej

Zdroj: www.statistics.sk

Medzi najväčších zamestnávateľov v meste Trstená patria nasledovné spoločnosti:

- Panasonic Industrial Devices Slovakia s.r.o., Trstená (výroba spotrebnej elektroniky)
- Hornooravská nemocnica s poliklinikou, Trstená (zdravotníctvo)
- COOP Jednota Trstená, SD (obchodná činnosť)
- Poľnohospodárske družstvo Trsteník, Trstená (poľnohospodárstvo)
- LKT s.r.o., Trstená (výroba lesných kolesových traktorov)
- ELKOND HHK, a.s., Trstená (výroba elektronických a elektrických drôtov a káblov)

Ekonomická aktivita obyvateľstva a miera nezamestnanosti

K 31.12.2023 bolo v meste Trstená spolu 4 781 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje podiel 68,52 % z celkového počtu obyvateľov. Od roku 2012 je zaznamenaný nárast počtu ekonomicky aktívnych osôb v poproduktívnom veku.

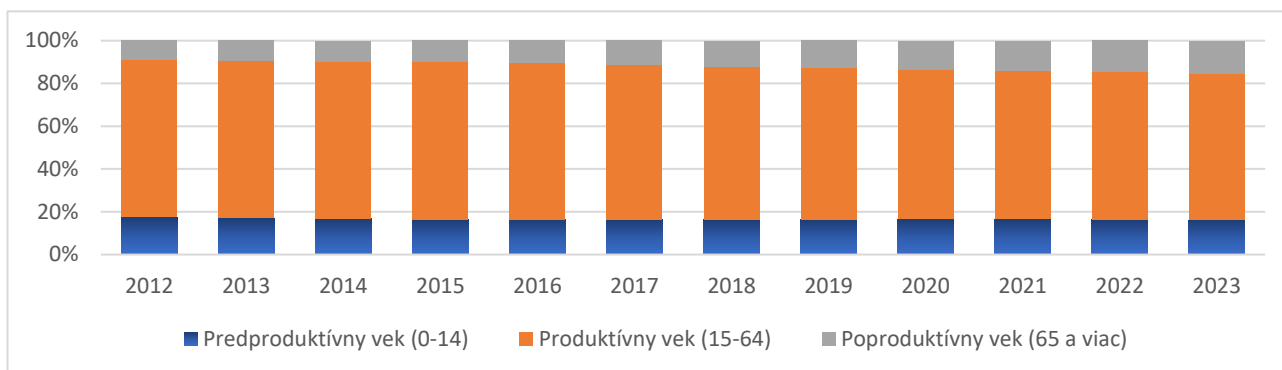
Tabuľka – Vývoj podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva na celkom počte obyvateľov v meste Trstená v rokoch 2012 – 2023 (v %)

Rok	Predproduktívny vek (0-14)	Produktívny vek (15-64)	Poproduktívny vek (65 a viac)
2012	17,43	73,38	9,19
2013	17,08	73,5	9,42
2014	16,68	73,62	9,71
2015	16,33	73,74	9,92
2016	16,48	72,97	10,55
2017	16,37	72,26	11,37
2018	16,33	71,56	12,11
2019	16,133	70,84	12,83

2020	16,45	70,06	13,49
2021	16,48	69,53	13,99
2022	16,27	68,94	14,79
2023	16,12	68,52	15,36

Zdroj: www.statistics.sk

Graf – Vývoj podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva na celkom počte obyvateľov v meste Trstená v rokoch 2012 – 2023 (v %)

Zdroj: www.statistics.sk

Tabuľka – Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti v meste Trstená k 01.01.2021

Štruktúra obyvateľstva podľa ekonomickej činnosti		
	Počet	%
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	121	3,28
Ťažba a dobývanie	1	0,03
Priemyselná výroba	749	20,33
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	7	0,19
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	20	0,54
Stavebníctvo	344	9,34
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	425	11,54
Doprava a skladovanie	170	4,61
Ubytovacie a stravovacie služby	77	2,09
Ubytovacie a stravovacie služby	66	1,79
Finančné a poisťovacie činnosti	38	1,03
Činnosti v oblasti nehnuteľností	27	0,73
Odborné, vedecké a technické činnosti	120	3,26
Administratívne a podporné služby	118	3,2
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	172	4,67
Vzdelávanie	285	7,74
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	274	7,44
Umenie, zábava a rekreácia	12	0,33
Ostatné činnosti	62	1,68
Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie	0	0
Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	1	0,03
Nezistené	595	16,15
Spolu	3 684	100,00

Zdroj: SODB 2021, www.scitanie.sk

Najväčší počet pracovníkov z celkového počtu EA v Trstenej je v odvetví Priemyselná výroba (20,33 %), nasleduje odvetvie Veľkoobchod a maloobchod (na úrovni 11,54 %), stavebníctvo (9,34 %), vzdelávanie (7,74 %) a zdravotníctvo a sociálna pomoc (7,44%). Zamestnanosť podľa pohlavia je u jednotlivých odvetví rozdielna. V odvetviach ako sú stavebníctvo, doprava, strojárstvo, majú dominantné postavenie muži. Naopak v odvetviach ako je školstvo, zdravotníctvo, maloobchod, či v elektrotechnickom priemysle majú dominantné postavenie ženy. Najvyšší podiel zamestnaných žien zaznamenáva je už tradične v školstve a zdravotníctve.

Vývoj nezamestnanosti

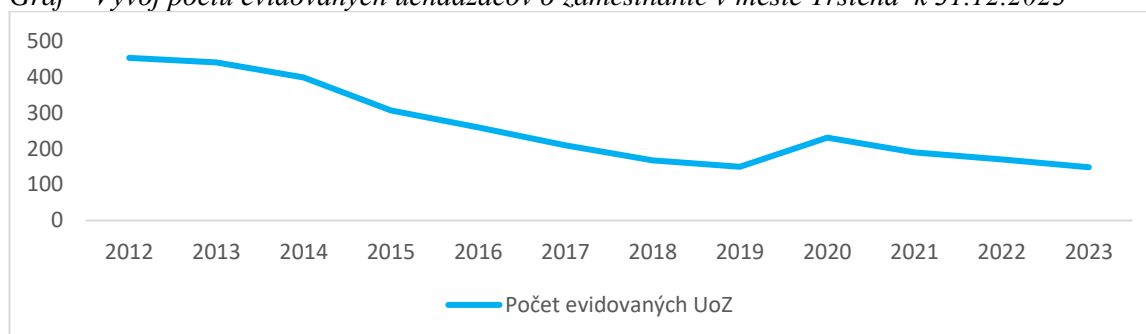
Vývoj nezamestnanosti v meste Trstená má za posledných 10 rokov klesajúcu tendenciu. Po prudkom náraste nezamestnanosti v dôsledku hospodárskej krízy v rokoch 2008 – 2009 došlo k postupnému nárastu počtu zamestnaných a znižovaniu miery evidovanej nezamestnanosti. V roku 2020 došlo k nárastu z dôvodu Pandémie ochorenia COVID-19, počet evidovaných UoZ v roku 2023 sa dostal na úroveň predpandemického roku 2019. Tento trend je typický pre celý okres Tvrdošín.

Tabuľka – Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v meste Trstená k 31.12.2023

Rok	Počet evidovaných UoZ
2012	452
2013	439
2014	398
2015	306
2016	259
2017	209
2018	167
2019	149
2020	230
2021	189
2022	170
2023	148

Zdroj: www.upsvr.gov.sk/statistiky

Graf – Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v meste Trstená k 31.12.2023

Miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12.2023:

Slovenská republika	5,08
Žilinský kraj	3,99

Podiel disponibilných UoZ v produktívnom veku na obyvateľstvo v produktívnom veku k 31.12.2023 (PDU):

Slovenská republika	3,88 %
Žilinský kraj	3,10 %
Okres Tvrdošín	2,87 %
Mesto Trstená	2,80 %

Zdroj: www.upsvr.gov.sk/statistiky

7. História mesta

Mesto Trstená leží v hornej časti Oravskej kotliny, v nadmorskej výške 607 m.n.m., v údolí riečky Oravica na severovýchodnom okraji Oravy, tesne pri hraniciach s Poľskou republikou. Vďaka svojej strategickej polohe sa mesto s rozlohou 82,54 km² už v minulosti stalo dôležitým hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom regiónu Hornej Oravy.

Trstená bola založená zakladacou listinou v roku 1371 ako trhové mesto s výsadným postavením, čo malo napomôcť jej rýchlemu rozvoju a už v krátkej dobe predstihla mnohé staršie osady na Orave. Písomné doklady potvrdzujú existenciu remeselníckych cechov ako kožušníkov, čižmárov, tesárov a hrnčiarov. Najznámejší bol cech hrnčiarsky, ktorý si zachoval svoju kontinuitu dodnes.

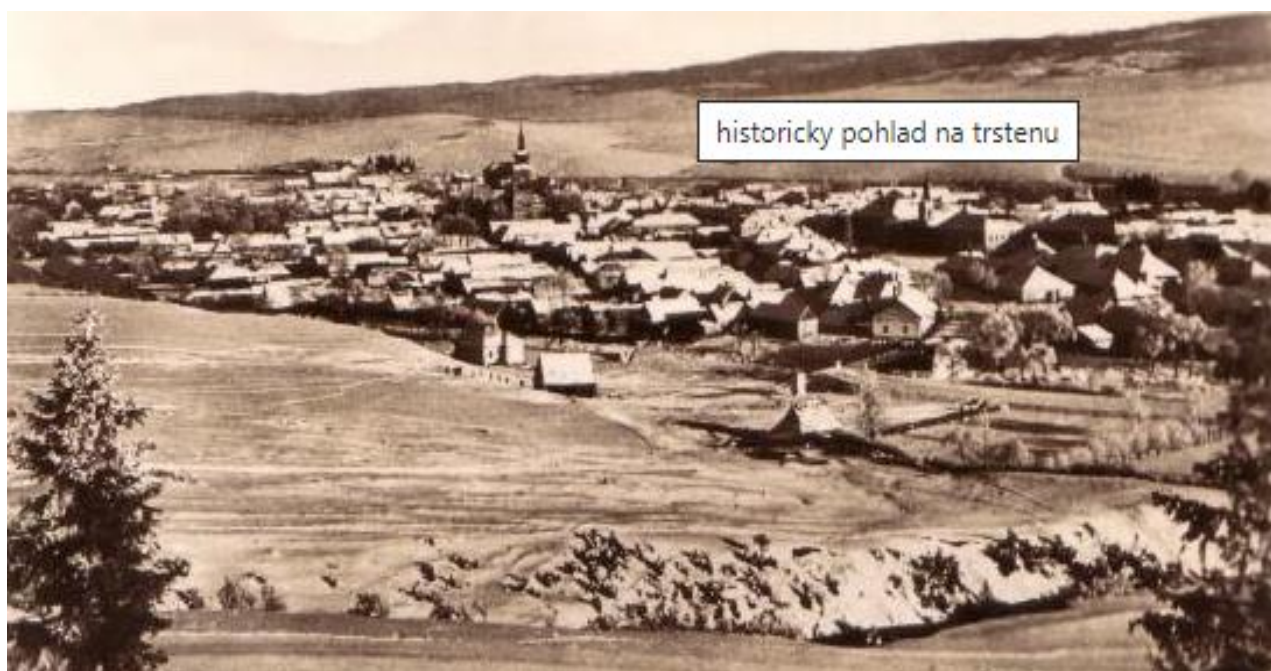
V roku 1609 kráľom Matejom II. mu boli udelené práva na štyri výročné jarmoky. V tradícii usporadúvania trhov a jarmokov pokračuje aj v súčasnosti, kedy sa konajú pravidelne "Škapuliarsky jarmok" v mesiaci júl (vždy víkend pred 16.7.), a "Martinský jarmok" konaný z príležitosti odpustovej slávnosti zasvätenia kostola sv. Martinovi v mesiaci november (koná sa pred 12. novembrom).

Tak ako v minulosti aj v súčasnosti Mesto Trstená patrí ku kľúčovým bodom Oravy v oblasti školstva, zdravotníctva, priemyslu a náboženského života. Nachádzajú sa tu dve základné školy, základná umelecká škola, Centrum voľného času a Gymnázium Martina Hattalu. Na území mesta pôsobí viaceré priemyselných podnikov a firiem, ktoré ponúkajú prácu pre obyvateľov Trstenej a blízkeho okolia.

Srdcom a centrom mesta je Námestie M.R. Štefánika, kde sa obyvatelia stretávajú, prichádzajú za obchodom, zábavou a oddychom.

Poloha mesta a krása okolitej prírody vytvárajú ideálne podmienky na rekreačné a voľnočasové aktivity a možnosti pre domácich aj návštevníkov mesta. Kultúrnemu a spoločenskému vyžitíu slúži Dom kultúry a kino, kde sa konajú kultúrne a spoločenské podujatia.

Pre športovo založených obyvateľov Trstenej ako aj blízkeho okolia slúžia telocvične v meste, športový areál pod Klozovom a iné športoviská.

8. Kultúrne pamiatky, významné osobnosti a symboly mesta

8.1. Kultúrne pamiatky a pamätihodnosti v meste

Kostol sv. Martina

Dominantou Trstenej je farský Kostol svätého Martina, ktorý spolu so svojim areálom patrí k najvýznamnejším pamiatkam na Orave.

V roku 1371 so vznikom mesta bol postavený gotický kamenný kostol zasvätený Panne Márii, ktorej postava sa nachádza aj v erbe mesta. V roku 1397 je prvýkrát doložená existencia farnosti v Trstenej. Podľa vizitácie z roku 1559 bol kostol zasvätený Panne Márie. V 17. storočí farský kostol slúžil potrebám evanjelickej komunity. V roku 1641 bol kostol obnovený v renesančnom slohu a neskôr v roku 1683 vyplienený spolu s celým mestom litovským vojskom poľského kráľa Jána III. Sobieskeho, ktorého úlohou bolo oslobodiť Viedeň spod tureckého obklúčenia. V dôsledku zmien v náboženskom myslení v 17. storočí, pôvodné zasvätenie farského kostola Panne Márii bolo vystriedané svätým Martinom (symbolizuje ideál rytierstva). V rokoch 1741 až 1747 došlo k rozsiahlej barokovej prestavbe za miestneho farára Ondreja Utoša. Kostol bol rozšírený o trojlodie a zvýšený o barokovú cibulovitú vežu. Začiatkom 20. storočia kostol dostal nový mobiliár: oltáre, nástenné maľby a vitrážové okná v presbytériu. Taktiež boli do interiéru kostola osadené tri nové oltáre, ktorých autorom je majster Ferdinand Prinoth z Tirolska. Hlavný oltár je zasvätený sv. Martinovi, mužský bočný oltár je dedikovaný sv. Jánovi Nepomuckému a ženský bočný oltár je zasvätený sv. Rozálii. Počas Druhej svetovej vojny bol kostol vážne poškodený. Po skončení vojny došlo k vnútorným a vonkajším úpravám kostola. V rokoch 1998 až 2002 nadobudol Kostol sv. Martina súčasnú podobu.

Veža Kostola sv. Martina v Trstenej

Základy veže farského kostola boli položené v období novoveku, zrejme v polovici 17. storočia na starších stredovekých základoch. V období komplexnej prestavby kostola v 40. rokoch 18. storočia veža mala barokovú strechu s tzv. cibulovitým zakončením. Na jar 1945 bola veža nešťastným zásahom delostreleckej strely vážne poškodená. Po roku 1945 sa začala uskutočňovať jej postupná obnova a rekonštrukcia. V rokoch 1947 až 1948 sa rekonštrukcia veže vykonala pod dozorom a za spoluúčasti majstra Petra Petráša a majstra Titusa Vajdu. Projekt rekonštrukcie veže vypracoval v Levoči projektant Eugen Ormay, rodák z Trstenej. Pri obnove veže pribudli k nej aj štyri menšie vežičky. Výška veže je 49 metrov a balkón sa nachádza vo výške 26,5 metra. Vo vnútri je inštalovaný pôvodný mechanizmus hodín z roku 1949. Vo zvonici veže boli umiestnené štyri zvony, ktoré boli liate v Českej u Brna v roku 1947 vo firme R. Manoušek. Boli poháňané na elektrický pohon. Najväčší zvon váži 1,6 tony a je zasvätený svätému Martinovi - patrónovi kostola. Menšie od neho sú zvony Ave Maria (410 kg) a Božské Srdce (760 kg). Najmenší zvon je tzv. umieračik je zasvätený svätému Jozefovi a váži 190 kg. Nové zvony boli posvätené na slávnosť Škapuliarskej Panny Márie 16. júla 1948 za účasti spišského diecézneho biskupa Mons. Jána Vojtášáka. V roku 2008 bola veža farského kostola obnovená a komplexne sprístupnená širšej laickej i odbornej verejnosti ako súčasť hmotného sakrálneho a kultúrneho dedičstva mesta Trstená.

Krypta Kostola sv. Martina

Existencia krypt pod farským kostolom siaha minimálne do polovice 17. storočia. Už v roku 1700 sa uvádza, že „pánovi farárovi bolo nariadené, aby luteránski mešťania, ktorí zomrú bez spovede bez sv. prijímania a tí, ktorí ho ani k sebe nezavolajú počas agónie, nebudú pochovaní v kostole alebo na cintoríne s cirkevnými obradmi, so spevom a za zvonenia zvonov.“ Toto je azda najstaršia písomná zmienka o tom, že sa aj vo farskom kostole pochovávalo. Pred rokom 1715 došlo k rozšíreniu farského kostola a pristúpilo sa aj k úprave krypt a v rokoch 1741 až 1747 sa realizovalo ich rozšírenie. Od 40. rokov 18. storočia sa pod farským kostolom nachádzali dve krypty. Jedna bola situovaná pod svätyňou a druhá bola lokalizovaná v zadnej časti lode kostola pod chórom. Do týchto krypt sa pochovávali významní členovia meštianskych rodín a rodov, diecézni kňazi ako aj členovia františkánskeho rádu. V dôsledku kráľovských nariadení koncom 18. storočia bolo používanie krypt obmedzované. Do krypt sa prestalo pochovávať niekedy v prvej tretine 19. storočia. Z pôvodného inventáru krypt sa zachoval unikátny súbor truhiel jednotlivých mešťanov, ktoré boli ornamentálne dekorované a kolorované. Ďalším unikátom sú kolorované truhly maloletých detí. V jarných mesiacoch roku 1945 došlo k čiastočnému vyrabovaniu a vyplieneniu krypt počas prechodu frontu, keď ustupujúce nemecké jednotky boli zatlačené a porazené Červenou armádou. V roku 2017 sa zrealizovala obnova krypty pod farským kostolom, ktorej cieľom je propagácia kultúrneho hmotného dedičstva mesta Trstená. Sprístupnená krypta má obdĺžnikový pôdorys s rozmermi 8,99 x 4,46 m.

Vstupná brána Kostola sv. Martina

Vznik vstupnej brány možno položiť pravdepodobne do polovice 17. storočia. Ide o jednoduchú jednopodlažnú stavbu obdĺžnikového pôdorysu. V hornej časti vstupnej brány sa nachádza miestnosť, kde bol uložený mestský archív a zároveň v dolnej časti sa nachádzala jama, ktorá slúžila ako verejné väzenie. Na prizemí na čelnej stene sa nachádza jedno z najstarších barokových vyobrazení Panny Márie spolu s malým Ježišom v Trstenej. Reliéfne zobrazenie Panny Márie s Ježiškom v náručí ju ukazuje ako Kráľovnú neba, kde malý Ježiš drží v ruke posvätný škapuliar. Toto vyobrazenie sa nachádza v oválnej kartuši a okolo obrazu sa nachádzal latinský nápis: „*Regina coeli laetare, aleluja.*“ Po stranách do priestoru vystupujú dve barokové hlavy malých anjelov. Toto vyobrazenie Panny Márie Karmelskej – Škapuliarskej bezprostredne súvisí so založením Bratstva Panny Márie Karmelskej v Trstenej v rokoch 1728 až 1731. Na vstupnej bráne v jednej z ník sa nachádza pieskovcová baroková socha sv. Anny spolu s maloletou Pannou Máriou. Táto socha je už doložená vo vizitácii z roku 1776. Na druhej strane je v nike pieskovcová socha sv. Antona Paduánskeho, jedného z patrónov františkánskej rehole. Obe sochy pravdepodobne vznikli v dielni oravských kamenárov Belopotockých. Vstupná brána ako **národná kultúrna pamiatka** predstavuje významnú súčasť hmotného kultúrneho dedičstva mesta Trstená.

Historické murované spovednice v ohrade farského kostola

Súčasťou historickej ohrady a priestoru farského Kostola svätého Martina je celkom desať murovaných spovedníc. Tieto spovednice predstavujú sakrálny architektonický unikát na hornej Orave. Vznikli pravdepodobne na prelome 18. a 19. storočia. Práve v tomto období prevládala v Trstenej úcta k Panne Márii ako patrónke mesta. Tieto spovednice slúžili na vysluhovanie sviatosti zmierenia veriacim na verejnom priestranstve. Počas pravidelných púti na rôzne sviatky Panny Márie, najmä na sviatok Panny Márie Karmelskej (Škapuliarskej, 16. júla), do Trstenej prichádzali tisíce pútnikov z celej Oravy i z poľskej Haliče. Dobové dokumenty z 19. storočia uvádzajú, že na sviatky Panny Márie tu spovedali desiatky diecéznych kňazov i františkánskych pátrov. Murované spovednice postupne strácali svoju pôvodnú funkciu. Obmedzením náboženskej slobody po roku 1948 pretrvali ako architektonické dielo našich predkov.

Kaplnka sv. Kríža

Kaplnka sv. Kríža (pôvodne zasvätená *Panne Márii Karmelskej*) sa nachádza v juhovýchodnej časti areálu farského kostola. Kaplnka sa začala stavať v roku 1741 a bola dokončená v polovici 40. rokov 18. storočia. V jej interiéri sa nachádza drevený kríž s barokovým korpusom ukrižovaného Ježiša Krista a fragment z pôvodného oltára s obrazom, ktorý bol namaľovaný v roku 1997. Okenné vitráže sú dielom majstra V. Krpela z Bratislavy.

Socha Panny Márie Kráľovnej s dieťaťom Ježišom

Na východnej časti ohradného kostolného múru sa nachádza baroková socha Panny Márie Kráľovnej s dieťaťom Ježišom. Celá socha Panny Márie je pokrytá vrstvou cementovej škrupiny, pod ktorou sa nachádza samotný kameň s polychrómiou. Možno predpokladať, že súsošie vzniklo v druhej polovici 18. storočia, pretože už v roku 1776 je doložený v Trstenej viacero sôch znázorňujúcich Panu Máriu. Baroková socha Panny Márie Kráľovnej spolu s Ježišom je zaradená medzi **národné kultúrne pamiatky**.

Socha sv. Floriána

Baroková socha sv. Floriána je národnou kultúrnou pamiatkou. V roku 1992 bola umiestnená pred budovu rímskokatolíckeho farského úradu. Jej stĺp tvorí hranolový sokel. Na ňom je volutami zovretý sokel s nápisom dekorovaný rozetami. Hlavica stĺpa je ozdobená hlavičkami malých anjelov. Socha sv. Floriána – patróna hasičov bola vytvarovaná v bohatom pohybe. Na stĺpe je nápis: „*INTERCESIO TVA S. FLORIANE A FVRORE FLAMMARVM PRAESTET SECVRITATEM*“ (slovenský preklad: *Tvoj príhovor, svätý Florián, nech zabezpečí istotu mešťanov pred zúrivosťou plameňov*) a „*EX VOTO CVRAVIT IOANNES STEPHANIDES ANNO 1705*“ (slovenský preklad: *Podľa sľubu dal postaviť Ján Štefanides v roku 1705*). Táto baroková plastika sv. Floriána predstavuje jednu z najstarších barokových sôch na hornej Orave.

Kostol svätého Juraja

Kostol svätého Juraja je vo vlastníctve rehole Menších bratov františkánov. Jeho základy boli položené na prelome 17. a 18. storočia. Kostol je trojloďový a má neorománsku fasádu. V jeho okolí sa nachádzal príkostolný cintorín, kde sa pochovávalo až do roku 1780. V priebehu 18. storočia prešiel výraznou barokovou úpravou. Mimoriadne cenné sú bočné oltáre - Panny Márie a Božského Srdca Ježišovho, ktoré sú majstrovským dielom brata Konráda Švestku, OFM zo Žiliny z roku 1893. Bohostánok na hlavnom oltári je dielom tirolského majstra Ferdinanda Prinotta. Z druhej polovice 19. storočia pochádza aj ďalší bočný oltár venovaný sv. Františkovi. Kostol nadobudol súčasnú podobu po veľkom požiari mesta v roku 1912. V roku 2012 došlo ku komplexnej výmene starého organu z roku 1902. Nový organ bol daný do užívania v apríli 2013.

Františkánsky kláštor

Peknou architektonickou budovou a dominantou námestia je františkánsky kláštor vybudovaný v rokoch 1776 – 1780. Podobne ako kostolík aj kláštor bol niekoľkokrát prestavaný. Novšie úpravy v 20. storočí pozmenili i tvar okien. Kláštor spolu s prípojnou budovou má pôdorys tvaru „L“, a pôvodnú klenutú priebežnú chodbu, ktorou sa vchádza do klenutých miestností. Súpis výtvarných pamiatok Oravy z roku 1944 uvádza, že v inventári kláštora sa nachádza obraz Márie Magdalény s pekným starým rámom z konca 16. storočia a obraz sv. Františky z 18. storočia. Na dolnej chodbe kláštora je umiestnená baroková spovednica a patronátne lavice z 18. storočia. Je to práca neznámeho autora. Drevené lavice v hladkom prevedení, majú bohato vykrojované bočnice. Drevo je mramorované. Kláštor bol po roku 1950 sídlom referátu ONV. V roku 1971 bol prestavaný na hotel Oravica. Po roku 1989 sa opäť stal vlastníctvom františkánskej rehole a v súčasnosti sa využíva na rôzne účely spojené s činnosťou františkánskej rehoľnej komunity.

Socha sv. Jána Nepomuckého

Svätý Ján Nepomucký je patrónom spovedného tajomstva a zároveň nebeským ochrancom pred záplavami a povodňami, ktoré Trstenú postihovali na jar a v období jesene.

Stĺp so sochou svätého Jána Nepomuckého je doložený už v roku 1776. Správa z kanonickej vizitácie z roku 1820 uvádza, že bola postavená nová socha tohto svätca na náklady mesta. V roku 1876 bola stredná časť stĺpa nahradená novým kamenným blokom s reliéfmi svätého Michala archanjela na južnej strane a svätého Floriána na severnej strane. Kópie reliéfov z tohto stĺpu sa nachádzajú na Slanickom ostrove umenia.

Budova starého gymnázia

Budova reálneho nižšieho gymnázia bola postavená veľmi rýchlo s podporou uhorského ministerstva školstva a Oravskej stolice. Základný kameň bol položený v roku 1868 a už v roku 1869 sa tu vyučovalo. V roku 1875 sa premenovalo na *Kráľovské katolícke gymnázium v Trstenej*. Po roku 1918 bolo premenované na *Bernolákovo štátne nižšie reálne gymnázium*. V tejto školskej inštitúcii vyrástli viaceré osobnosti, ktoré sa zapísali do dejín Slovenska i do pohnutej minulosti Trstenej. V roku 1934 gymnázium svoju činnosť ukončilo. Na jeho tradíciu nadviazalo Gymnázium Martina Hattalu. Budova telocvične v roku 1912 vyhorela a potom bola pristavaná nová. V súčasnosti budovu prevádzkuje Základná škola a materskou školou R. Dilonga v Trstenej.

Wilsekova kúria

Zemianska baroková kúria rodiny Vilčekovcov pochádza z druhej polovice 18. storočia. Ide o prízemný murovaný objekt s obdĺžnikovým pôdorysom. Objekt tvorí viacpriestorová budova so stredovým priechodom, z ktorého sú vstupy do obytných priestorov a pivnice. V obytných miestnostiach sú zachované klenby so štukovou výzdobou z konca 18. storočia. Objekt má veľkú manzardovú strechu so stredovou manzardovou izbou.

Táto stavba v minulosti, asi od prvej polovice 19. storočia, slúžila ako rodinné sídlo šľachtického rodu Vilčekovcov. Posledným vlastníkom bol právnik a župný notár Albín Vilček. Neskôr budova slúžila ako sídlo Dopravného inšpektorátu, Dom dôchodcov a naposledy ako Centrum voľného času. Cieľom mesta Trstená je postupne pretvoriť túto stavbu na mestské múzeum.

Budova ľudovej školy

Budova bývalej mestskej ľudovej školy sa nachádza na pomedzí ulíc Kukučínova a Železničiarov. Základy tejto kamennej murovanej stavby siahajú do roku 1806, kedy ju dokladá latinská kanonická vizitácia trstenskej farnosti. V druhej polovici 19. storočia túto školu viedli františkáni (P. Ľudovít Potocký, OFM; P. Lambert Kovarik OFM a iní). Budova v 20. a 30. rokoch 20. storočia prešla výraznými prestavbami a v tomto období nadobudla dnešnú architektonickú podobu. V 30. rokoch 20. storočia pôvodný vchod do školy bol zo strany dnešnej Bernolákovej ulice. Po roku 1948 bola vyvlastnená štátom a naďalej slúžila výchovným účelom ako materská škôlka. Na budove sa zachovali dobové nadokenné stavebné prvky, ktoré sú pravdepodobne zo začiatku 20. storočia. V súčasnosti budovu využíva občianske združenie V.I.A.C. a sídli v nej Komunitné centrum Sinaj, ktoré plní sociálne, komunitné, vzdelávacie a výchovné účely.

Židovská synagóga

Židovská synagóga bola postavená v polovici 19. storočia v blízkosti hlavného námestia. Jej pôdorys má rozmery 12x15 metrov. V budove sú dve schodiská, jedna predsieň a galéria pre ženy, ktorá je podopretá štyrmi stĺpmi. Portál hlavného vchodu má renesančný charakter. Do Trstenej často prichádzal hlavný rabin z Dolného Kubína a radil veriacim. Židovská komunita aj po vzniku Československej republiky v roku 1918 naďalej patrila do kompetencie rabína v Dolnom Kubíne. Jej miestnym duchovným bol kantor Leopold Jehuda Adler. Duchovným kantorom v roku 1942 bol Jakub Löwenwirth. Synagóga na bohoslužobné účely slúžila až do roku 1942, do obdobia prvých transportov. Prechodne slúžila svojmu pôvodnému účelu ešte do vypuknutia SNP. Po skončení druhej svetovej vojny bola využívaná na rôzne účely, dokonca aj ako sklad obilia. V súčasnosti je majetkom Ústredného zväzu židovských náboženských obcí. Jej priestory boli v minulosti tiež využívané na komerčné účely. Na základe zmluvy medzi Ústredným zväzom židovských náboženských obcí a mestom Trstená zo dňa 8.4.2019, bola daná budova do nájmu mestu Trstená. Zámerom využitia tejto budovy je vytvoriť vhodné priestory pre školenia a výchovno-vzdelávacie aktivity v meste Trstená.

Budova židovskej školy

Budova niekdajšej židovskej školy tvorí jednotný kompaktný celok spolu s bývalou synagógou. Je pravdepodobné, že táto pôvodná židovská škola bola postavená v jednom časovom horizonte spolu so synagógou, teda v druhej polovici 19. storočia. Podľa písomných záznamov židovská škola v Trstenej fungovala s vlastným židovským učiteľom do druhej polovice dvadsiatych rokov 20. storočia. Neskôr slúžila pre potreby mestskej ľudovej školy. V súčasnosti je v nej zriadený obchod s obuvou.

Vstupná brána, sochy sv. evanjelistu Jána a plačúceho Ježiša Krista na Hýbli

V roku 1755 mestská samospráva v spolupráci s miestnym farským úradom dala postaviť dve kamenné pieskovecové sochy na cintoríne za riečkou Oravicou na Hýbli. Boli to sochy svätého apoštola Jána - evanjelistu, ktorý drží v ruke knihu - symbol Svätého písma a plačúceho Ježiša Krista. Zaujímavou sochou je plačúci Ježiš Kristus, pod ktorým je latinský nápis inšpirovaný citátom zo Svätého písma: „*Videns civitatem, flevit super eam*“ (Lukáš 19, 41, v slovenskom preklade: „*Zazrel mesto, plakal nad ním.*“). Inšpiráciou pre postavenie týchto sôch bola symbolika zo Svätého písma, kde vrch Hýbeľ s cintorínom nad mestečkom predstavoval Golgotu (Kalváriu) s miestom umučenia Ježiša Krista v Jeruzaleme. Socha plačúceho Spasiteľa symbolizuje zármutok Krista nad plačom jeruzalemských žien. Možno sa nazdávať, že iniciátorom postavenia oboch sôch bol vtedajší horlivý farár Ondrej Utoš, rodák zo Zábiedova, v spolupráci s misiou františkánov v Trstenej. Sochy boli reštaurované v ateliéri akademického sochára a reštaurátora Jána Filu.

Pamätník padlých v Prvej svetovej vojne a decénia ČSR

Tento pamätník bol postavený pri príležitosti 10. výročia od založenia Československej republiky a ako prejav vďaky zomrelým občanom, ktorí zahynuli na frontoch Prvej svetovej vojny. Autorom tohto projektu bol v roku 1928 miestny učiteľ a predseda osvetovej komisie Ján Dafčík. Zhotoviteľom bol murársky majster Jozef Fedor, pôvodom z Trstenej. Pomník stojí na pravej strane štátnej cesty. Nachádza sa na vyvýšenine v podobe jednoduchého kamenného pomníka a je z hrubo opracovaného lomového kameňa. Pamätník má tvar zrezaného štvorbokého ihlana, ktorý je na vrchole ukončený plastikou Panny Márie s dieťaťom Ježišom. V priečeli

pomníka je v strede letopočet „1918-1928“ a nápis „K MÁRII VOLÁME V KAŽDEJ ÚZKOSTI.“ Tento pamätník bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.

Pomník a pamätné miesto obetí Druhej svetovej vojny

Pomník a pamätné miesto sa nachádza na okraji intravilánu mesta pri lesnom poraste. Jeho autorom bol v roku 1952 akademický sochár Vojtech Ihrský a architekt František Faulhammer. Pomník je postavený na podstavci tvorenom zvislo postavenými kamennými kvádrmi. Pomník tvorí blok pieskovca doskového tvaru, ktorého predná stena je stvárnená ako figurálny reliéf pozostávajúci z postáv dvoch mužov, žien a dieťaťa. Dňa 10. júna 1945 pochovali v Trstenej za veľkej účasti obyvateľov nevinné obeť Druhej svetovej vojny do spoločného hrobu na vhodnom mieste neďaleko pri jubilejnom pomníku v lese Halečková. Cirkevné obrady tu vykonal dekan – farár v Trstenej Michal Bačík a za Okresný národný výbor v Trstenej prehovoril predseda Eugen Ryboš.

Pamätník Červenej armády

Pamätník bol postavený v roku 1945 po skončení Druhej svetovej vojny ako prejav vďaky miestnych občanov za oslobodenie. Pamätník je situovaný na námestí pred budovou bývalého reálneho gymnázia. Tvorí ho podstavec štvorcového pôdorysu obložený lomovým kameňom, na ktorom je rad troch podstavcov. Posledné dva sú z travertínu, na ktorých je štvorhranný blok s brúsenými travertínovými pamätnými tabuľami na každej strane. Je ukončená hlavicou, na ktorej stojí štvorhranný zrezaný ihlan. Na jeho čelnej strane je zlátený znak socialistického proletariátu. Na vrchole pomníka je umiestnená päťcípá zlátená hviezda. Pomník bol naposledy reštaurovaný akademickým sochárom Jánom Filom v roku 2006.

Židovský cintorín

Židovský cintorín v Trstenej sa nachádza juhozápadne od mesta, na hranici katastra mesta Tvrdošín. Len niekoľko metrov od neho je židovský cintorín v Tvrdošíne. Cintorín je umiestnený v lesnom poraste, na mierne šikmom teréne, asi dva a pol kilometra od centra mesta. Cintorín je obdĺžnikového tvaru a po celom obvode je ohradený kamenným múrom. Na niektorých miestach je však už poškodený. Do cintorína sa vchádzalo kamennou bránou, od cesty z Trstenej do Tvrdošína. Prevažná časť náhrobných kameňov sa nachádza v hornej a ľavej časti od vchodu. Tvar, výzdoba a materiál náhrobných kameňov je rôzny. Najstaršie náhrobné kamene sú vyrobené z pieskovca. Mnohé pochádzajú z 19. a 20. storočia, sú však vplyvom počasia značne poškodené a texty sú málo alebo nečitateľné.

Budova mestského úradu

Budova dnešného mestského úradu v Trstenej bola pôvodne postavená v rokoch 1908 až 1910 belgickou baníckou firmou, ktorá v Liesku a Čimhovej pokusne začala ťažiť hnedé uhlie. Pôvodne táto budova bola umiestnená v Liesku ako sídlo belgickej banskej spoločnosti, ktorá hľadala možnosti povrchovej exploatacie hnedého uhlia v okolí Trstenej, v Liesku a v Čimhovej ako aj v iných častiach hornej Oravy. Neskôr (v období ešte existencie Rakúsko-Uhorska) táto budova bola rozobraná a premiestnená do Trstenej a znovu postavená. Táto budova slúžila až do roku 1960 ako sídlo okresného úradu, kedy Trstená prestala byť sídlom okresu a celková agenda sa presunula do Dolného Kubína. Od roku 1960 v tejto budove sídlil mestský národný výbor. Počas doterajšej celej existencie tejto budovy nebola komplexne opravovaná. Až v roku 2018 a 2019 prebehla rekonštrukcia budovy mestského úradu.

Námestie Milana Rastislava Štefánika

Pravdepodobne v čase prestavby kostola, brány a hradieb a ďalších pamiatok z tohto obdobia z polovice 18. storočia sa dotvorilo aj námestie a uprostred neho vznikla aj radnica, postavená podobne ako iné domy mesta z dreva. Na prelome 18. a 19. storočia sa do Trstenej prisťahovali Židia, ktorí veľmi ovplyvnili ďalší vývoj mesta. V krátkom čase sa stali významnými a vplyvnými občanmi a mohli si zakúpiť najlepšie pozemky mesta pre výstavbu súkromných i podnikateľských objektov, ktoré dnes obkolesujú celé námestie. Mnohé z týchto židovských domov majú viac ako 200 rokov a patria medzi architektonické skvosty mesta.

Hotel Roháč

Hotel Roháč bol postavený asi v polovici 19. storočia. Predtým jednopodlažná budova pravdepodobne slúžila ako pánska krčma, neskôr slúžil ako mestský hotel. V priestoroch hotela určitý čas sídlil aj richtár a obecný žalár. Vchádzalo sa do neho cez podchod, neskôr ho zamurovali.

Významné pamiatky na území mesta Trstená

Na administratívnom území mesta Trstená sa nachádzajú nasledovné národné kultúrne pamiatky (NKP), ktoré sú evidované v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR (UZPF):

Katastrálne územie	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO
Trstená	Kostol	farský kostol sv.Martina
Trstená	Kaplnka	bývalá kapln.P.M.Karmel.,bašta
Trstená	Brána	vstupná brána
Trstená	Múr ohradný so spovedelicami	bývalé opevnenie kostola
Trstená	Cintorín príkostolný	stredoveký a novoveký cintorín
Trstená	Socha	socha Madony
Trstená	Socha-VSA	sv.Anna vyučuje Pannu Máriu
Trstená	Socha-VSA	socha sv.Antona Paduánskeho
Trstená	Pilier s podstavcom	pilier pod sochou sv.Floriána
Trstená	Socha	socha sv.Floriána
Trstená	Kúria	Wilcsekova kúria
Trstená	Pomník	10.výročie vzniku ČSR+padlí
Trstená	Tabuľa pamätná	pam.tabuľa revolučného NV
Trstená	Kostol	Kostol sv. Juraja
Trstená	Konvent	Konvent františkánov

8.1. Významné osobnosti mesta

Osobnosti mesta Trstená	
Rudolf Dilong (1.8.1905 v Trstenej - 7.4.1986 v Pittsburghu v USA)	Františkánsky kňaz, básnik, prozaik, publicista a dramatik. Mimoriadne plodný spisovateľ na Slovensku i v emigrácii, predstaviteľ slovenskej katolíckej moderny.
Ján Doranský (28.5.1911 v Trstenej - 6.4.1973 Montreal, Kanada)	Spisovateľ, publicista a úradník.
Štefan Furdek (2.9.1855 v Trstenej - 18.1.1915 v Clevelande v USA)	Katolícky kňaz, organizátor duchovného a kultúrneho života krajanov v USA. Vydavateľ prvého časopisu pre slovenských vystaňovalcov. Zakladateľ a prvý predseda Slovenskej ligy v Amerike. Podieľal sa na vzniku ČSR (Clevelandská a Pittsburská dohoda z roku 1915 a 1918).
Hugolín Martin Gavlovič (11.11.1712 v Čiernom Dunajci v Poľsku-17.6.1787 v Horovciach)	Básnik, františkán. V Trstenej prežil detstvo. Tu získal aj základné vzdelanie. Patrí do generácie predbernolákovských spisovateľov
Martin Hattala (4.11.1821 v Trstenej - 11.12.1903 v Prahe)	Univerzitný profesor, jazykovedec. Autor diela Krátka mluvnica Slovenská (1852), od jej vydania sa datuje kodifikácia nového spisovného jazyka.

Matúš Jankola (2.8.1872 v Budapešti-5.5.1916 v Bridgeporte v USA)	Rímskokatolícky kňaz. Bol spoluautorom Memoranda Slovenskej ligy v USA.
Silvester Jozef Jankola (15.2.1895 v Trstenej - 22.10.1975 vo Valparaise v USA)	Františkánsky kňaz, náboženský spisovateľ.
Andrej Kavuljak (5.12.1885 v Ústí – 30.5.1952 v Dolnom Kubíne)	Lesný inžinier, historik. Jeho dielo Historický miestopis Oravy je základným dielom o oravských dejinách.
Anton Kocian (13.6.1900 v Zuberci-28.3.1984 v Trstenej)	Ornitológ, zoológ, pedagóg, milovník a ochranca prírody, autor viacerých prírodovedeckých prác, priekopník turistiky na Orave
Ján Koiš (19.3.1793-11.5.1839 v Budapešti v Maďarsku)	Slovníkár, zberateľ slovenských ľudových piesní. Patrí do generácie bernolákovských kultúrnych a národných pracovníkov
Celestín Alojz Lepáček (11.6.1905 v Trstenej - 8.10.1955 v Trnave)	Františkánsky kňaz, literárny historik, prekladateľ. Systematicky sa zaoberal skúmaním života a diela osobností staršej slovenskej literatúry.
Ondrej Metod Lucký (21.11.1919 v Trstenej - 13.7.2008 v Bratislave)	Františkánsky kňaz, spisovateľ.
Viktor Trstenský (20.3.1908 v Trstenej – 7.12.2006 v Trstenej)	Katolícky kňaz, pápežský prelát, disident, politický väzeň, spisovateľ, nositeľ Pribinovho kríža I. triedy.
Mílo Urban (24.8.1904 v Rabčiciach – 10.3.1982 v Bratislave)	Spisovateľ, prekladateľ a novinár. Chodil do gymnázia v Trstenej a prežil tu časť svojho života.

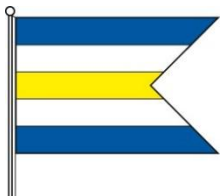
8.2. Symboly mesta

Erb mesta Trstená

Erb mesta tvorí v modrom štíte zo zlatého položeného polmesiaca vyrastajúca zlatonimbá Panna Mária v striebornom rúchu, vľavo v náručí so strieborným zlatonimbým Ježiškom.

Vlajka mesta Trstená

Mestská vlajka má podobu piatich pozdĺžnych pruhov modrého, bieleho, žltého, bieleho a modrého. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je dvomi cípmi, t. j. jedným zástrihom, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami mestského erbu.

Pečať mesta Trstená

Pečať mesta tvorí erb mesta s kruhpisom mesto Trstená.

Pečať mesta tvorí erb mesta s kruhpisom „HOC SIGILLUM PROCEDIT – 1371 DE CIVITATE TRSTENA“ .Pečať sa používa pri slávnostných príležitostiach – udelenie čestného občianstva, na pečatenie významných listín, dokumentov a pod. Pečať a pečatidlo uschováva primátor mesta.

9. Informácie o úlohách mesta

9.1. Výchova a vzdelávanie

Predškolské zariadenia

1. **Materská škola, ul. Oslobodenia 941, Trstená** s dvomi elokovanými pracoviskami:

- Puškinova 589/20, Trstená
- Západ 1146/36, Trstená

Škola s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je Mesto Trstená.

Rok	Počet detí	z toho deti pre kt. je predprimárne vzdelávanie povinné	z toho deti so špec. výchovno-vzdelávacími potrebami
09/2021	229	78	0
09/2022	233	62	1
09/2023	230	66	2

2. **Základná škola s materskou školou Rudolfa Dilonga, Hviezdoslavova 823/7, Trstená** s elokovaným pracoviskom:

- M. R. Štefánika 438, Trstená

Škola s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev – Biskupstvo Spišské Podhradie.

Rok	Počet detí	z toho deti pre kt. je predprimárne vzdelávanie povinné	z toho deti so špec. výchovno-vzdelávacími potrebami
09/2021	90	31	1
09/2022	90	31	1
09/2023	99	31	2

3. **Materská škola pri zdravotníckom zariadení ako organizačná zložka Spojenej školy, Mieru 549, Trstená** - je to špeciálna materská škola pri zdravotníckom zariadení (Hornooravská nemocnica s poliklinikou v Trstenej).

Základné školstvo

1. **Základná škola P.O.Hviezdoslava, Hviezdoslavova 822/8, Trstená** s elokovaným pracoviskom:

- Západ 1146/39

Škola s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je Mesto Trstená.

Súčasťou základnej školy je školská jedáleň a školský klub detí.

Rok	Počet žiakov
09/2021	517
09/2022	549
09/2023	543

2. **Základná škola R. Dilonga, Hviezdoslavova 823/7, Trstená** s elokovaným pracoviskom:

- M. R. Štefánika 438

Škola s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev – Biskupstvo Spišské Podhradie.

Súčasťou základnej školy je materská škola (uvedená vyššie), školská jedáleň a školský klub detí.

Rok	Počet žiakov
09/2021	239
09/2022	264
09/2023	269

- 3. Základná škola pri zdravotníckom zariadení ako organizačná zložka Spojenej školy, Mieru 549, Trstená** - je to špeciálna základná škola pri zdravotníckom zariadení (Hornooravská nemocnica s poliklinikou v Trstenej).

Súčasťou základnej školy je materská škola (uvedená vyššie) a školský klub detí.

Ostatné školské zariadenia

- 1. Základná umelecká škola, Odbojárov 953, Trstená**

Škola s právnou subjektivitou, ktorej zriaďovateľom je Mesto Trstená.

Základná umelecká škola je dnes už neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho a spoločenského života v meste. Koncerty a vystúpenia žiakov hudobného, tanečného odboru a výstavy prác žiakov výtvarného odboru sú už dlhoročnou tradíciou. Dobré funguje aj spolupráca s MŠ a ZŠ pri náboře talentovaných žiakov. Učitelia ZUŠ vychádzajú za svojimi budúcimi žiakmi do škôl v celom regióne. Propagujú umenie formou výchovných koncertov a získavajú tak nových adeptov k štúdiu na škole.

Rok	Počet žiakov Forma vyučovania individuálna	Počet žiakov Forma vyučovania skupinová
09/2021	207	169
09/2022	202	187
09/2023	179	201

- 2. Súkromná základná umelecká škola Ľubomíra Hoľmu, Železničiarov 282/27, Trstená**

Zriaďovateľom Súkromnej základnej umeleckej školy Ľubomíra Hoľmu, Železničiarov 282/27, Trstená je Ľubomír Hoľma, s formou hospodárenia ako nezisková organizácia.

Súkromná základná umelecká škola Ľ. Hoľmu zabezpečuje umeleckú výchovu a vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu odboru vzdelávania prevažne pre deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky a pre žiakov základnej školy do dovŕšenia 15 rokov. Poskytuje základné umelecké vzdelanie prostredníctvom štátneho a školského vzdelávacieho programu, ktoré môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania.

Rok	Počet žiakov Forma vyučovania individuálna	Počet žiakov Forma vyučovania skupinová
09/2021	0	159
09/2022	0	134
09/2023	0	131

- 3. Súkromná základná umelecká škola Vladimíra Pánika, so sídlom Chlebnice 134, elokované pracovisko Trstená.**

Súkromná ZUŠ so sídlo Chlebnice 134, má zriadené svoje elokované pracovisko na území mesta Trstená, a to v budove ZŠ s MŠ R. Dilonga na Námestí M. R. Štefánika.

V súčasnosti ZUŠ žiaci navštevujú hudobný študijný odbor, tak v individuálnej ako aj v skupinovej forme vyučovania a výtvarný odbor v skupinovej forme vyučovania.

Nakoľko táto súkromná ZUŠ nie je súčasťou výkazu o počte žiakov k 15.9. nevieme poskytnúť celkové počty žiakov ani počty žiakov navštevujúcich elokované pracovisko.

4. Centrum voľného času, Československej armády 957, Trstená

Centrum voľného času je rozpočtovou organizáciou mesta Trstená s právnou subjektivitou. Je otvoreným zariadením pre deti a žiakov s trvalým pobytom v meste Trstená vo veku od 5 do 14 rokov, so zameraním na záujmové vzdelávanie a záujmovú príležitostnú činnosť s celoročnou prevádzkou. Organizácia je delená na dve oddelenia, ktoré sa špecializujú na jednotlivé formy a obsahy záujmového vzdelávania: Oddelenie telovýchovy a športu a Oddelenie spoločenských vied.

Rok	Počet žiakov
09/2021	750
09/2022	757
09/2023	738

5. Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie Trstená

SCŠPP je školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie, kde sa vykonáva psychologická, špeciálno-pedagogická vrátane logopedickej a liečebno-pedagogickej činnosti a sociálna činnosť zameraná na optimalizáciu výchovného, vzdelávacieho, psychického, sociálneho, kariérového vývinu detí od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie.

Rok	Počet detí do 15 r.
09/2021	799
09/2022	1090
09/2023	1047

Stredné školstvo

V meste sa nachádza jedna stredná škola – **Gymnázium Martina Hattalu, Železničiarov 278, Trstená**, ktorá sa skladá z troch subjektov, a to: Gymnázium 4-ročné, Gymnázium bilingválne s vyučovacím jazykom španielskym 5-ročné a Gymnázium s 8-ročným vzdelávacím programom. Toto výchovnovzdelávacie zariadenie zabezpečuje výchovu a vzdelávanie s prihliadnutím na individuálne a vekové osobitosti žiakov.

Vysoké školy

Na území mesta Trstená sa nachádza detašované pracovisko jednej vysokej školy – **Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave**.

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Ústav sociálnej práce Tomislava Kolakoviča, Železničiarov 278 sídli v budove Gymnázia Martina Hattalu. Svoje pracovisko v Trstenej zriadila ako Ústav sociálnej práce Tomislava Kolakoviča s možnosťou kompletného vzdelávania na bakalárskom a magisterskom stupni v dennej a externej forme, s možnosťou rigorózneho skúšky v odbore Sociálna práca. Odbor Sociálna práca má široké zameranie. V Ústave SP T. Kolakoviča sa orientujú na poradenstvo, služby a pomoc rodine, nakoľko rodina je prioritou v celosvetovom meradle a jej hodnota v regióne Orava je vysoká.

Rozvíja služby, ktoré keď sa inštitucionalizujú, vzápätí sa stávajú praktickými výučbovými pracoviskami Ústavu. Na každoročnej medzinárodnej konferencii predstavujú osobnosti Slovenska, ktoré sa formovali v Kolakovičovej Rodine (napr. MUDr. Silvester Krčmery sn., RNDr. Vladimír Jukl, MUDr. Vladimír Stecruľa, MUDr. Anton Neuwirth, Mgr. Elena Bartošová, Štefan Šmálik ...) Pracovisko začalo výučbu o rok skôr ako na Alma Mater VŠ ZaSP sv. Alžbety v Bratislave a prví absolventi Ústavu sú aj prvými absolventmi VŠ ZaSP

sv. Alžbety. Garantom a vedúcou Ústavu je prorektorka prof. PhDr. Maria Bielová, PhD., zástupca MUDr. Vojtech Koleják.

9.2. Zdravotníctvo

Hornooravská nemocnica s poliklinikou v Trstenej je všeobecnou nemocnicou v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja, s postavením príspevkovej organizácie s vlastnou právnou subjektivitou. Nemocnica v Trstenej poskytuje komplexné zdravotné služby v širokom rozsahu pre všetkých občanov vyžadujúcich ambulantnú a ústavnú zdravotnú starostlivosť. Popri tom zabezpečuje komplexné činnosti spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, lekárenskú službu, ambulanciu ZZS, lekársku službu prvej pomoci. Nemocnica poskytuje lôžkovú starostlivosť pre okres Tvrdošín, časť okresu Námestovo – spádová oblasť približne pre 65 000 obyvateľov.

V meste ďalej pôsobia dve zdravotné strediská, šesť lekární zabezpečujúcich pohotovostnú službu (Lekáreň Karmel, Lekáreň Max - pôvodná lekáreň u Murína, Nemocničná lekáreň HNSP Trstená, Lekáreň Plus – pracoviská lekáreň Anjel, lekáreň Retail park, lekáreň v areáli HNSP Trstena), viaceré súkromné ambulancie pre deti, dospelých, stomatologické ambulancie a rôzni špecializovaní lekári.

9.3. Sociálne zabezpečenie

V súčasnosti mesto disponuje len jedným zariadením sociálnych služieb – denným stacionárom. Toto zariadenie dokáže však uspokojiť len požiadavky špecifickej cieľovej skupiny, chýbajú ďalšie sociálne služby, ktoré by mohli včas a adekvátne reagovať na požiadavky občanov.

V meste Trstená poskytujú sociálne služby: Spišská katolícka charita v kombinovanom zariadení sociálnych služieb pre dospelých a domovom dôchodcov Dom Charitas sv. Františka z Assisi Trstená je cirkevné zariadenie, ktorého zriaďovateľom je SKCH. Zariadenie poskytuje služby podľa zákona o sociálnych službách občanom poberajúcim starobný alebo invalidný dôchodok, bez rodinného prostredia, bez sociálnych kontaktov (opustení, osamelí), občanom v terminálnom štádiu života, onkologicky chorým a predovšetkým manželským dvojiciam v dôchodkovom veku (lebo obývacie bunky sú dvojposteľové).

Ďalšími organizáciami poskytujúcimi sociálne služby v meste sú:

- Agentúra domácej starostlivosti poskytuje služby sociálne, duchovné svojim klientom v ich rodine alebo domácnosti.
- Farská charita vykonáva a poskytuje návštevy v domácnostiach a pomoc starým ľuďom, poradenstvo, prácu so sociálne odkázanými a iné charitatívne činnosti.
- Osobitnou súčasťou farskej charity je aj Tretí rád sv. Františka, ktorý poskytuje hlavne návštevnu službu a modlitbové stretnutia.

Tabuľka - Sociálne služby

Obchodné meno	Druh poskytovanej sociálnej služby	Poskytovateľ sociálnej služby	Rozsah poskytovanej sociálnej služby
Mesto Trstená	Denný stacionár – Klub dôchodcov	Mesto	Určitý čas
Mesto Trstená	Opatrovateľská služba	Mesto	Neurčitý čas
Dom Charitas sv. Františka	Kombinované zariadenie	Spišská katolícka charita	Neurčitý čas
Komunitné centrum Sinaj	Komplexná pomoc	V.I.A.C – Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže	Neurčitý čas

Spišská katolícka charita - Dom Charitas Sv. Františka z Assisi Trstená

Dom Charitas sv. Františka z Assisi so sídlom na Zápotočnej ulici č. 565/14, ktorého zriaďovateľom je Spišská katolícka charita. Poskytuje sociálne služby ako Domov sociálnych služieb, Zariadenie pre seniorov a denný stacionár.

Sociálna služba sa prijímateľovi sociálnej služby v Dome Charitas poskytuje pobytovou formou, ako celoročná sociálna služba v rozsahu poskytovania týchto činností:

Dom Charitas zviditeľňuje služby Cirkvi pre človeka v záverečnej fáze života, kde do popredia dáva ľudskosť, dôstojnosť a jedinečnosť človeka.

Denný stacionár – Klub dôchodcov

Priestory denného stacionára sa nachádzajú v Trstenej na ulici Malý rad 538/18. V dennom stacionári sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a je odkázaná na sociálnu službu v zariadení len na určitý čas počas dňa. V dennom stacionári sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo a sociálna rehabilitácia.

Komunitné centrum Sinaj, Železničiarov 253/1

Hlavná pomoc komunitného centra spočíva v tom, že nasmeruje ľudí na konkrétne inštitúcie, kam sa treba s daným problémom obrátiť. V prípade, že sa rodina alebo jej člen dostane do ťažkostí, pracovníci komunitného centra ukážu, kde je možné dozvedieť sa o konkrétnej pomoci, z ktorej je možné čerpať, prípadne aké sú právne možnosti. Pomoc s podávaním rôznych žiadostí a zvyšovanie povedomia v tejto oblasti je jednou z foriem pomoci komunitného centra.

Mimovládne organizácie (MVO) v meste Trstená

Medzi najvýznamnejšie mimovládne organizácie v meste Trstená patria:

- Neformálna skupina **CENTRUŠKO**, ktorá pracuje s hendikepovanými a znevýhodnenými osobami.
- Občianske združenie **ZDRAVIE PRE ĽUDÍ** je založené na podporu a pomoc pri obstarávaní a modernizácii zdravotníckej prístrojovej techniky a na pomoc pri zavádzaní nových liečebných metód, ktorými chcú prispieť k záchrane a skvalitneniu zdravia a života pacientov Hornooravskej nemocnice s poliklinikou v Trstenej.

- Občianske **ZDRUŽENIE ORAVA – PAYS DE BRAY** v Trstenej na Orave fungujúce pre priateľstvo so zahraničím z Francúzska.
- **Občianske združenie V.I.A.C. – Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže**, ktorého poslaním je podporovať mladých ľudí pri osobnostnom rozvoji prostredníctvom neformálneho vzdelávania, dobrovoľníctva, rozvoja podnikavosti a medzinárodnej mobility .
- Neformálna skupina **Trstenský mládežnícky parlament**, ktorej úlohou je prezentovanie, presadzovanie, obhajovanie záujmov mladých ľudí v meste a organizovanie akcií pre mladých ľudí.
- **Slovenský skauting, 10. zbor Trstená** je dobrovoľná nepolitická výchovná, medzinárodná organizácia, ktorá spája ľudí po celom svete. Skauting učí hlavne rozvíjať samého seba v kolektíve, ale aj jednotlivo. Dáva priestor každému nájsť svoju cestu, získať odhodlanie, zodpovednosť za samého seba, ale pri tom všetkom nezabúdať na okolie, v ktorom žije.
- **Matica slovenská** pestuje v mládeži túžbu po poznaní národných dejín, kultúry a vzťah k národným tradíciám, pričom napomáha ich rozvoju. Uskutočňuje to predovšetkým vytváraním podmienok na všestranné vzdelávanie, podporou kultúrnych a iných záujmov a záľub mládeže, rozvojom sociálnych kontaktov a zvyšovaním jej kultúry pre plnohodnotný spoločenský život.
- **Jednota Dôchodcov** je mestská organizácia, ktorej úlohou je organizovanie dobrovoľníckej činnosti a vedenie starších ľudí k vzájomnej pomoci.
- **Klub dôchodcov** je ďalšia mestská organizácia, ktorej úlohou je organizovanie dobrovoľníckej činnosti a vedenie starších ľudí k vzájomnej pomoci.
- **Občianske združenie „Z lásky k deťom“** – združenie bolo založené v roku 2016. Združenie spája tri generácie svojich členov na pomoc deťom v Oravskom regióne. Organizácia pomáha hlavne zdravotne znevýhodneným deťom, sociálne slabším rodinám, týraným matkám a ženám. Pravidelne organizuje podujatia a pomáha deťom s integráciou do spoločnosti...

9.4. Doprava

Cestná doprava

Hlavnou komunikačnou osou územia je v smere sever-juh cesta I triedy I/59 a v smere východ-západ cesta II triedy č.520, ktorá prechádza ťažiskom osídlenia. Chrbticou mesta je cesta I/59, ktorá napriek tomu, že v rámci regiónu zabezpečuje aj pohyb tranzitnej dopravy, slúži v hraniciach mesta hlavne ako zberná komunikácia. Rýchlostná cesta R3 sa na vnútorných dopravných vzťahoch nepodieľa, je vedená východne od osídlenia a slúži hlavne doprave tranzitnej. Na cestu I/59 je napojená na južnom a severnom okraji mesta. Pre mesto slúži ako diaľničný privádzač cesta II/520, ktorá je na R3 napojená mimoúrovňovou križovatkou. V roku 2021 bola dokončená výstavba nového mosta na rieke Oravica v centre mesta, potom ako v roku 2020 pôvodný most spadol. Nový most predstavuje integrovaný jednoložový mostný objekt.

Cestný systém mesta dopĺňa cesta III/2306, ktorá zabezpečuje dopravné vzťahy severozápadnej časti aglomerácie až po Ústie nad Priehradou. V ďalšom pokračovaní na západ preberá hlavnú úlohu cesta II/520.

Cesty I/59, II/520 a III/2306 vytvárajú dopravný kríž, ktorý je základom mestského komunikačného systému. Na ne sú napojené ostatné komunikácie funkčnej skupiny B a C, zabezpečujúce obsluhu jednotlivých častí mesta. Cesta III/2307 odbočením z cesty III/2306 sprístupňuje železničnú stanicu.

Prepravné vzťahy mimo mesto sú zabezpečované hlavne po rýchlostnej ceste R3 a ceste I/59, ktorá má prednostne dopravný význam. Po ceste prechádza väčšina zdrojovej a cieľovej dopravy, rovnako ako väčšina vnútornej dopravy. Zaťaženou je ale aj cesta II/520, úsek od križovatky s I/59, smerom na východ. Mierny nárast objemu prepravných vzťahov nastane v ZÚ.03 - Ústie nad Priehradou – Nové Ústie, pretože v návrhu Zmien a doplnkov č. 3 ÚPN mesta Trstená sa uvažuje s rozšírením zmiešaného územia (D3.1 - rodinné alebo rekreačné domy).

Cesta III/2308 vedie cez Ústie nad Priehradou, z ktorej sa napája navrhovaná lokalita D3.1. Uvažuje sa s dvoma napojeniami na cestu III/2308, ktorých presná lokalizáciu bude riešená v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie. Cesty III triedy - III/2306 a III/2307 plnia v meste funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy

B3, s neobmedzenou priamou obsluhou, s dvoma jazdnými pruhmi šírky 3,00 m a dvoma vodiacimi prúžkami 0,50 m. Základný komunikačný systém vytvorený týmito cestami I – III. triedy je doplnený miestnymi komunikáciami funkčnej triedy B3, ktoré uvedené komunikácie vzájomne prepájajú. Ostatné komunikácie pre motorovú dopravu sú funkčnej triedy C2 a C3, sú to komunikácie obslužné, ktoré umožňujú prístup ku všetkým objektom v meste, ktoré vyžadujú obsluhu.

Rýchlostná cesta R3

Významným krokom v rámci cestnej infraštruktúry v okrese Tvrdošín bolo v roku 2010 odovzdanie do užívania 7,2 kilometrový obchvat mesta Trstená na rýchlostnej ceste R3, ktorý bol vo výstavbe od apríla 2008 a po 30 mesiacoch bol dňa 29. októbra 2010 úsek kompletne sprejazdený a odovzdaný v polovičnom profile. Úsek začína 4 kilometre pred štátnou hranicou s Poľskom a dĺžka úseku je 7,2 km. Na úseku sa nachádza 14 mostov a 3 križovatky, z toho dve úrovňové na oboch koncoch ako dočasné napojenie na cestu I/59, na severnej strane mesta Trstená sa napája na cestu I/59. Pokračuje východne od mesta prevažne poľnohospodárskou oblasťou územia Oravskej kotliny. Koniec úseku je v križovatke Tvrdošín.

Železničná doprava

Mesto Trstená je napojené aj na celoštátnu železničnú sieť jednokoľajnou železničnou traťou č. 181 Kralovany - Trstená. Železničná trať v meste končí cca 600 m za železničnou stanicou. Železničná trať, ktorá pôvodne pokračovala až do Suhej Hory bola zrušená a z trate zostalo zachované iba teleso trate a niektoré mosty. Do budúcnosti sa nepredpokladá rozvoj železničnej siete mimo vlastné hranice. Jedinou zmenou do budúcnosti je návrh železničnej zastávky na začiatku mesta, v jej západnej časti cca 1,8 km od železničnej stanice. Zastávka by mohla znamenať zvýšenie záujmu o cesty železničnou dopravou pre najľudnatejší mestský obvod.

Cyklistická doprava a peší pohyb

Cyklistická doprava dnes nemá v meste vytvorené podmienky pre svoju existenciu, je vedená v uličnom priestore spolu s ostatnou dopravou. Predpokladá sa postupné vybudovanie samostatnej cyklistickej komunikácie, ktorá bude v meste slúžiť vnútornému pohybu, ale svojím pokračovaním umožní aj extravilánové využitie. Ide o cyklotrasu Trstená – Suchá Hora – Nový Targ (Poľsko), ktorá je vedená po telese nevyužívanej železničnej trate.

V rámci aglomerácie sa predpokladá, že cyklisti budú využívať aj cestu III/5944, po odbočení z nej a po prechode cez priehradný múr by cyklisti pokračovali po cyklistickej trase vedenej paralelne s cestou II/520, okrajom lesa, po jej východnej strane až do Námestova.

Územím prechádzajú dve cyklotrasy značené v turistických mapách:

Športová – mierne náročná trasa vedúca zo sedla Demänová, nazývaná Oravská cyklomagistrála č. 006, začínajúca pri Oravskej priehrade a pokračujúca cez Ústie, Trstenú, Liesek, Vitanovú, Oravice, Zuberec, ďalej na Liptov.

Rekreačná - nenáročná trasa č. 5440 Trstená – Jurčová – Medvedia Hora – Colnica – Trstená, ktorá má 13 km a je určená pre rodinnú cykloturistiku.

Statická doprava

Pre statickú dopravu v meste slúžia parkovacie plochy, alebo uličný profil ciest pri obrubníku. Parkuje sa na zeleni a štrkových plochách. Menej ako polovicu Námestia M.R. Štefánika tvoria parkovacie plochy pre centrálnu časť. Ďalšie rozsiahle plochy sa nachádzajú pri Mestskom úrade, pri Kostole sv. Martina, na Zápotočnej ulici, v Retal parku Pohoda, pri supermarkete CBA Verex a pre návštevníkov Oravskej Priehrady-Prístav. Na sídlisku Západ je vybudovaných 307 parkovacích miest a 161 individuálnych garáží na 963 bytov. Sídlisko Stred má vybudovaných len 78 parkovacích miest na 275 bytov. Na sídlisku Východ je na 58 bytov vybudovaných 29 parkovacích miest na teréne. Na okraji mesta pri cintoríne sú vybudované garáže vo vlastníctve obyvateľov.

9.5. Kultúra

Dom kultúry – je hlavným strediskom kultúrneho diania v meste Trstená. Hlavnou náplňou Domu kultúry je organizovanie kultúrnych podujatí pre občanov mesta. Ponúka pestrú paletu podujatí z oblasti domácej a zahraničnej kultúry, podieľa sa na organizovaní celomestských ale aj regionálnych podujatí, podporuje krúžkovú a vzdelávaciu činnosť. V Dome kultúry sa pravidelne usporadúvajú divadelné predstavenia, koncerty a plesy. Okrem tejto činnosti Dom kultúry zabezpečuje reprezentačné podujatia pre mesto, rôzne schôdze, semináre, konferencie, pracovné porady, firemné mítingy a ďalšie akcie s možnosťou kompletného technického zariadenia.

Dom Kultúry ponúka nasledujúce priestory:

- Divadelná sála (Veľká viacúčelová sála – 414 sedadiel),
- Spoločenská sála (210 miest),
- Zasadacia miestnosť (80 miest),
- Kinosála (239 miest),
- Výstavná miestnosť (80 miest),
- Sobášna miestnosť, zároveň plniaca funkciu výstavnej a zasadacej miestnosti (50 miest).

Kino Mier (3D) - Jediným kinom v meste je 3D Kino Mier, ktoré je súčasťou Domu kultúry s kapacitou 239 sedadiel. Kino Mier má novú digitálnu technológiu, ktorá umožňuje premietiť audiovizuálne diela vo väčšine dostupných digitálnych formátov i prenosi satelitného televízneho vysielania, resp. iných formátov. Kino Mier je moderné mestské kino, ktoré disponuje novou kvalitnou digitálnou technológiou. Digitalizácia so sebou priniesla nielen vysokú kvalitu projekcie a 3D, ale aj nárast návštevnosti. Pravidelne sa organizujú rôzne akcie, ako napríklad rôzne akcie pre deti, festivaly, premietanie pre seniorov, či súťaže o vstupenky.

Kino Mier má dve regionálne prvenstvá v histórii. Pri svojom vzniku v roku 1961 bolo prvým kinom so širokouhlým plátnom na Orave a zároveň ide o prvé 3D digitálne kino na Orave otvorené dňa 3. augusta 2012.

Mestská knižnica – poskytuje knižničné služby v Trstenej a nachádza sa v Dome kultúry. Organizačne patrí knižnica pod oddelenie kultúry pri Mestskom úrade v Trstenej.

Mestská knižnica je verejnou, univerzálnou knižnicou s komplexnými knihovníckymi informačnými službami pre všetkých používateľov.

Poskytuje nasledovné služby: vypožičiavanie literatúry, rezervácie pomocou on-line katalógu, sprostredkovanie, medziknižničnej výpožičnej služby (MVS), internet, scanner, kopírovacie služby, bibliokartografické informácie, organizovanie vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, besied, exkurzií, organizovanie rozprávkových dopoludní, výstaviiek výtvarných prác detí.

Medzi najvýznamnejšie kultúrno-spoločenské podujatia organizované tradične mestom Trstená patria:

- Uvítanie nového roka,
- Pochovávanie basy,

- Stavanie mája,
- Dilongova Trstená,
- Trstenská krídllovka,
- Škapuliarsky jarmok,
- Hrnčiarska slávnosť
- Spievame Márii,
- Kultúrne leto
- Trstenská organová jeseň,
- Martinský jarmok
- Noc vo veži,
- Svättojánsky večer v Trstenej
- Káva vo veži
- Kino – akcia Valentín , k MDŽ, Dňu matiek
- Letné kino
- Prázdninové stredy v kine Mier.

V meste Trstená pôsobia aj *Tanečná skupina MIXÉR*, *Chrámový zbor Tristianus a Spevácky zbor Mária*. Taktiež dychová hudba **Oravanka**.

9.6. Šport

V meste Trstená pôsobí viacero športových organizácií, do ktorých majú možnosť zapojiť sa aj obyvatelia mesta. Ide o nasledujúce organizácie:

- Futbalový klub Slovan Trstená,
- Karate klub Trstená,
- Športový klub kolkárov,
- Bowling club – Jantár Trstená,
- Mestský športový klub, ktorý združuje menšie kluby - Šachový oddiel, Aerobik a Trstenský in-line a skateboarding, florbal, šípkarisky oddiel, rybársky oddiel, oddiel crossfit
- Stolnotenisový a volejbalový klub Trstená,
- Hokejový klub,
- Slovenský skauting, 10. zbor
- Trstenský mládežnícky parlament

Športová činnosť v Trstenej sa sústreďuje v aktívnom športe, predovšetkým futbal, halový futbal, kolky, stolný tenis, volejbal, bowling a karate. Najmä Karate klub Trstená je výnimočný celosvetovými úspechmi – majstrami sveta a ďalšími cennými úspechmi zo svetových a európskych šampionátov, či medzinárodných open pohárov. Športový klub kolkárov Trstená svojou účasťou v Extralige – najvyššej slovenskej kolkárskej súťaži sa tiež zapísal do dejín úspešných športov.

Za posledné obdobie došlo k rozšíreniu športovej vybavenosti mesta Trstená, nakoľko bolo vybudovaných niekoľko detských ihrísk a štyri viacúčelové ihriská. Avšak mesto naďalej pociťuje potrebu vybudovania ďalších viacúčelových ihrísk, športovej haly a ľadovej plochy.

10. Informácia o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia bol rozpočet mesta Trstená na rok 2023.

Mesto pre rok 2023 zostavilo rozpočet podľa ustanovenia §10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet mesta Trstená pre rok 2023 bol schválený Mestským zastupiteľstvom v Trstenej dňa 13.12.2022, uznesením č. 35/XII/2022. Rozpočet mesta Trstená pre rok 2023 bol schválený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Schválený rozpočet bol počas roka 2023 upravovaný rozpočtovými opatreniami:

- prvá zmena schválená dňa 14.03.2023 uznesením č. 52/III/2023
- druhá zmena schválená dňa 27.06.2023 uznesením č. 131/VI/2023
- tretia zmena schválená dňa 10.10.2023 uznesením č. 192/X/2023
- štvrtá zmena schválená dňa 22.12.2023 primátorkou mesta §11 ods. 4 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v súlade s uznesením č. 321/XII/2017

Rozpočet mesta v jednotlivých zmenách rozpočtu v priebehu roka 2023, rozpočtové opatrenia č. 1 až 4, boli schvaľované buď vyrovnané alebo prebytkové.

Všetky údaje v rozpočte sú uvádzané s rozpočtovými organizáciami.

Podrobnejšie informácie sú uvedené v Záverečnom účte mesta Trstená za rok 2023, ktorý bol schválený Mestským zastupiteľstvom v Trstenej dňa 11.06.2024, uznesením č. 112/VI/2024.

Rozpočet mesta k 31.12.2023:

	RO 2023	RO č. 1 2023	RO č. 2 2023	RO č. 3 2023	RO č. 4 2023	Skutočnosť 2023	Plnenie
Príjmy							
Bežné mesto	7 667 178	7 978 191	8 500 744	8 958 916	9 309 546	9 309 539,91	100,00%
Bežné RO	331 098	331 098	286 102	214 846	490 249	490 245,42	100,00%
Bežné spolu	7 998 276	8 309 289	8 786 846	9 173 762	9 799 795	9 799 785,33	100,00%
Kapitálové mesto	2 406 105	2 363 145	1 887 732	1 376 784	878 097	102 897,48	11,72%
Kapitálové RO	0	0	0	0	0	0,00	0,00%
Kapitálové spolu	2 406 105	2 363 145	1 887 732	1 376 784	878 097	102 897,48	11,72%
Bežný a kapitálový spolu	10 404 381	10 672 434	10 674 578	10 550 546	10 677 892	9 902 682,81	92,74%
FO mesto	1 819 681	2 211 950	2 795 726	2 154 786	2 154 786	733 688,87	34,05%
FO RO	0	27 197	27 197	27 197	27 197	27 195,69	100,00%
FO Spolu	1 819 681	2 239 147	2 822 923	2 181 983	2 181 983	760 884,56	34,87%
Spolu	12 224 062	12 911 581	13 497 501	12 732 529	12 859 875	10 663 567,37	82,92%

Výdavky							
Bežné mesto	4 395 365	4 838 396	5 106 070	5 341 736	5 344 089	5 296 453,88	99,00%
Bežné RO	3 332 936	3 446 934	3 497 628	3 559 046	3 993 236	3 898 008,56	97,62%
Bežné spolu	7 728 301	8 285 330	8 603 698	8 900 782	9 337 325	9 194 462,44	98,47%
Kapitálové mesto	3 490 391	3 615 881	3 299 657	2 240 657	2 225 079	789 631,37	35,49%
Kapitálové RO	0	0	0	1 944	3 929	3 928,80	99,99%
Kapitálové spolu	3 490 391	3 615 881	3 299 657	2 242 601	2 229 008	793 560,17	35,60%

Bežný a kapitálový spolu	11 218 692	11 901 211	11 903 355	11 143 383	11 566 333	9 988 022,61	86,35%
FO mesto	1 005 370	1 010 370	1 594 146	1 589 146	1 002 345	227 144,60	22,66%
FO RO	0	0	0	0	0	0,00	0,00%
FO Spolu	1 005 370	1 010 370	1 594 146	1 589 146	1 002 345	227 144,60	22,66%
Spolu	12 224 062	12 911 581	13 497 501	12 732 529	12 568 678	10 215 167,21	81,27%

VH bežného rozpočtu	269 975	23 959	183 148	272 980	462 470	605 322,89	130,89%
VH kapitálového rozpočtu	-1 084 286	-1 252 736	-1 411 925	-865 817	-1 350 911	-690 662,69	51,13%
VH bežného a kapitálového rozpočtu	-814 311	-1 228 777	-1 228 777	-592 837	-888 441	-85 339,80	9,61%
VH FO	814 311	1 228 777	1 228 777	592 837	1 179 638	533 739,96	45,25%
VH celkom	0	0	0	0	291 197	448 400,16	153,99%

V súlade s §10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta Trstená zostavený v členení na:

1. bežný rozpočet (bežné príjmy a bežné výdavky)
2. kapitálový rozpočet (kapitálové príjmy a kapitálové výdavky)
3. finančné operácie (príjmové a výdavkové)

V schválenom rozpočte bol

- bežný rozpočet prebytkový + 269 975,00 €,
- kapitálový rozpočet bol schodkový - 1 084 286,00 €,
- bežný a kapitálový rozpočet spolu tvorili schodok – 814 311,00 €, ktorý bol krytý prebytkom finančných operácií + 814 311,00 €, t.j. z prebytku bežného rozpočtu a finančných operácií bol vykrytý schodok kapitálového rozpočtu.

10.1. Plnenie príjmov za rok 2023

Celkové rozpočtované príjmy

Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
12 224 062,00	12 859 875,00	10 663 567,37	82,92 %

10.1.1 Príjmy mesta

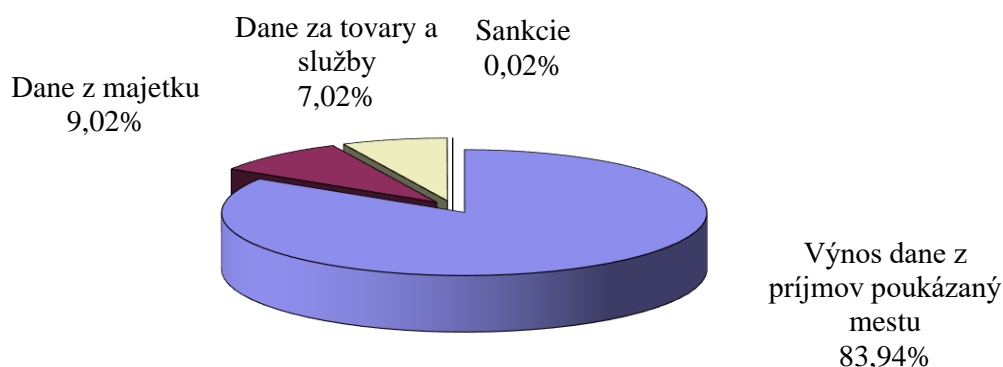
	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Bežné príjmy	7 667 178,00	9 309 546,00	9 309 539,91	100 %
Daňové príjmy	4 974 220,00	5 052 057,00	5 052 054,75	100 %
Nedaňové príjmy	677 767,00	809 312,00	809 313,62	100 %
Prijaté bežné granty a transfery	2 015 191,00	3 448 177,00	3 448 171,54	100 %
Kapitálové príjmy	2 406 105,00	878 097,00	102 897,48	11,72 %

Príjem z predaja kapitálových aktív	1 190 000,00	0,00	0,00	0,00 %
Príjem z predaja pozemkov a nehmotných aktív	15 000,00	17 700,00	17 700,00	100 %
Prijaté kapitálové granty a transfery	1 201 105,00	860 397,00	85 197,48	9,90 %
Príjmové finančné operácie	1 819 681,00	2 154 786,00	733 688,87	34,05 %
Zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov	0,00	143 929,00	120 314,80	83,59 %
Prevod prostriedkov z peňažných fondov	0,00	352 040,00	269 148,73	76,45 %
Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci	1 819 681,00	1 658 817,00	344 225,34	20,75 %
Príjmy	11 892 964,00	12 342 429,00	10 146 126,26	82,21%

Bežné príjmy mesta

- ***Daňové príjmy***

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Daňové príjmy	4 974 220,00	5 052 057,00	5 052 054,75	100 %
Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve	4 264 000,00	4 240 760,00	4 240 758,56	100 %
Dane z majetku	383 900,00	455 531,00	455 531,38	100 %
Dane za tovary a služby	326 320,00	354 813,00	354 812,52	100 %
Sankcie	0,00	953,00	952,29	99,93 %

Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve

Podľa východiskových štatistických údajov Ministerstva financií SR k 01.01.2023 bola prognóza výnosu dane z príjmov pre mesto Trstená 4 261 891 €, nasledovala júnová prognóza vo výške 4 268 014 € a septembrová prognóza vo výške 4 273 414 €. Skutočný príjem z výnosu dane z príjmov poukázaný mestu v roku 2023 bol vo výške 4 240 758,56 €.

Dane z majetku

Daň z pozemkov vo výške 62 366,78 €, z toho fyzické osoby vo výške 27 520,19 € a právnické osoby vo výške 34 846,59 €.

Daň z budov vo výške 370 274,13 €, z toho fyzické osoby vo výške 148 199,82 € a právnické osoby vo výške 222 074,31 €.

Daň z bytov vo výške 22 890,47 €, z toho fyzické osoby vo výške 22 639,06 € a právnické osoby vo výške 251,41 €.

Dane za tovary a služby

Daň za psa vo výške 6 863,69 €.

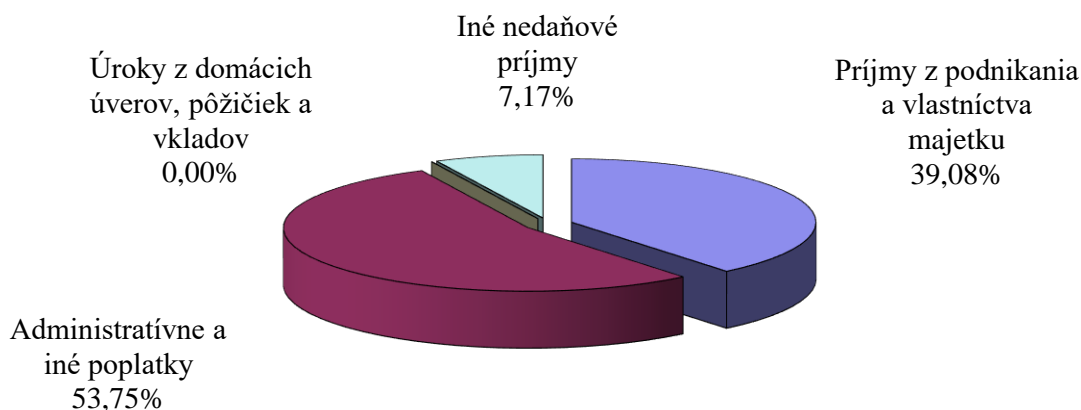
Daň za nevýherné hracie prístroje vo výške 154,80 €.

Daň za pobyt vo výške 15 537,50 €.

Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vo výške 332 256,53 €, z toho fyzické osoby 195 834,38 € a právnické osoby 136 422,15 €.

- **Nedaňové príjmy**

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Nedaňové príjmy	677 767,00	809 312,00	809 313,62	100 %
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	287 171,00	316 316,00	316 314,13	100 %
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	318 658,00	435 000,00	435 001,27	100 %
Úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov	0,00	5,00	4,54	90,80 %

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku

Prenájom majetku vo výške 287 878,36 €, z toho prenájom pozemkov 57 128,57 €, prenájom budov 14 722,37 €, prenájom Dom smútku 4 872,00 €, prenájom bytov 188 974,07 €, prenájom priestorov a zariadenia Domu kultúry 22 181,35 €.

Činnosť TIC vo výške 28 435,77 € (predaj tovaru, cestovných lístkov, leteniek, činnosť cestovnej agentúry).

Skutočný príjem z podnikania a vlastníctva majetku pre mesto predstavoval 39,08 % z celkových nedaňových príjmov mesta.

Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Administratívne poplatky vo výške 26 890,18 € (z činnosti matriky, evidencie obyvateľstva, stavebný úrad, rybárske lístky).

Pokuty vo výške 4 680,00 €.

Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb vo výške 401 164,28 €, z toho príjem za opatrovateľskú službu 17 954,57 €, za relácie v mestskom rozhlase 1 274,00 €, parkovné 14 111,60 €, nájom hrobových miest 7 341,00 €, cintorínske poplatky 8 759,00 €, bytové hospodárstvo zálohové platby za energie 174 801,71 €, vstupné do kina 109 468,40 €, vstupné predstavenia 66 093,00 €, knižnica 1 190,40 €, ostatné 170,60 €.

Poplatok za znečisťovanie ovzdušia vo výške 2 266,81 €.

Iné nedaňové príjmy

Poistné plnenia 2 706,49 €, dobročiny 2 420,74 €, trovy konania 322,00 €, stávkové hracie prístroje 5% odvod vo výške 36 135,00 €, vratky z predchádzajúcich období 12 732,14 €, z refundácie z minulých rokov 2 420,74 €, ostatné 1 256,57 €.

- **Prijaté bežné granty a transfery**

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Prijaté bežné granty a transfery	2 015 191,00	3 448 177,00	3 448 171,54	100 %

Poskytovateľ	Suma v €	Účel
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	1 485 679,00	Normatívne finančné prostriedky
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	9 320,00	Nenormatívne finančné prostriedky, špecifiká – digitálna transformácia
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	10 200,00	Nenormatívne finančné prostriedky, špecifiká – digitálny koordinátor
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	33 822,00	Nenormatívne finančné prostriedky, špecifiká – podpora začlenenia detí a žiakov z Ukrajiny
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	8 367,00	Nenormatívne finančné prostriedky, špecifiká – dofinancovanie energií v materskej škole
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	30 496,00	Nenormatívne finančné prostriedky – vzdelávacie poukazy
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	4 810,00	Nenormatívne finančné prostriedky – dopravné
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	1 230,00	Nenormatívne finančné prostriedky, rozvojové projekty – enviroprojekt
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	2 500,00	Nenormatívne finančné prostriedky, rozvojové projekty – čítame pre radosť
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	3 280,00	Nenormatívne finančné prostriedky, profesijný rozvoj
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	42 673,00	Nenormatívne finančné prostriedky, príspevok na výchovu a vzdelávanie detí MŠ pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	4 800,00	Nenormatívne finančné prostriedky, škola v prírode
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	6 900,00	Nenormatívne finančné prostriedky, lyžiarsky kurz
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	12 842,00	Nenormatívne finančné prostriedky, edukačné publikácie
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	1 000,00	Nenormatívne finančné prostriedky, mimoriadne výsledky žiakov
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	11 501,00	Nenormatívne finančné prostriedky, asistenti

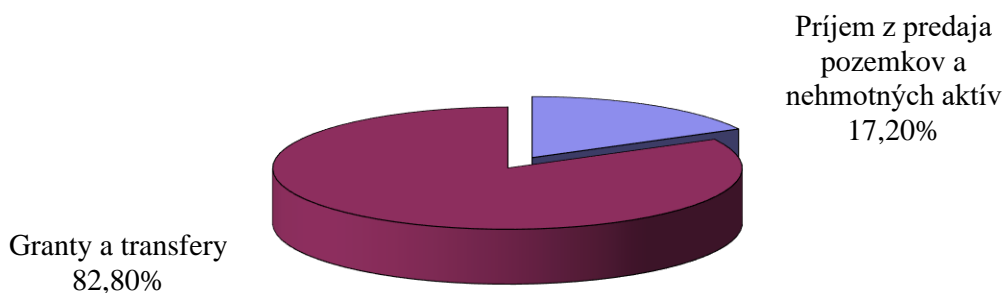
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	20 068,00	Dotácia na prenesený výkon štátnej správy – činnosť školského úradu
Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR	27 863,30	Dotácia na prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	793,63	Dotácia na prenesený výkon štátnej správy na vykonávanie pôsobnosti špeciálneho stavebného úradu pre miestne komunikácie a účelové komunikácie
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	176 792,00	Príspevok za ubytovanie odídencom UA – pre mesto
Ministerstvo vnútra SR	53 419,98	Dotácia na prenesený výkon štátnej správy na úseku matričnej činnosti
Ministerstvo vnútra SR	2 350,92	Dotácia na prenesený výkon štátnej správy na úseku hlásenia pobytu občanov a registra obyvateľov Slovenskej republiky
Ministerstvo vnútra SR	146,00	Dotácia na prenesený výkon štátnej správy na úseku registra adries
Ministerstvo vnútra SR	788,32	Dotácia na prenesený výkon štátnej správy na úseku starostlivosti o životné prostredie
Ministerstvo vnútra SR	160,92	Dotácia na vojnové hroby
Ministerstvo vnútra SR	114 445,27	Financovanie záchranných prác a vecného plnenia v súvislosti s vyhlásenou mimoriadnou situáciou „Snehová kalamita v roku 2023“
Ministerstvo vnútra SR	29 072,70	Financovanie záchranných prác a vecného plnenia v súvislosti s vyhlásenou mimoriadnou situáciou „III. Stupeň povodňovej aktivity – vybreženie vodného toku Vlčí potok 2022“
Ministerstvo vnútra SR	306 640,00	Príspevok za ubytovanie odídencom UA – pre fyzické osoby
Ministerstvo vnútra SR	2 040,00	Financovanie výdavkov spojených s prípravou, vykonaním a zisťovaním výsledkov referenda
Ministerstvo vnútra SR	7 576,76	Financovanie výdavkov spojených s prípravou, vykonaním a zisťovaním výsledkov volieb do Národnej rady SR 2023
Ministerstvo hospodárstva SR	11,07	Kompenzácia nárastu cien energií
Ministerstvo financií SR	91 511,86	Dotácie na krytie výdavkov súvisiacich s negatívnymi dôsledkami inflácie v roku 2023 – 1. a 2. kolo
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	70 709,13	Nenávratný finančný príspevok na projekt „Podpora opatrovateľskej služby v meste Trstená“
Národný inštitút vzdelávania a mládeže	138 616,22	ZŠ – asistenti učiteľa
Národný inštitút vzdelávania a mládeže	37 076,09	MŠ – asistenti učiteľa
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	241 800,00	Nenávratný finančný príspevok na riešenie migračných výziev v meste Trstená
Úrad vlády SR	9 978,00	Projekt „Prvý mestský park zelene v meste Trstená“
Žilinský samosprávny kraj ERDF, ŠR	6 431,17	Nenávratný finančný príspevok na Mikroprojekt „Vzájomnou spoluprácou k zefektívnieniu využitia pohraničného potenciálu“ - Židovská synagóga
Žilinský samosprávny kraj ERDF, ŠR	13 271,70	Nenávratný finančný príspevok na Mikroprojekt „Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí“ – Wilczeková kúria

Žilinský samosprávny kraj ERDF, ŠR	3 672,12	Nenávratný finančný príspevok na Mikroprojekt „Aktívne a mobilné poznávanie dedičstva pohraničia Poľska a Slovenska“ - Náučný chodník
Žilinský samosprávny kraj	1 240,00	Finančný príspevok na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – projekt Usilovní ako včielky!
Ministerstvo životného prostredia SR	29 275,20	Nenávratný finančný príspevok na projekt „Rozvoj energetických služieb v meste Trstená“
Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR	60 380,04	Nenávratný finančný príspevok na NP Pomoc osobám z Ukrajiny pri ich vstupe a integrácii na území SR
Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR	5 250,00	Nenávratný finančný príspevok na opatrovateľskú službu pri implementácii národného projektu Podpora rozvoja a dostupnosti terénnej opatrovateľskej služby
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	133 441,70	Dotácia na stravu pre deti navštevujúce základnú školu, reálne gymnázia, posledný ročník materskej školy a deti v hmotnej núdzi
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	1 350,00	Finančný príspevok na zapracovanie za účelom zvyšovania a prehĺbovania praktických a teoretických skúseností – NP “Pomáhame odídencom – opatrenie č. 4“
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	8 395,81	Príspevok na chránenú dielňu - Dom kultúry, administratívny zamestnanec
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	5 037,46	Príspevok na chránenú dielňu - Dom kultúry, knižnica
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	10 074,92	Príspevok na chránenú dielňu – Mestská polícia – kamerový monitorovací systém
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	3 854,02	Príspevok na chránenú dielňu – MsÚ
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	6 156,91	Príspevok na chránenú dielňu - TIC
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	7 892,72	Finančný príspevok na aktiváciu uchádzačov o zamestnanie
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	1 620,00	Štatút osobitného príjemcu pre vyplatenie rodinných prídavkov na dieťa
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	16,60	Dotácia na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa
Fond na podporu umenia	2 700,00	Dotácia na projekt Trstenská organová jeseň
Fond na podporu umenia	2 000,00	Dotácia na projekt Hrnčiarska slávnosť
Fond na podporu umenia	1 500,00	Dotácia na projekt Dilongova Trstená
Fond na podporu umenia	2 000,00	Dotácia na projekt Trstenská krídlovka
Fond na podporu umenia	2 000,00	Dotácia na projekt Literárne výlety v Mestskej knižnici
Európska komisia	25 000,00	Program Európa pre občanov „Trstená 2020 – Spoločne v Európe“
Enviromentálny fond	30 152,11	Ročný príspevok za vytriedenie komunálneho odpadu
Audiovizuálny fond	1 154,00	Finančný príspevok za návštevnosť kina
Karpatská nadácia	26 172,00	Projekt „Spolu pre deti“
Nadácia Ekopolis	3 500,00	Projekt „Ovocný sad starých a krajových odrôd“
Nadácia TIPSPORT	3 000,00	Projekt "Udržuj sa vo forme v zelenej oáze mesta Trstená"
Nadácia TIPSPORT	1 300,00	Projekt „Ihrisko plné ovocia spája generácie“
Panasonic Industrial Devices Slovakia s.r.o.	600,00	Poskytnutý dar
ELKOND HHK, a.s.	100,00	Poskytnutý dar
STAREK Transport s.r.o.,	300,00	Poskytnutý dar
Obce – Spoločný obecný úrad – stavebný úrad	38 901,19	Príspevok od obcí na činnosť Spoločného obecného úradu – stavebného úradu

Obce	6 151,70	Príspevok od obcí na záujmovú činnosť zabezpečovanú Centrom voľného času
Dobrovoľná požiarna ochrana SR	3 000,00	Dotácia pre dobrovoľný hasičský zbor
Spolu	3 448 171,54	

Kapitálové príjmy mesta

Názov organizácie	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Kapitálové príjmy	2 406 105,00	878 097,00	102 897,48	11,72 %
Príjem z predaja kapitálových aktív	1 190 000,00	0,00	0,00	0,00 %
Príjem z predaja pozemkov a nehmotných aktív	15 000,00	17 700,00	17 700,00	100 %
Prijaté kapitálové granty a transfery	1 201 105,00	860 397,00	85 197,48	9,90 %

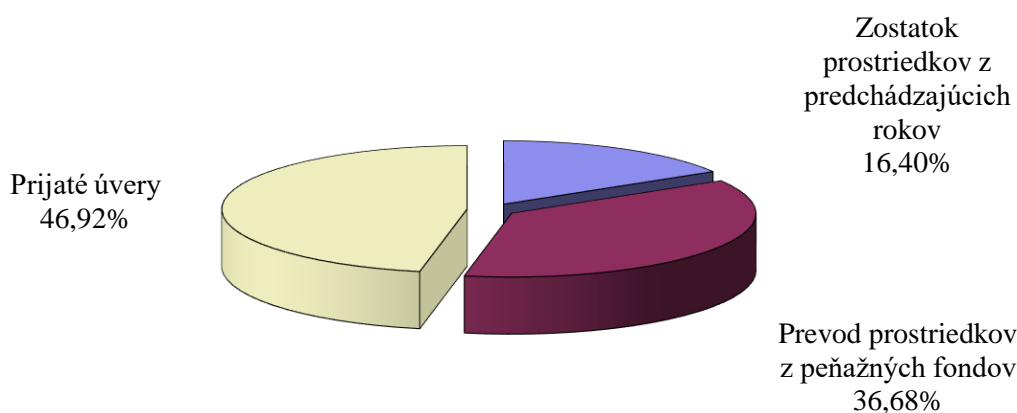

- **Prijaté kapitálové granty a transfery**

Poskytovateľ	Suma v €	Účel
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	49 400,00	Dotácia za účelom vytvorenia priestoru na podporu socializácie a inklúzie detí formou detského ihriska
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	11 000,00	Dotácia na nové osobné motorové vozidlo na výkon opatrovateľskej služby
Žilinský samosprávny kraj ERDF, ŠR	9 695,36	Nenávratný finančný príspevok na Mikroprojekt „Aktívne a mobilné poznávanie dedičstva pohraničia Poľska a Slovenska“ - Náučný chodník
Žilinský samosprávny kraj ERDF, ŠR	12 302,12	Nenávratný finančný príspevok na Mikroprojekt „Spoznávame dedičstvo našich predkov na slovensko-poľskom pohraničí“ – Wilczeková kúria
Fond na podporu umenia	2 800,00	Nenávratný finančný príspevok pre knižnicu
Spolu	85 197,48	

Príjmové finančné operácie mesta

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Príjmové finančné operácie	1 819 681,00	2 154 786,00	733 688,87	34,05 %
Zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov	0,00	143 929,00	120 314,80	83,59 %
Prevod prostriedkov z peňažných fondov	0,00	352 040,00	269 148,73	76,45 %
Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci	1 819 681,00	1 658 817,00	344 225,34	20,75 %
Príjmy	11 892 964,00	12 342 429,00	10 146 126,26	82,21%

Zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov

Do roku 2023 prešli nevyčerpané finančné prostriedky z roku 2022:

Poskytovateľ	Zapojené FP	Plnenie	Účel
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	20 000,00	20 000,00	Normatívne finančné prostriedky
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	1 735,03	1 735,03	Normatívne finančné prostriedky – rekreačné poukazy
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	282,98	282,98	Nenormatívne finančné prostriedky – dopravné
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	60 926,00	60 926,00	Dotácia na odstránenie havarijného stavu vykurovacej sústavy Základnej školy P.O. Hviezdoslava
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	8 148,40	8 148,40	Dotácia na stravu pre deti navštevujúce základnú školu, reálne gymnázia, posledný ročník materskej školy a deti v hmotnej núdzi
Ministerstvo vnútra SR	3 884,86	3 884,86	Financovanie výdavkov spojených s prípravou, vykonaním a zisťovaním výsledkov referenda
Príspevok od fyzických osôb	2 960,00	2 960,00	Finančné prostriedky (grant) na zmenu územného plánu
Bytové hospodárstvo	45 991,00	22 377,53	Nevyčerpané prostriedky z fondu prevádzky, údržby a opráv podľa ustanovenia §18 ods. 2 zákona č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní z predchádzajúcich rokov
Spolu	143 929,00	120 314,80	

Prevod prostriedkov z peňažných fondov

Prevod prostriedkov z Rezervného fondu v roku 2023 bol realizovaný za účelom:

Uznesenie	Účel / Faktúra	Čerpanie
Uznesenie zastupiteľstva č. 137/VI/2022 zo dňa 21.06.2022	PD Wilcseková kúria PD Židovská synagóga PD Rekonštrukcia chát v Oraviciach PD Adaptácia na zmenu klímy v ZŠ P.O.Hviezdoslava PD rekreačný areál na Západe	78 960,00
Uznesenie zastupiteľstva č. 147/VI/2022 zo dňa 21.06.2022	Výkon stavebného dozoru na realizáciu stavby: Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v meste Trstená a jeho prímestských častí	3 340,00
Uznesenie zastupiteľstva č. 16/II/2023 zo dňa 14.02.2023	Likvidácia následkov spôsobených mimoriadnou situáciou v meste Trstená vyhlásenou dňa 03.02.2023 – snehová kalamita	100 000,00
Uznesenie zastupiteľstva č. 15/II/2023 zo dňa 14.02.2023	Odstránenie havarijného stavu vykurovacej súpravy v Elokovanom pracovisku Západ 1146 ako súčasť ZŠ P.O. Hviezdoslava Trstená	33 561,33
Uznesenie zastupiteľstva č. 136/VI/2023 zo dňa 27.06.2023	Výkon stavebného dozoru na realizáciu stavby: Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v meste Trstená a jeho prímestských častí	6 060,00
Uznesenie zastupiteľstva č. 137/VI/2023 zo dňa 27.06.2023	Odstránenie havarijného stavu lávky na ul. Mieru	47 227,40
Spolu		269 148,73

Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci

Úver	Skutočné plnenie príjmov
Kvalitné služby Domu kultúry v Trstenej aj v období pandemických opatrení – prekleňovací úver	152 801,46
Manažment údajov mesta Trstená – investičný úver	15 552,43
Manažment údajov mesta Trstená – prekleňovací úver	175 871,45
Spolu	344 225,34

V roku 2023 mestské zastupiteľstvo schválilo úvery:

1/ **prekleňovací úver** na realizáciu projektu „**Kvalitné služby Domu kultúry v Trstenej aj v období pandemických opatrení**“, uznesenie zastupiteľstva č. 165/VIII/2023 zo dňa 22.08.2023 za účelom modernizácie priestorov pre účinkujúcich v Dome kultúry v Trstenej.

2/ **investičný úver** na realizáciu projektu „**Manažment údajov mesta Trstená**“, uznesenie zastupiteľstva č. 170/VIII/2023 zo dňa 22.08.2023 za účelom vytvorenia IS pre zlepšenie dostupnosti dát verejnej správy s dôrazom na otvorené údaje.

3/ **prekleňovací úver** na realizáciu projektu „**Manažment údajov mesta Trstená**“, uznesenie zastupiteľstva č. 168/VIII/2023 zo dňa 22.08.2023 za účelom vytvorenia IS pre zlepšenie dostupnosti dát verejnej správy s dôrazom na otvorené údaje.

10.1.2 Príjmy rozpočtových organizácií

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Bežné príjmy	331 098,00	490 249,00	490 245,42	99,99 %
Kapitálové príjmy	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Príjmové finančné operácie	0,00	27 197,00	27 195,69	99,99 %
Príjmy	331 098,00	517 446,00	517 441,11	99,99 %

Bežné príjmy rozpočtových organizácií

Rozpočtová organizácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Základná škola P.O. Hviezdoslava	186 230,00	274 342,00	274 340,00	99,99 %
Základná umelecká škola	20 800,00	25 289,00	25 289,25	100 %
Centrum voľného času	20 748,00	22 915,00	22 914,50	99,99 %
Materská škola	103 320,00	167 703,00	167 701,67	99,99 %
Spolu	331 098,00	490 249,00	490 245,42	99,99 %

Kapitálové príjmy rozpočtových organizácií

Rozpočtová organizácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Základná škola P.O. Hviezdoslava	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Základná umelecká škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Centrum voľného času	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Materská škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Spolu	0,00	0,00	0,00	0,00 %

Príjmové finančné operácie rozpočtových organizácií

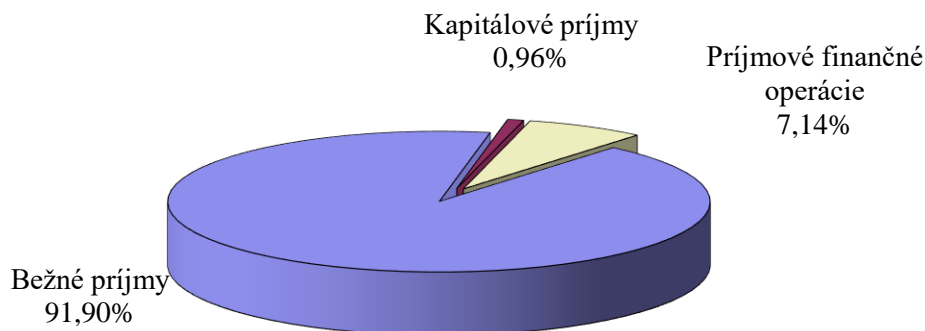
Rozpočtová organizácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Základná škola P.O. Hviezdoslava	0,00	14 979,00	14 978,23	99,99 %
Základná umelecká škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Centrum voľného času	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Materská škola	0,00	12 218,00	12 217,46	99,99 %
Spolu	0,00	27 197,00	27 195,69	99,99 %

Do roku 2023 prešli nevyčerpané finančné prostriedky z roku 2022:

Poskytovateľ	Suma v €	Účel
Platby stravného od rodičov	14 978,23	Nevyčerpané účelovo určené prostriedky – strava Základná škola P.O. Hviezdoslava
Platby stravného od rodičov	12 217,46	Nevyčerpané účelovo určené prostriedky – strava Materská škola, Oslobodenia 941
Spolu	27 195,69	

10.1.3 Rekapitulácia plnenia príjmov

Názov organizácie	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov	% plnenia príjmov k rozpočtu po zmenách
Bežné príjmy				
Mesto Trstená	7 667 178,00	9 309 546,00	9 309 539,91	100 %
Základná škola P.O. Hviezdoslava	186 230,00	274 342,00	274 340,00	99,99 %
Základná umelecká škola	20 800,00	25 289,00	25 289,25	100 %
Centrum voľného času	20 748,00	22 915,00	22 914,50	99,99 %
Materská škola	103 320,00	167 703,00	167 701,67	99,99 %
Spolu Bežné príjmy	7 998 276,00	9 799 795,00	9 799 785,33	100 %
Kapitálové príjmy				
Mesto Trstená	2 406 105,00	878 097,00	102 897,48	11,72 %
Základná škola P.O. Hviezdoslava	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Základná umelecká škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Centrum voľného času	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Materská škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Spolu Kapitálové príjmy	2 406 105,00	878 097,00	102 897,48	11,72 %
Príjmové finančné operácie				
Mesto Trstená	1 819 681,00	2 154 786,00	733 688,87	34,05 %
Základná škola P.O. Hviezdoslava	0,00	14 979,00	14 978,23	99,99 %
Základná umelecká škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Centrum voľného času	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Materská škola	0,00	12 218,00	12 217,46	99,99 %
Spolu Príjmové finančné operácie	1 819 681,00	2 181 983,00	760 884,56	34,87 %
Príjmy	12 224 062,00	12 859 875,00	10 663 567,37	82,92%

10.1.4 Porovnanie príjmov za roky 2023 a 2022

	Skutočné plnenie príjmov 2023	Skutočné plnenie príjmov 2022	Rozdiel
Bežné príjmy	9 799 785,33	7 943 330,23	+ 1 856 455,10
Kapitálové príjmy	102 897,48	374 964,78	- 272 067,30
Príjmové finančné operácie	760 884,56	453 782,61	+ 307 101,95
Príjmy	10 663 567,37	8 772 077,62	+ 1 891 489,75

V roku 2023 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnilo:

V bežnom rozpočte

- Príjem z výnosu dane z príjmov tvoril podstatnú časť bežných príjmov, a to 83,94 %, hoci došlo k medziročnému poklesu – 10,27 % (V roku 2022 bol príjem z výnosu dane z príjmov poukázaný mestu vo výške 4 725 930,02 €. V roku 2023 bol príjem z výnosu dane z príjmov poukázaný mestu vo výške 4 240 758,56 €).
- Zvýšený príjem daní z nehnuteľností v roku v 2023 z dôvodu zmeny sadzieb daní z pozemkov, stavieb a bytov celkovo o 19,3 % oproti roku 2022.
- Zvýšený príjem z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad v roku 2023 z dôvodu zmeny výšky poplatkov o 12,74 % oproti roku 2022.
- Zvýšený príjem z grantov a dotácií v roku 2023 o 61,80 % (+ 1 316 987,27 €), čo bolo spôsobené predovšetkým dotáciami zo strany štátu za ubytovanie odídcov z UA, riešenie migračných výziev, odstránenie následkov mimoriadnych situácií (vybreženie potoka a snehová kalamita), zvýšené ceny energií a zvýšenými dotáciami v oblasti školstva.
- V priebehu roku 2023 bolo štyrikrát upravované VZN o výške príspevku a spôsobe jeho platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Trstená, a to z dôvodu zníženého príjmu z výnosu z dane z príjmov a tiež zvýšených výdavkov v školách a školských zariadeniach.

V kapitálovom rozpočte

- Príjem bol tvorený predovšetkým príjmom z kapitálových grantov a dotácií, ktoré tvorili 82,80 % všetkých kapitálových príjmov

Vo finančných operáciách príjmových

- Príjem z čerpania rezervného fondu na investičné zámery mesta a odstránenie havarijného stavu majetku mesta 36,68 % finančných operácií príjmových.
- Príjem z čerpanie úverov na realizované projekty mesta (Kvalitné služby Domu kultúry v Trtsenej, Manažment údajov mesta Trstená) 46,92 % finančných operácií príjmových.

10.2. Čerpanie výdavkov za rok 2023

Celkové rozpočtované výdavky

Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% plnenia výdavkov k rozpočtu po zmenách
12 224 062,00	12 568 678,00	10 215 167,21	81,27 %

10.2.1 Výdavky mesta

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% čerpania výdavkov k rozpočtu po zmenách
Bežné výdavky	4 395 365,00	5 344 089,00	5 296 453,88	99,11 %
Kapitálové výdavky	3 490 391,00	2 225 079,00	789 631,37	35,49 %
Výdavkové finančné operácie	1 005 370,00	1 002 345,00	227 144,60	22,66 %
Výdavky	8 891 126,00	8 571 513,00	6 313 229,85	72,14 %

Bežné výdavky mesta

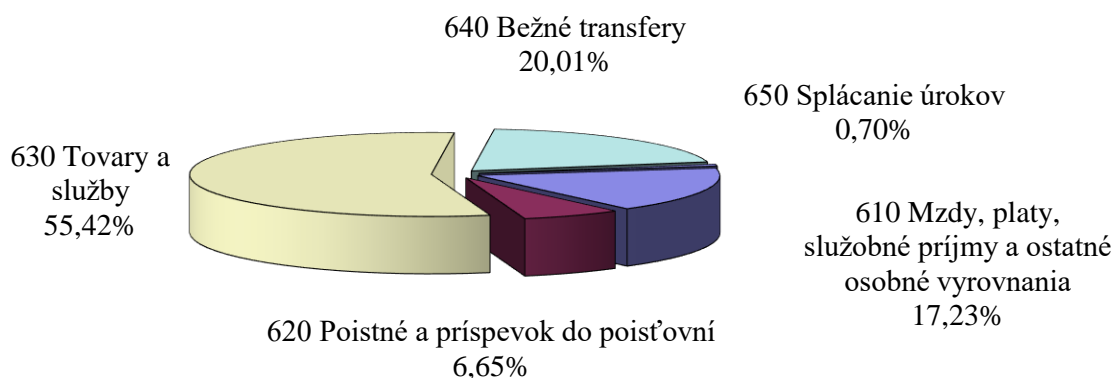
Bežné výdavky podľa funkčnej klasifikácie:

Funkčná klasifikácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% čerpania výdavkov k rozpočtu po zmenách
01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány	1 090 505,00	1 000 592,00	1 000 543,09	100 %
01.1.2 Finančná a rozpočtová oblasť	11 800,00	12 678,00	12 676,94	99,99 %
01.3.3 Iné všeobecné služby - matrika	59 890,00	56 796,00	56 794,41	100 %
01.6.0 Všeobecné verejné služby	5 000,00	13 502,00	13 501,62	100 %
01.7.0 Transakcie verejného dlhu	30 529,00	37 010,00	37 004,42	99,98 %
03.1.0 Policajné služby	131 640,00	132 223,00	132 211,86	99,99 %
03.2.0 Ochrana pred požiarmi	20 720,00	17 638,00	17 629,00	99,95 %
04.4.3 Výstavba	2 000,00	0,00	0,00	0,00 %
04.5.1 Cestná doprava	180 000,00	206 928,00	206 925,44	100 %
04.7.3 Cestovný ruch	47 120,00	53 973,00	53 965,73	99,99 %
05.1.0 Nakladanie s odpadmi	705 380,00	743 630,00	743 625,08	100 %
05.6.0 Ochrana životného prostredia	150 000,00	227 840,00	227 759,15	99,96%
06.1.0 Rozvoj bývania	16 000,00	13 581,00	13 578,97	99,99%
06.2.0 Rozvoj obcí	175 900,00	384 446,00	384 425,34	99,99 %
06.4.0 Verejné osvetlenie	77 000,00	114 292,00	114 289,99	100 %
06.6.0 Bývanie a občianska vybavenosť	265 983,00	232 847,00	204 893,22	87,99 %
08.1.0 Rekreačné a športové služby	74 450,00	86 543,00	86 336,51	99,76 %
08.2.0 Ostatné kultúrne služby vrátane KD	436 940,00	509 545,00	508 452,39	99,79 %
08.3.0 Vydavateľské služby	6 200,00	2 848,00	2 846,52	99,95 %

08.4.0 Náboženské a iné spoloč. služby	23 500,00	21 468,00	21 463,53	99,98 %
09.1.1.1 Predprimárne vzdelávanie s bež. starostlivosťou	0,00	267 366,00	267 366,00	100 %
09.1.2.1 Primárne vzdelávanie s bež. Starostlivosťou	0,00	225,00	225,00	100 %
09.2.1.1 Nižšie sekundárne vzdelávanie všeobecné	0,00	108 442,00	97 002,62	89,45 %
09.2.2.1 Vyššie sekundárne vzdelávanie všeobecné	0,00	14 352,00	9 466,80	65,96 %
09.5.0 Vzdelávanie nedefinované podľa úrovne	6 000,00	131 013,00	131 012,36	100 %
09.6.0.1 Vedľajšie služby v školstve – predprimárne vzdelávanie	0,00	51 103,00	51 103,00	100 %
09.6.0.8 Vedľajšie služby v školstve – vzdelávanie nedefinované podľa úrovne	0,00	175 828,00	175 828,00	100 %
09.8.0 Vzdelávanie inde neklasifikované	628 638,00	26 505,00	26 497,87	99,97 %
10.1.2 Opatrovateľská služba	125 550,00	130 484,00	130 476,49	99,99 %
10.2.0 Zariadenia sociálnych služieb - KD	8 920,00	28 075,00	28 071,06	99,99 %
10.2.0 Sociálne služby – staroba	31 500,00	31 310,00	31 310,00	100 %
10.4.0 Rodina a deti	2 600,00	44 933,00	43 099,01	95,92 %
10.7.0 Sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi	81 600,00	466 073,00	466 072,46	100 %
Spolu	4 395 365,00	5 344 089,00	5 296 453,88	99,11 %

Bežné výdavky podľa ekonomickej klasifikácie:

Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% čerpania výdavkov k rozpočtu po zmenách
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	892 600,00	912 490,00	912 480,28	99,97 %
620 Poistné a príspevok do poisťovní	346 450,00	352 062,00	352 020,59	99,99 %
630 Tovary a služby	2 363 548,00	2 977 752,00	2 935 261,73	98,57 %
640 Bežné transfery	762 238,00	1 064 775,00	1 059 686,86	99,52 %
650 Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, nenávratnou finančnou výpomocou a finančným prenájmom	30 529,00	37 010,00	37 004,42	99,98 %
Spolu	4 395 365,00	5 344 089,00	5 296 453,88	99,11 %

✓ **Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)**

Tvoria mzdové prostriedky zamestnancov MsÚ, mestskej polície, matriky, oddelenia kultúry, Turistického informačného centra, Spoločného stavebného úradu, Spoločného školského úradu, opatrovateľskej služby, zamestnancov poskytujúcim pomoc odídencom z Ukrajiny, zamestnancov zamestnávaných cez ÚPSVaR podľa zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti.

V roku 2023 sa základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme zvýšila od 1.1.2023 o 7 % a od 1.9.2023 o ďalších 10 % (Kolektívna zmluva pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Uvedené navýšilo mzdové výdavky na zamestnancov v rozpočte.

✓ **Poistné a príspevok do poisťovní (620)**

Odvody poistného za zamestnávateľa z vyššie uvedených miezd zamestnancov – výdavky v roku 2023 vzrástli vzhľadom na nárast mzdových výdavkov.

✓ **Tovary a služby (630)**

Tvoria prevádzkové výdavky všetkých stredísk MsÚ, ako sú cestovné náhrady, energie, materiál, dopravné, rutinná a štandardná údržba, nájomné za nájom, všeobecné a špeciálne služby a ostatné tovary a služby. Tieto v roku 2023 vzrástli v dôsledku nárastu cien energií a celkovej inflácie v národnom hospodárstve.

✓ **Bežné transfery (640)**

Bežné transfery tvoria najmä poskytované dotácie / transfery z rozpočtu mesta pre Základnú školu s materskou školou Rudolfa Dilonga, Súkromnú umeleckú školu Ľubomíra Holmu, Súkromné centrum poradenstva a prevencie, dotácie jednotlivcom za ubytovanie odídencom z Ukrajiny. Menší podiel na bežných transferoch tvoria sociálne dávky, dotácie právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, na podporu podnikania a zamestnanosti podľa všeobecne záväzného nariadenia mesta. V menšej miere tu boli zahrnuté odstupné, odchodné, náhrady pri PN, členské príspevky.

✓ **Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami (650)**

Úver, pôžička a návratné finančné výpomoci	Úroky a ostatné platby
Prima banka - Investičný úver (Reštrukturalizácia úverového portfólia, plynofikácia IBV Ďuridinová), úroky	84,82
VÚB - Investičný úver V. (Cyklotrasy,...), úroky	6 730,11
SLSP - Investičný úver (MsÚ), úroky	4 426,55
SLSP - Investičný úver (MsÚ) II, úroky	2 816,82
VÚB - Investičný úver VI. (Wilczeková kúria), úroky	1,77
VÚB - Prekleňovací úver (Wilczeková kúria), úroky	72,26

VÚB - Investičný úver VIII. (Smart), úroky	52,08
VÚB - Prekľeňovací úver (Smart), úroky	46,07
VÚB - Prekľeňovací úver (Kvalitné služby Domu kultúry), úroky	837,52
VÚB - kontokorentný úver, úroky	10,36
ŠFRB BD 42 bj 1317, úroky	12 353,19
ŠFRB BD 63 bj 1241, úroky	8 563,11
Manipulačné poplatky súvisiace s úvermi	1 009,76
Spolu	37 004,42

Kapitálové výdavky mesta

Kapitálové výdavky podľa funkčnej klasifikácie:

Funkčná klasifikácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% čerpania výdavkov k rozpočtu po zmenách
01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány	0,00	458 315,00	219 578,28	47,91 %
03.1.0 Policajné služby	0,00	200,00	200,00	100 %
04.4.3 Výstavba	5 000,00	0,00	0,00	0,00 %
04.5.1 Cestná doprava	170 000,00	119 041,00	113 900,60	95,68 %
04.7.3 Cestovný ruch	1 750,00	0,00	0,00	0,00 %
06.1.0 Rozvoj bývania	2 145 600,00	8 510,00	8 509,16	99,99 %
06.2.0 Rozvoj obcí	10 000,00	62 700,00	59 927,40	95,58 %
06.4.0 Verejné osvetlenie	1 158 041,00	1 154 144,00	79 102,68	6,85 %
07.6.0 Zdravotníctvo inde neklasifikované	0,00	2 000,00	2 000,00	100 %
08.1.0 Rekreačné a športové služby	0,00	149 110,00	60 749,48	40,74 %
08.2.0 Ostatné kultúrne služby vrátane KD	0,00	232 579,00	209 723,52	90,17 %
09.1.1.1 Predprimárne vzdelávanie s bež. starostlivosťou	0,00	22 150,00	22 150,20	100 %
09.2.1.1 Nižšie sekundárne vzdelávanie všeobecné	0,00	12 500,00	9 960,00	79,68 %
10.2.0 Zariadenia sociálnych služieb - KD	0,00	3 830,00	3 830,05	100 %
Spolu	3 490 391,00	2 225 079,00	789 631,37	35,49 %

Kapitálové výdavky podľa ekonomickej klasifikácie:

Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% čerpania výdavkov k rozpočtu po zmenách
711 Nákup pozemkov a nehmotných aktív	15 000,00	396 205,00	177 469,60	44,79 %
712 Nákup budov, objektov alebo ich častí	0,00	0,00	0,00	0,00 %
713 Nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	1 059 871,00	1 233 446,00	154 509,87	12,53 %

714 Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov	0,00	34 700,00	34 699,60	99,99 %
716 Prípravná a projektová dokumentácia	0,00	153 020,00	87 280,00	57,04 %
717 Realizácia stavieb a ich technické zhodnotenie	2 415 520,00	405 708,00	333 672,30	82,24 %
718 Rekonštrukcia a modernizácia	0,00	0,00	0,00	0,00 %
720 Kapitálové transfery	0,00	2 000,00	2 000,00	100 %
Spolu	3 490 391,00	2 225 079,00	789 631,37	35,49 %

Rozbor významných položiek kapitálových výdavkov:

Opis	Výdavok
711 Nákup pozemkov a nehmotných aktív	
Softvér Manažment údajov Mesta Trstená – geodetické zmapovanie mesta jeho objektov do elektronického informačného systému	167 944,80
Upgrade licencie antivírus Kaspersky Endp. Security	2 464,80
Spracovanie zmien a doplnkov územného plánu	7060,00
713 Nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	
Plynový kotol so zásobníkom na ohrev vody s prísl. v Klube dôchodcov	3 830,05
Vonkajší dotykový Informačný Kiosk 43“ ks každý za 7 830,00 €	15 660,00
Tlačiareň Xerox AltaLink C 8135	4 346,50
Notebook 15-58 s príslušenstvom 2 ks, každá zostava za 2 081,29 €	4 162,58
Ozvučovací technika vo veľkej sále Domu kultúry	88 706,70
Svetelná technika vo veľkej sále Domu kultúry	17 372,40
Kamerová technika vo veľkej sále Domu kultúry	13 710,50
Inventár zariadenie šatní pre účinkujúcich v Dome kultúry	6 721,14
714 Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov	
Zakúpené nové motorové vozidlo KIA CEED SW 1,5T-GDi 118kW Gold (rozvoj sociálnych služieb)	24 999,60
Zakúpené používané motorové vozidlo Citroen BERLINGO Selection (pre potreby Domu kultúry)	9 700,00
716 Prípravná a projektová dokumentácia	
PD Židovská Synagóga	9 960,00
PD ZŠ Zelená strecha	9 960,00
PD Wilczeková kúria	18 000,00
PD Chaty Oravice	26 040,00
PD Vybudovanie rekreačného areálu na Západe	15 000,00
PD 4 radové garáže	3 620,00
Projekt stavebno-technického riešenia nabíjacej infraštruktúry	1 500,00
Projekt pre ohlásenie stavebných úprav – Lávka pre peších Mieru	2 400,00
Projekt pre ohlásenie stavebných úprav – Pripust ul. Zápotočná	600,00
Projekt pre osadenie stĺpov pre rozšírenie kamerového systému	200,00
717 Realizácia stavieb a ich technické zhodnotenie	
Rekonštrukcia komunikácií a chodníkov	113 900,60
Pokládka káblových rozvodov pre verejné osvetlenie a prípojka pre radové garáže Západ	4 289,16
Odstránenie havarijného stavu na Lávke pre peších Mieru	44 827,40

Verejné obstarávanie Na realizáciu Vyhliadkovej veže	4 140,00
Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia Eltodo	79 102,68
Stavebné práce na tribúne Kľozov	19 709,48
Modernizácia Domu kultúry v Trstenej (šatne a hygienické zariadenia pre účinkujúcich)	45 552,78
Detské ihrisko – zostava pri Materskej škole na ulici Oslobodenia	22 150,20
720 Kapitálové transfery	
Kapitálová dotácia pre Hornooravskú nemocnicu v Trstenej	2 000,00
Spolu	789 631,37

V roku 2023 nebolo naplnené čerpanie kapitálových výdavkov v očakávanej výške, a to najmä neboli realizované plánované výdavky v projekte „Smart technológie pre mesto Trstená“.

Z dôvodu vykonaných verejných obstarávaní a nižších vysúťažených cien neboli v plnej výške čerpané výdavky – projekt „Manažment údajov mesta Trstená“, projekt „Kvalitné služby v Dome kultúry“, PD Wilczeková kúria (z RF), PD Chaty Oravice (z RF), PD rekreačný areál na Západe (z RF), Stavebný dozor na komunikácie (z RF), Tiež zostali nedočerpané plánované výdavky na PD Sivý dom (z RF), PD športoviská Kľozov (z RF), PD vizualizácia telocvične (z RF), PD Cestný priepust Oravská Priehrada (z RF), Odstránenie havarijného stavu na Lávke pre peších ul. Mieru (z RF), ktoré sa presunuli do roku 2024.

Výdavkové finančné operácie mesta

Výdavkové finančné operácie podľa funkčnej klasifikácie:

Funkčná klasifikácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% čerpania výdavkov k rozpočtu po zmenách
821 Splácanie tuzemskej istiny	1 005 370,00	1 002 345,00	227 144,60	22,66 %

Splácanie tuzemskej istiny:

Úver, pôžička a návratné finančné výpomoci	Splátky istiny
Prima banka - Investičný úver (Reštrukturalizácia úverového portfólia, plynofikácia IBV Ďurdinová), splátky	7 675,94
VÚB - Investičný úver V. (Cyklotrasy,...), splátky	79 920,00
SLSP - Investičný úver (MsÚ), splátky	25 008,00
SLSP - Investičný úver (MsÚ) II, splátky	16 260,00
VÚB - Prekleňovací úver (Wilczeková kúria), splátky	12 302,12
VÚB - Investičný úver VI. (Wilczeková kúria), splátky	1 072,00
ŠFRB BD 42 bj 1317, splátky	26 267,85
ŠFRB BD 63 bj 1241, splátky	58 638,69
Spolu	227 144,60

10.2.2 Výdavky rozpočtových organizácií

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% čerpania výdavkov k rozpočtu po zmenách
Bežné výdavky	3 332 936,00	3 993 236,00	3 898 008,56	97,62 %
Kapitálové výdavky	0,00	3 929,00	3 928,80	99,99 %
Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Výdavky	3 332 936,00	3 997 165,00	3 901 937,36	97,62 %

Bežné výdavky rozpočtových organizácií

Rozpočtová organizácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% plnenia výdavkov k rozpočtu po zmenách
Základná škola P.O. Hviezdoslava	1 890 830,00	2 345 042,00	2 272 134,39	96,89 %
Základná umelecká škola	419 800,00	436 089,00	430 760,87	99,78 %
Centrum voľného času	130 148,00	139 986,00	139 984,20	99,99 %
Materská škola	892 158,00	1 072 119,00	1 055 129,10	98,42 %
Spolu	3 332 936,00	3 993 236,00	3 898 008,56	97,62 %

Kapitálové výdavky rozpočtových organizácií

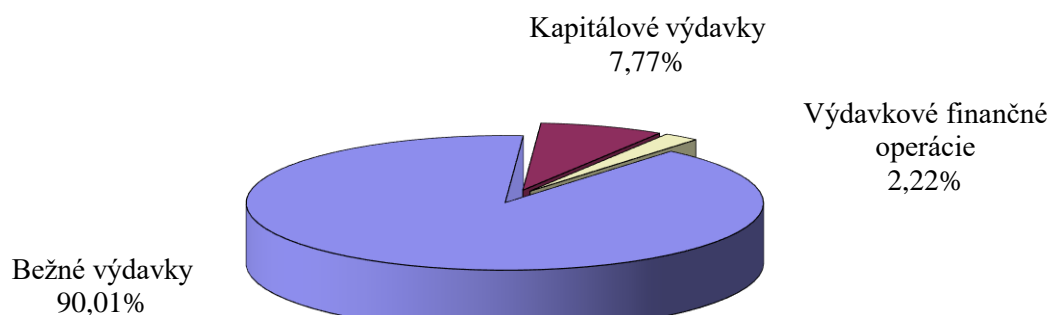
Rozpočtová organizácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% plnenia výdavkov k rozpočtu po zmenách
Základná škola P.O. Hviezdoslava	0,00	3 929,00	3 928,80	99,99 %
Základná umelecká škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Centrum voľného času	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Materská škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Spolu	0,00	3 929,00	3 928,80	99,99 %

Výdavkové finančné operácie rozpočtových organizácií

Rozpočtová organizácia	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% plnenia výdavkov k rozpočtu po zmenách
Základná škola P.O. Hviezdoslava	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Základná umelecká škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Centrum voľného času	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Materská škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Spolu	0,00	0,00	0,00	0,00 %

10.2.3 Rekapitulácia plnenia výdavkov

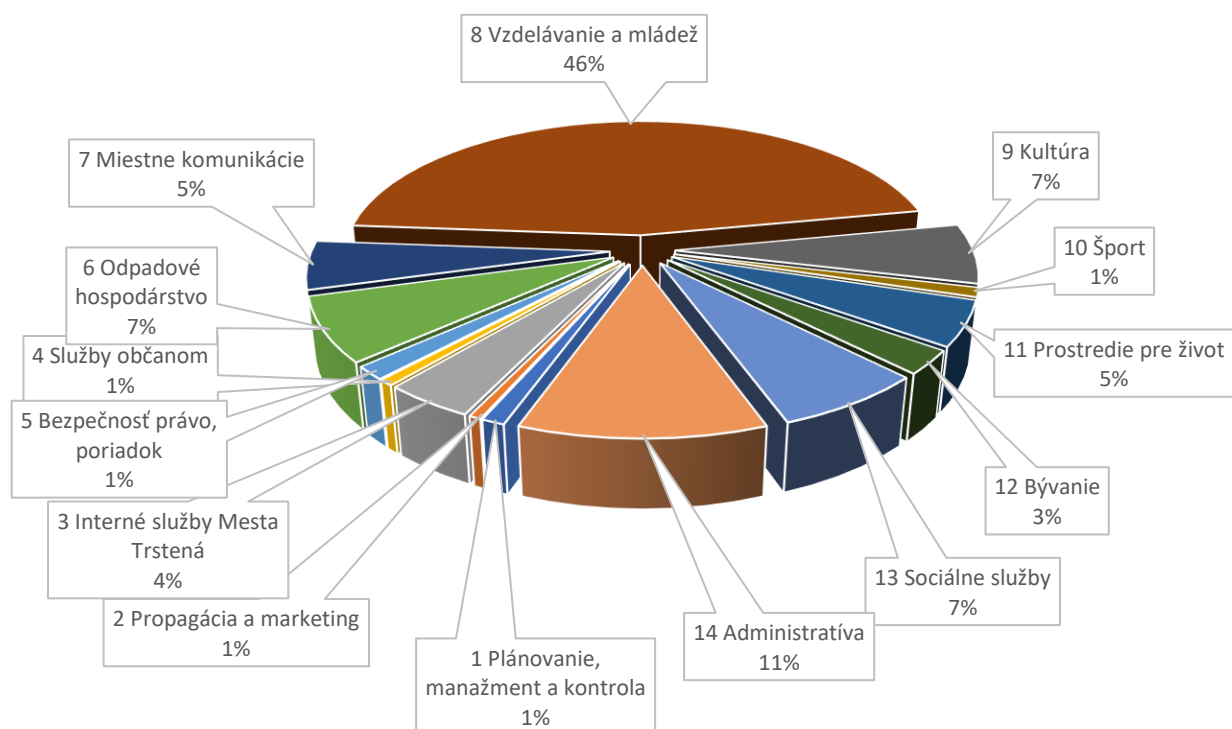
Názov organizácie	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% plnenia výdavkov k rozpočtu po zmenách
Bežné výdavky				
Mesto Trstená	4 395 365,00	5 344 089,00	5 296 453,88	99,11 %
Základná škola P.O. Hviezdoslava	1 890 830,00	2 345 042,00	2 272 134,39	96,89 %
Základná umelecká škola	419 800,00	436 089,00	430 760,87	99,78 %
Centrum voľného času	130 148,00	139 986,00	139 984,20	99,99 %
Materská škola	892 158,00	1 072 119,00	1 055 129,10	98,42 %
Spolu Bežné výdavky	7 728 301,00	9 337 325,00	9 194 462,44	98,47 %
Kapitálové výdavky				
Mesto Trstená	3 490 391,00	2 225 079,00	789 631,37	35,49 %
Základná škola P.O. Hviezdoslava	0,00	3 929,00	3 928,80	99,99 %
Základná umelecká škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Centrum voľného času	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Materská škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Spolu Kapitálové výdavky	3 490 391,00	2 229 008,00	793 560,17	35,60 %
Výdavkové finančné operácie				
Mesto Trstená	1 005 370,00	1 002 345,00	227 144,60	22,66 %
Základná škola P.O. Hviezdoslava	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Základná umelecká škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Centrum voľného času	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Materská škola	0,00	0,00	0,00	0,00 %
Spolu Výdavkové finančné operácie	1 005 370,00	1 002 345,00	227 144,60	22,66 %
Výdavky	12 224 062,00	12 568 678,00	10 215 167,21	81,27 %

Výdavky podľa programovej štruktúry

Program	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné čerpanie výdavkov	% plnenia výdavkov k rozpočtu po zmenách
1 Plánovanie, manažment a kontrola	22 800,00	173 628,00	107 886,63	62,14 %
- Bežné výdavky	22 800,00	20 608,00	20 606,63	99,99 %
- Kapitálové výdavky	0,00	153 020,00	87 280,00	57,04 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
2 Propagácia a marketing	54 310,00	56 821,00	56 812,25	99,98 %
- Bežné výdavky	52 560,00	56 821,00	56 812,25	99,98 %
- Kapitálové výdavky	1 750,00	0,00	0,00	0,00 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
3 Interné služby Mesta Trstená	183 400,00	637 756,00	418 989,68	67,70 %
- Bežné výdavky	183 400,00	199 441,00	199 411,40	99,99 %
- Kapitálové výdavky	0,00	438 315,00	219 578,28	50,10 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
4 Služby občanom	72 390,00	68 416,00	68 410,36	99,99 %
- Bežné výdavky	72 390,00	68 416,00	68 410,36	99,99 %
- Kapitálové výdavky	0,00	0,00	0,00	0,00 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
5 Bezpečnosť právo, poriadok	152 360,00	152 919,00	152 898,77	99,99 %
- Bežné výdavky	152 360,00	152 919,00	152 898,77	99,99 %
- Kapitálové výdavky	0,00	0,00	0,00	0,00 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
6 Odpadové hospodárstvo	705 380,00	743 540,00	743 535,08	99,99 %
- Bežné výdavky	705 380,00	743 540,00	743 535,08	99,99 %
- Kapitálové výdavky	0,00	0,00	0,00	0,00 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
7 Miestne komunikácie	355 000,00	562 622,00	559 679,21	99,48 %
- Bežné výdavky	180 000,00	445 781,00	445 778,61	99,99 %
- Kapitálové výdavky	175 000,00	116 841,00	113 900,60	97,48 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
8 Vzdelávanie a mládež	3 961 574,00	4 787 797,00	4 676 237,85	97,67 %
- Bežné výdavky	3 961 574,00	4 761 718,00	4 650 158,85	97,66 %
- Kapitálové výdavky	0,00	26 079,00	26 079,00	100 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
9 Kultúra	436 940,00	712 004,00	690 095,91	96,92 %
- Bežné výdavky	436 940,00	509 425,00	508 332,39	99,79 %
- Kapitálové výdavky	0,00	202 579,00	181 763,52	89,72 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %

10 Šport	74 450,00	155 653,00	106 045,99	68,13 %
- Bežné výdavky	74 450,00	86 543,00	86 336,51	99,76 %
- Kapitálové výdavky	0,00	69 110,00	19 709,48	28,52 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
11 Prostredie pre život	1 483 381,00	1 593 564,00	518 433,61	32,53 %
- Bežné výdavky	325 340,00	439 420,00	439 330,93	99,98 %
- Kapitálové výdavky	1 158 041,00	1 154 144,00	79 102,68	6,85 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
12 Bývanie	2 437 583,00	305 205,00	274 476,75	90,13 %
- Bežné výdavky	2 81 983,00	246 255,00	218 300,19	88,65 %
- Kapitálové výdavky	2 155 600,00	58 950,00	56 176,56	95,30 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
13 Sociálne služby	250 170,00	706 705,00	704 859,07	99,74 %
- Bežné výdavky	250 170,00	700 875,00	699 029,02	99,74 %
- Kapitálové výdavky	0,00	5 830,00	5 830,05	100 %
- Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00 %
14 Administratíva	2 034 324,00	1 912 048,00	1 136 806,05	59,45 %
- Bežné výdavky	1 028 954,00	905 563,00	905 521,45	99,99 %
- Kapitálové výdavky	0,00	4 140,00	4 140,00	100 %
- Výdavkové finančné operácie	1 005 370,00	1 002 345,00	227 144,60	22,66 %
Výdavky	12 224 062,00	12 568 678,00	10 215 167,21	81,27 %

10.2.4 Porovnanie výdavkov za roky 2023 a 2022

	Skutočné čerpanie výdavkov 2023	Skutočné čerpanie výdavkov 2022	Rozdiel
Bežné výdavky	9 194 462,44	7 669 135,70	+ 1 525 326,74
Kapitálové výdavky	793 560,17	383 133,28	+ 410 426,89
Výdavkové finančné operácie	227 144,60	357 916,78	- 130 772,18
Výdavky	10 215 167,21	8 410 185,76	+ 1 804 981,45

V roku 2023 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnilo:

V bežnom rozpočte

- Nárast plátov z Kolektívnej zmluvy pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme sa zvýšila od 1.1.2023 o 7 % a od 1.9.2023 o ďalších 10 %. Osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov a platové tarify pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov sa zvýšila od 1.1.2023 o 10 % a od 1.9.2023 o ďalších 12 %. Uvedené opatrenie navyšovalo osobné výdavky mesta a rozpočtových organizácií (mzdy a odvody).
- Nárast cien energií (plyn, el. energia, vykurovanie) a neistá situácia s energiami začiatkom roka 2023. Mesto Trstená zabezpečilo ešte na konci roka 2022 verejné obstarávanie na dodávateľov plynu a elektrickej energie aj pre školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Zmluvy boli uzavreté na spotové ceny, čo sa v priebehu roka 2023 ukázalo ako dobré riešenie. Tiež v priebehu roka štát prijal finančné nástroje, prostredníctvom ktorých boli vyfinancované výdavky na energie. Mesto Trstená zabezpečilo odstránenie havarijnej situácie rozvodov ÚK – v Základnej škole P.O.Hviezdoslava - Západ – táto investícia sa prejaví v spotrebe tepla na vykurovanie vo vykurovacej sezóne 2023/2024.
- Nárast úrokov z prijatých úverov v minulých obdobiach tiež ovplyvnil nárast výdavkov.
- Celoročná inflácia (priemerná inflácia 10,5%) sa odzrkadlila v nákupe všetkých prác, tovarov a služieb.
- Rovnako vzrástli výdavky na služby spoločnosťou mesta – Trstenské technické služby - TTS, s.r.o. súvisiace s vývozom komunálneho odpadu, starostlivosti o zeleň, údržba MK a chodníkov, údržba a kosenie športovísk a detských ihrísk, ostatné práce.
- Zvýšené výdavky na financovanie originálnych kompetencií – školstva tak zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta ako aj neštátnych zriaďovateľov.
- Výdavky súvisiace s odídcami z Ukrajiny žijúcimi v našom meste, ktoré boli kryté grantami na strane príjmov.

V kapitálovom rozpočte

- V roku 2023 bola realizovaná predovšetkým **Rekonštrukcia komunikácií a chodníkov v meste Trstená**, jej splácanie ovplyvní výdavky aj v nasledujúcich rokoch (investícia bude splácaná v rovnomerných splátkach počas 15 nasledujúcich rokov).

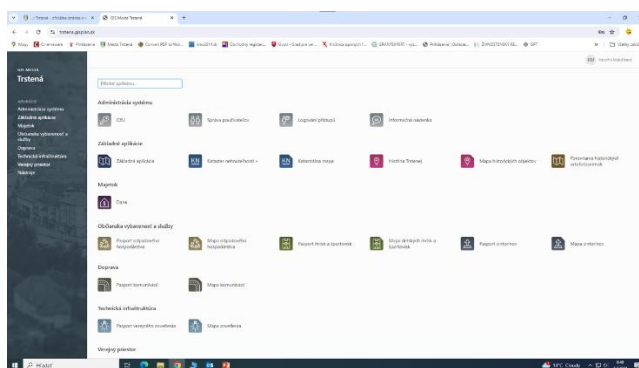

- Tiež vo významnej miere ovplyvnili kapitálový rozpočet výdavky v projektoch „Manažment údajov Mesta Trstená“ a „Kvalitné služby v Dome kultúry v Trstenej“.

Projekt - **Manažment údajov v meste Trstená** bol financovaný cez OP Integrovaná infraštruktúra a zrealizovali sa investície (kapitálové výdavky):

Účet 013 Softvér (IT Analytik, vývojár, konzultant, geodet zameranie)

Účet 022 Hnuteľné veci (Kiosky)

Projekt - **Kvalitné služby v Dome kultúry v Trstenej** bol realizovaný cez Integrovaný regionálny operačný program sa zrealizovali sa investícia (kapitálové výdavky):

Účet 022 Samostatné hnuteľné veci a súbory (Ozvučovacia technika, Svetelná technika, Video technika a streamovacia technika, Interiérové vybavenie Domu kultúry – vybavenie šatní, stojan na dezinfekciu)

Účet 021 Stavby (stavebné práce na modernizácii Domu kultúry)

Vo finančných operáciách výdavkových

- Finančné operácie výdavkové tvorili splátky úverov z komerčných bánk a ŠFRB, ich objem v porovnaní s rokom 2022 klesol.

10.3. Rozpočtové hospodárenie mesta Trstená za rok 2023 a návrh na usporiadanie výsledku rozpočtového hospodárenia

	Skutočné plnenie rozpočtu
Bežný rozpočet	
Bežné príjmy	9 799 785,33
Bežné výdavky	9 194 462,44
Výsledok hospodárenia Bežného rozpočtu	605 322,89
Vylúčené FP z Bežného rozpočtu, §16 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z.z.	
- nevyčerpaná dotácia z audiovizuálneho fondu	-1 070,00
- nevyčerpaná dotácia z Úradu vlády na projekt „Prvý mestský park“	-78,65
- nevyčerpaná dotácia na stravu poskytnutá z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	-24 137,40
- nevyčerpaná dotácia pre Základnú školu P.O. Hviezdoslava - normatívne FP	-51 502,88
- nevyčerpaná dotácia pre Základnú školu P.O. Hviezdoslava – nenormatívne, dopravné	-104,72
- nevyčerpaná dotácia – nenormatívne, preddavok špecifiká UA ZŠ a MŠ	-1 062,00
- nevyčerpaná dotácia pre Základnú školu P.O. Hviezdoslava - plán obnovy, profesijný rozvoj	-0,96
- nevyčerpané prostriedky z fondu prevádzky, údržby a opráv podľa ustanovenia § 18 ods. 2 zákona č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v z.n.p. (za rok 2023)	-19 689,85
Nevyčerpané vlastné príjmy rozpočtových organizácií:	
- nevyčerpané vlastné príjmy Základnej školy P.O. Hviezdoslava /Z72f/	-5 399,61
- nevyčerpané vlastné príjmy Základnej školy P.O. Hviezdoslava /Z72j/	-883,78
- nevyčerpané vlastné príjmy Základnej školy P.O. Hviezdoslava /Z72g/	-270,00
- nevyčerpané vlastné príjmy Materskej školy /Z72g/	-4 080,00
- nevyčerpané vlastné príjmy Základnej umeleckej školy /Z72g/	-8 264,00
- nevyčerpané vlastné príjmy Centra voľného času /Z72g/	-2 271,50
- nevyčerpané vlastné príjmy Základnej školy P.O. Hviezdoslava – ŠJ /Z72f/	-746,86
- nevyčerpané vlastné príjmy Materskej školy - ŠJ Oslobodenia /Z72f/	-6 930,35
- nevyčerpané vlastné príjmy Materskej školy - ŠJ Puškinova /Z72f/	-4 743,37
Spolu vylúčené FP z Bežného rozpočtu	-131 235,93
Upravený výsledok hospodárenia Bežného rozpočtu	474 086,96
Kapitálový rozpočet	
Kapitálové príjmy	102 897,48
Kapitálové výdavky	793 560,17
Výsledok hospodárenia Kapitálového rozpočtu	-690 662,69
Vylúčené FP z Kapitálového rozpočtu, §16 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z.z.	

- nevyčerpaná dotácia z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR za účelom vytvorenia priestoru na podporu socializácie a inklúzie detí formou detského ihriska	-49 400,00
Spolu vylúčené FP z Kapitálového rozpočtu	-49 400,00
Upravený výsledok hospodárenia Kapitálového rozpočtu	-740 062,69

Výsledok hospodárenia Bežného a Kapitálového rozpočtu	-85 339,80
Upravený výsledok hospodárenia Bežného a Kapitálového rozpočtu	-265 975,73

Finančné operácie	
Príjmové finančné operácie	760 884,56
Výdavkové finančné operácie	227 144,60
Výsledok hospodárenia Finančných operácií	533 739,96

Výsledok hospodárenia celkom	448 400,16
Upravený výsledok hospodárenia celkom - tvorba RF	267 764,23

V zmysle ustanovenia § 16 odsek 6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce z tohto prebytku vylučujú nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom roku zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, ktoré je možné použiť v rozpočtovom roku. Tieto nevyčerpané prostriedky budú použité v roku 2024 a do rozpočtu zapojené cez príjmové finančné operácie.

Po odpočítaní nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov predstavuje disponibilný rozpočtový výsledok hospodárenia 267 764,23 €.

Návrh na vysporiadanie výsledku hospodárenia:

Schodok rozpočtu v sume - 85 339,80 € zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

upravený o nevyčerpané prostriedky zo štátneho rozpočtu a podľa osobitných predpisov, t.j. o - 180 635,93 € **na sumu – 265 975,73 €**, bol v rozpočtovom roku 2023 krytý finančnými operáciami vo výške **265 975,73 €** (mestským zastupiteľstvom schválené úvery a uznesenia na čerpanie rezervného fondu).

Zostatok finančných operácií v sume **533 739,96 €**, bol použitý nasledovne:

- ✓ v sume **265 975,73 €** na vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu,
- ✓ v sume **267 764,23 €** na tvorbu rezervného fondu podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

10.4. Rozpočet na roky 2024 - 2026

	Skutočné plnenie príjmov 2023	Rozpočet 2024	Rozpočet 2025	Rozpočet 2026
Bežné príjmy	9 799 785,33	8 532 020,00	8 743 815,00	8 920 215,00
Kapitálové príjmy	102 897,48	2 350 187,00	75 000,00	25 000,00
Príjmové finančné operácie	760 884,56	939 340,00	0,00	0,00
Príjmy	10 663 567,37	11 821 547,00	8 818 815,00	8 945 215,00

	Skutočné plnenie príjmov 2023	Rozpočet 2024	Rozpočet 2025	Rozpočet 2026
Bežné výdavky	9 194 462,44	8 013 097,00	7 835 691,00	7 995 926,00
Kapitálové výdavky	793 560,17	3 046 300,00	790 000,00	818 000,00
Výdavkové finančné operácie	227 144,60	762 150,00	193 124,00	131 289,00
Výdavky	10 215 167,21	11 821 547,00	8 818 815,00	8 945 215,00

Zdroj: uznesenie MsZ č. 233/XII/2023

Mesto Trstená každý rok znižuje svoj modernizačný dlh a investuje veľké finančné prostriedky do rekonštrukcie svojho majetku – verejné osvetlenie, komunikácie a chodníky, mestské objekty, rekreačné a športové zariadenia. Výdavky na rekonštrukciu a modernizáciu verejného osvetlenia a komunikácií v meste budú splácané aj v nasledujúcich rokoch. Zámerom mesta je tiež stabilizácia prípadné znižovanie bežných výdavkov.

11. Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

Podrobnejšie informácie sú uvedené v Poznámkach individuálnej účtovnej závierky a v Poznámkach konsolidovanej účtovnej závierky.

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023	Predpoklad na rok 2024	Predpoklad na rok 2025
Majetok spolu	21 708 306,72	21 677 450,78	30 845 139,43	33 929 596,94
Neobežný majetok spolu	18 863 852,56	18 851 681,51	27 736 849,66	30 510 534,63
z toho :				
Dlhodobý nehmotný majetok	14 037,10	189 266,70	208 193,37	229 012,71
Dlhodobý hmotný majetok	17 617 965,22	17 430 564,57	26 173 621,03	28 790 983,13
Dlhodobý finančný majetok	1 231 850,24	1 231 850,24	1 355 035,26	1 490 538,79
Obežný majetok spolu	2 834 192,98	2 809 417,05	3 090 302,33	3 399 276,13
z toho :				
Zásoby	11 580,30	7 577,53	8 335,28	9 168,81
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	1 891 524,64	1 792 411,47	1 971 652,62	2 168 817,88
Dlhodobé pohľadávky	564,3	564,3	564,30	564,30
Krátkodobé pohľadávky	152 462,54	177 329,45	195 062,40	214 568,63
Finančné účty	778 061,20	831 534,30	914 687,73	1 006 156,50
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	10 261,18	16 352,22	17 987,44	19 786,19
Vlastné imanie a záväzky spolu	21 708 306,72	21 677 450,78	30 845 139,43	33 929 596,94
Vlastné imanie	10 454 145,69	10 994 641,99	12 094 106,19	13 303 516,81
z toho :				
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	10 454 145,69	10 994 641,99	12 094 106,19	13 303 516,81
z toho :				
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	10 537 538,85	10 449 201,94	11 494 122,13	12 643 534,35
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	-83 393,16	545 440,05	599 984,06	659 982,46
Záväzky	3 374 784,58	3 121 092,11	10 433 144,89	11 476 402,95
z toho :				
Rezervy	4 800,00	4 800,00	4 800,00	4 800,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	93 242,24	127 356,61	140 092,27	154 101,50
Dlhodobé záväzky	1 947 749,88	1 784 449,34	8 463 317,84	9 310 073,20
Krátkodobé záväzky	690 853,47	559 307,89	1 115 238,68	1 226 762,55
Bankové úvery a výpomoci	638 138,99	645 178,27	709 696,10	780 665,71
Časové rozlíšenie	7 879 376,45	7 561 716,68	8 317 888,35	9 149 677,18

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023	Predpoklad na rok 2024	Predpoklad na rok 2025
Majetok spolu	22 145 041,70	22 381 919,45	31 620 054,97	34 782 004,03
Neobežný majetok spolu	20 826 550,11	20 875 965,19	29 963 561,71	32 959 917,88
z toho :				
Dlhodobý nehmotný majetok	14 037,10	189 266,70	208 193,37	229 012,71
Dlhodobý hmotný majetok	19 790 662,77	19 664 848,25	28 631 333,08	31 494 466,38
Dlhodobý finančný majetok	1 021 850,24	1 021 850,24	1 124 035,26	1 236 438,79
Obežný majetok spolu	1 298 096,16	1 476 960,35	1 624 599,96	1 787 003,52
z toho :				
Zásoby	23 297,58	19 824,67	21 807,14	23 987,85
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	3 121,71	0,00	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	564,3	564,3	564,30	564,30
Krátkodobé pohľadávky	160 316,63	203 710,09	224 081,10	246 489,21
Finančné účty	1 110 795,94	1 252 861,29	1 378 147,42	1 515 962,16
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	20 395,43	28 993,91	31 893,30	35 082,63
Vlastné imanie a záväzky spolu	22 145 041,70	22 381 919,45	31 620 054,97	34 782 004,03
Vlastné imanie	10 463 157,45	10 977 596,46	12 075 356,11	13 282 891,72
z toho :				
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	10 463 157,45	10 977 596,46	12 075 356,11	13 282 891,72
z toho :				
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	10 546 331,12	10 480 133,62	11 528 146,98	12 680 961,68
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	-83 173,67	497 462,84	547 209,12	601 930,04
Záväzky	3 790 808,43	3 834 890,13	11 218 322,71	12 340 098,56
z toho :				
Rezervy	19 629,37	21 516,39	4 800,00	4 800,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	93 242,24	127 356,61	140 092,27	154 101,50
Dlhodobé záväzky	1 974 984,26	2 004 595,03	8 723 866,13	9 596 252,75
Krátkodobé záväzky	980 074,51	1 003 152,86	1 603 468,15	1 764 238,53
Bankové úvery a výpomoci	722 878,05	678 269,24	746 096,16	820 705,78
Časové rozlíšenie	7 891 075,82	7 569 432,86	8 326 376,15	9 159 013,76

11.1. Porovnanie aktív a pasív za materskú účtovnú jednotku, roky 2023 a 2022

Celkové aktíva a pasíva sa znížili v roku 2023 oproti roku 2022 o -30 855,94 €. Je to z dôvodu, že hodnota neobežného majetku celkom sa znížila o - 12 171,05 €, hodnota obehného majetku sa znížila o - 24 775,93 € a časové rozlíšenie sa zvýšilo o + 6 091,04 €.

✓ *Aktíva*

Neobežný majetok

V roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 došlo

- k zvýšeniu dlhodobého nehmotného majetku o + 175 229,60 €, a to softvér o + 168 169,6 € a obstaranie dlhodobého nehmotného majetku + 7 060,00 €,
- k zníženiu dlhodobého hmotného majetku celkom o - 187 400,65 €, a to pozemky - 4 844,82 €, budovy a stavby - 574 751,88 €, samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí + 104 429,47 €, dopravné prostriedky + 25 832,6 €, obstaranie dlhodobého hmotného majetku + 261 933,98 €.
- pri dlhodobom finančnom majetku nedošlo k zmene.

V roku 2024 očakávame zvýšenie hodnoty dlhodobého hmotného majetku, a to z dôvodu zaradenia investičnej akcie „Rekonštrukcia komunikácií a chodníkov v meste a prímestských častiach“.

Obežný majetok

V roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 došlo

- k zníženiu zásob - 4 002,77 €, a to materiál - 60,22 € a tovar - 3 942,55 €,
- k zníženiu konečného stavu zúčtovania medzi subjektami verejnej správy -99 113,17 €, a to rozpočtové organizácie +14 780,15 € a VÚC -113 893,32 €,
- pri dlhodobých pohľadávkach nedošlo ku zmene,
- k zvýšeniu krátkodobých pohľadáv netto + 24 866,91 €, to odberatelia -240,49 €, preddavky -240,00 €, pohľadávky z nedaňových príjmov +5 447,19 €, pohľadávky z daňových príjmov + 1 786,83 €, iné pohľadávky +18 113,38 €,
- k zvýšenému koncovému stavu finančných účtov +53 473,10 €, a to pokladnica + 1 238,88 €, bankové účty +52 234,22 €.

Opis pohľadávok:

Pohľadávky	Zostatok k 31.12.2022	Zostatok k 31.12.2023
Dlhodobé pohľadávky z toho:	564,30	564,30
- poštový úver (378)	564,30	564,30
Krátkodobé pohľadávky BRUTTO z toho:	203 052,82	226 357,33
Účet 311 Odberatelia	245,99	5,50
- odberatelia TIC (311)	245,99	5,50
Účet 314 Poskytnuté prev. preddavky	240,00	0,00
- bytové hospodárstvo	240,00	0,00
Účet 318 Nedaňové pohľadávky	49 582,11	48 485,73
- bytové hospodárstvo	20 744,34	25 428,59
- z predaja bytov	360,19	0,00

- z predaja pozemkov	3 790,00	390,00
- z prenájmu pozemkov	2 927,54	0,00
- z prenájmu nebytových priestorov	0,01	0,00
- z poplatku za KO a DSO FO	15 494,43	14 501,87
- sankcie FO z poplatku za KO a DSO	134,39	337,20
- z poplatku za KO a DSO PO	31,80	129,32
- sankcie PO z poplatku za KO a DSO	7,80	7,80
- odberateľské faktúry	3 896,05	6 101,00
- TTS, s.r.o. odberateľské faktúry	1 322,37	1 566,76
- poplatok za znečisťovanie ovzdušia	33,19	23,19
- nájom hrobových miest (cintorínske poplatky)	840,00	0,00
Účet 319 Daňové pohľadávky	8 924,36	15 355,94
- daň za psa	156,00	177,00
- daň za psa sankčný úrok	0,00	49,80
- DzN FO	1 353,70	1 865,81
- DzN PO	7 362,16	11 769,13
- DzN sankčný úrok	42,00	876,20
- daň za ubytovanie	10,50	618,00
Účet 378 Iné pohľadávky	144 060,36	162 510,16
- z prenájmu pozemkov	0,00	2 955,82
- z prenájmu nebytových priestorov	0,00	2 454,14
- nájom hrobových miest (cintorínske poplatky)	0,00	1 440,00
- bytové hospodárstvo zálohové platby na služby	136 610,36	149 300,20
- vstupné kino	7 450,00	6 360,00
Opravné položky k pohľadávkam	50 590,28	49 027,88
Krátkodobé pohľadávky NETTO	152 462,54	177 329,45
Spolu NETTO	153 026,84	177 893,75

V roku 2023 boli vytvorené k pohľadávkam opravné položky v celkovej čiastke **49 027,88 €**, z toho 12 574,57 € opravné položky k pohľadávkam z daňových príjmov, 33 612,39 € opravné položky k pohľadávkam z nedaňových rozpočtových príjmov, 2 840,92 € opravné položky k iným pohľadávkam.

Časové rozlíšenie na strane aktív

V roku 2023 došlo k zvýšeniu nákladov budúcich období o +6 091,04 €.

✓ *Pasíva*

Vlastné imanie

V roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 došlo

- k zvýšeniu oceňovacích rozdielov -540 496,30 €,
- k zvýšeniu výsledku hospodárenia +540 496,30 €, a to nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov -88 336,91 € výsledok hospodárenia +628 833,21 €.

Závazky

Stav záväzkov k 31.12.2023 je **3 121 092,11 €**, čo je zníženie oproti roku 2022 o – **253 692,47 €**.

Dlhodobé a krátkodobé záväzky

Stav dlhodobých a krátkodobých záväzkov k 31.12.2023 je **2 343 757,23 €**, čo je zníženie oproti roku 2022 o – **294 846,12 €**.

V roku 2024 očakávame zvýšenie hodnoty dlhodobých a krátkodobých záväzkov voči dodávateľom, a to z dôvodu splácania investičnej akcie „Rekonštrukcia komunikácií a chodníkov v meste a prímestských častiach“.

V roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 došlo

- k zníženiu dlhodobých záväzkov o – 163 300,54 €, a to záväzky zo sociálneho fondu + 1 157,05 €, záväzky z poskytnutých úverov zo ŠFRB – 86 458,67 €, záväzky z finančnej zábezpeky na nájomné v bytoch +1 103,76 záväzkov voči spoločnosti ELTODO „Modernizácia verejného osvetlenia v meste Trstená úspornou LED technológiou“ -79 102,68 €,
- k zníženiu krátkodobých záväzkov o -131 545,58 €, a to záväzky voči dodávateľom -177 599,52 €, krátkodobé záväzky voči ŠFRB +1 552,13 €, krátkodobé záväzky voči Eltodo bez zmeny, záväzky z bytového hospodárstva +56 652,32 €, záväzky voči zamestnancom -5 755,34 €, ostatné záväzky voči zamestnancom +254,28 €, záväzky voči poisťovniam -3 325,04 €, záväzky voči daňovému úradu -364,41 €, záväzky transfery a ostatné zúčtovanie so subj. mimo verejnej správy -2 960,00 €,
- vytvorené rezervy na nevyfakturované služby /audit ročnej a konsolidovanej účtovnej závierky/ za rok 2023 sú vo výške 4 800 €, čo je v nezmenenej sume ako v roku 2022.

Opis záväzkov:

Záväzky	Zostatok k 31.12.2022	Zostatok k 31.12.2023
Dlhodobé záväzky z toho:	1 947 749,88	1 784 449,34
- záväzky zo sociálneho fondu (472)	2 457,46	3 614,51
- záväzky z poskytnutého úveru zo ŠFRB (BD 1317) (479)	298 040,24	270 774,95
- záväzky z poskytnutého úveru zo ŠFRB (BD 1241) (479)	812 670,85	753 477,47
- záväzky z finančnej zábezpeky na nájomné v bytovkách zo ŠFRB (479)	50 146,32	51 250,08
- záväzkov Eltodo, splátkový kalendár "Modernizácia verejného osvetlenia v meste Trstená úspornou LED technológiou, vrátane prevádzky a údržby sústavy verejného osvetlenia (479)	784 435,01	705 332,33
Krátkodobé záväzky z toho:	690 853,47	559 307,89
- záväzky voči dodávateľom (321)	278 266,83	100 667,31
- záväzky z poskytnutého úveru zo ŠFRB (BD 1317)	26 267,85	27 265,29
- záväzky z poskytnutého úveru zo ŠFRB (BD 1241)	58 638,69	59 193,38
- záväzkov Eltodo, splátkový kalendár "Modernizácia verejného osvetlenia v meste Trstená úspornou LED technológiou, vrátane prevádzky a údržby sústavy verejného osvetlenia	79 102,68	79 102,68

- záväzky z bytového hospodárstva (379)	145 946,80	202 599,12
- záväzky voči zamestnancom (331)	58 514,70	52 759,36
- ostatné záväzky voči zamestnancom (333)	291,72	546,00
- záväzky voči poisťovniam (336)	34 816,81	31 491,77
- záväzky voči daňovému úradu (342)	6 047,39	5 682,98
- záväzky transfery a ostatne zúčtovanie so subj. Mimo verejnej správy (372)	2 960,00	0,00
Spolu	2 638 603,35	2 343 757,23

Bankové úvery a výpomoci

Bankové úvery a finančné výpomoci v roku 2023 predstavujú sumu **645 178,27 €**, čo je oproti roku 2022 zvýšenie o + **7 039,28 €**, z celkovej sumy úverov k 31.12.2023 predstavujú dlhodobé úvery sumu 182 069,36 € (v roku 2022 predstavovali sumu 299 452,93 €) a krátkodobé úvery predstavujú sumu 463 108,91 € (v roku 2022 predstavovali sumu 143 738,06 €).

V roku 2023 mesto prijalo úvery

1/ prekleňovací úver na realizáciu projektu „**Kvalitné služby Domu kultúry v Trstenej aj v období pandemických opatrení**“ v sume 152 801,46 €, s fixnou úrokovou sadzbou 4,8% p.a., na základe uznesenia zastupiteľstva č. 165/VIII/2023 zo dňa 22.08.2023 za účelom modernizácie priestorov pre účinkujúcich v Dome kultúry v Trstenej. Celková výška schváleného úveru v uznesení bola 154 574,38 €.

2/ investičný úver na realizáciu projektu „**Manažment údajov mesta Trstená**“ v sume 15 552,43 €, s fixnou úrokovou sadzbou 4,15% p.a., na základe uznesenia zastupiteľstva č. 170/VIII/2023 zo dňa 22.08.2023 za účelom vytvorenia IS pre zlepšenie dostupnosti dát verejnej správy s dôrazom na otvorené údaje. Celková výška schváleného úveru v uznesení bola 20 508,00 €.

3/ prekleňovací úver na realizáciu projektu „**Manažment údajov mesta Trstená**“ v sume 175 871,45 €, s fixnou úrokovou sadzbou 4,6% p.a., na základe uznesenia zastupiteľstva č. 168/VIII/2023 zo dňa 22.08.2023. Celková výška schváleného úveru v uznesení bola 389 652,00 €.

Druh bankového úveru podľa splatnosti (krátkodobý, dlhodobý)	Charakter bankového úveru (investičný, prevádzkový a pod.)	Mena	Úroková sadzba v %	Dátum splatnosti DDMMRRRR	Výška v € k 31.12.2022	Výška v € k 31.12.2023	Popis zabezpečenia úveru
Dlhodobý – Prima banka, a.s.	Investičný	EUR	5,490	27.9.2023	7 675,94	0	Zmenkou
Dlhodobý – VÚB	Investičný – V.	EUR	4,747	20.8.2025	212 944,93	133 024,93	Zmenkou
Dlhodobý – VÚB	Investičný (rekonštrukcia MsÚ)	EUR	3,848	31.12.2027	124 976,00	99 968,00	Zmenkou
Dlhodobý - SISP	Investičný (rekonštrukcia MsÚ)	EUR	3,768	31.12.2027	81 220,00	64 960,00	Zmenkou
Dlhodobý - SISP	Investičný – TM	EUR	0,965	10.2.2023	1 072,00	0,00	Zmenkou

Dlhodobý – VÚB	Prekleňovací – WK	EUR	3,242	31.8.2023	12 302,12	0,00	Zmenkou
Dlhodobý – VÚB	Investičný – SMART	EUR	3,240	10.6.2042	1 500,00	1 500,00	Zmenkou
Dlhodobý – VÚB	Prekleňovací – SMART	EUR	4,114	31.8.2024	1 500,00	1 500,00	Zmenkou
Dlhodobý – VÚB	Prekleňovací – DK	EUR	4,800	31.12.2024	0,00	152 801,46	Zmenkou
Dlhodobý – VÚB	Investičný – Man.údajov	EUR	4,150	25.12.2025	0,00	15 552,43	Zmenkou
Dlhodobý – VÚB	Prekleňovací – Man.údajov	EUR	4,600	31.12.2024	0,00	175 871,45	Zmenkou
Spolu (461)					443 190,99	645 178,27	

V roku 2020 mesto prijalo návratnú finančnú výpomoc z MF SR zo štátnych finančných aktív na výkon samosprávnych funkcií z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov FO v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 vo výške 194 948,00 € (uznesenie č.178/IX/2020 zo dňa 8.9.2020). Nadväzujúc na rozhodnutie vlády SR a schválené uznesenie vlády SR č. 459 z 13.09.2023 **bola návratná finančná výpomoc mestu v roku 2023 odpustená.**

Časové rozlíšenie na strane pasív

V roku 2023 došlo k zníženiu výnosov budúcich období o -317 659,77 €.

11.2. Porovnanie aktív a pasív za konsolidovaný celok, roky 2023 a 2022

Celkové aktíva a pasíva sa zvýšili v roku 2023 oproti roku 2022 o +236 877,75 €. Je to z dôvodu, že hodnota neobežného majetku celkom sa zvýšila o + 49 415,08 €, hodnota obežného majetku sa zvýšila o + 178 863,84 € a časové rozlíšenie sa zvýšilo o + 8 598,48 €.

✓ *Aktíva*

Neobežný majetok

V roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 došlo

- k zvýšeniu dlhodobého nehmotného majetku o + 175 229,60 €, a to softvér o + 168 169,6 € a obstaranie dlhodobého nehmotného majetku + 7 060,00 €,
- k zníženiu dlhodobého hmotného majetku celkom o – 125 814,52 €, a to pozemky – 4 844,82 €, budovy a stavby – 696 497,04 €, samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí + 82 471,23 €, dopravné prostriedky + 25 832,6 €, obstaranie dlhodobého hmotného majetku + 467 223,51 €.
- pri dlhodobom finančnom majetku nedošlo k zmene.

V roku 2024 očakávame v rámci konsolidovaného celku zvýšenie hodnoty dlhodobého hmotného majetku, a to z dôvodu zaradenia investičnej akcie „Rekonštrukcia komunikácií a chodníkov v meste a prímestských častiach“ u materskej účtovnej jednotky.

Obežný majetok

V roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 došlo

- k zníženiu zásob – 3 472,91 €, a to materiál + 455,95 € a tovar – 3 928,86 €,
- k zníženiu konečného stavu zúčtovania medzi subjektami verejnej správy -3 121,71 €, a to VÚC – 3 121,71 €,
- pri dlhodobých pohľadávkach nedošlo ku zmene,

- k zvýšeniu krátkodobých pohľadávok +43 393,46 €, a to odberatelia +1 602,85 €, preddavky -240,00 €, ostatné pohľadávky +10 391,15 €, pohľadávky z nedaňových príjmov +11 773,25 €, pohľadávky z daňových príjmov +1 786,83 €, pohľadávky voči zamestnancom -84,00 €, iné pohľadávky +18 163,38 €,
- k zvýšenému koncovému stavu finančných účtov +142 065,35 €, a to pokladnica + 443,65 €, ceniny - 465,80 €, bankové účty +142 087,50 €.

Opis pohľadávok konsolidovaného celku:

Pohľadávky	Zostatok Netto k 31.12.2022	Zostatok Netto k 31.12.2023
Dlhodobé pohľadávky z toho:	564,30	564,30
Účet 378 Odberatelia	564,30	564,30
Krátkodobé pohľadávky z toho:	160 316,63	203 710,09
Účet 311 Odberatelia	2 130,03	3 732,88
Účet 314 Poskytnuté prev. preddavky	240,00	0,00
Účet 315 Ostatné pohľadávky	2 025,25	12 416,40
Účet 318 Nedaňové pohľadávky	13 286,95	25 060,20
Účet 319 Daňové pohľadávky	994,54	2 781,37
Účet 335 Pohľadávky voči zamestnancom	84,00	0,00
Účet 378 Iné pohľadávky	141 555,86	159 719,24
Spolu	160 880,93	204 274,39

Časové rozlíšenie na strane aktív

V roku 2023 došlo k zvýšeniu nákladov budúcich období konsolidovaného celku o +8 598,48 €.

✓ *Pasíva*

Vlastné imanie

V roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 došlo

- k zvýšeniu výsledku hospodárenia +514 439,01 €, a to nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov -66 197,50 € výsledok hospodárenia +580 636,51 €.

Závazky

Stav záväzkov k 31.12.2023 je **3 834 890,13 €**, čo je zvýšenie oproti roku 2022 o **+44 081,70 €**.

Dlhodobé a krátkodobé záväzky

Stav dlhodobých a krátkodobých záväzkov k 31.12.2023 je **3 007 747,89 €**, čo je zvýšenie oproti roku 2022 o **+52 689,12 €**.

V roku 2024 očakávame zvýšenie hodnoty dlhodobých a krátkodobých záväzkov voči dodávateľom, a to z dôvodu splácania investičnej akcie „Rekonštrukcia komunikácií a chodníkov v meste a prímestských častiach“ u materskej účtovnej jednotky.

V roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 došlo

- k zvýšeniu dlhodobých záväzkov o +29 610,77 €, a to ostatné dlhodobé záväzky (účet 479) -175 473,17 €, záväzky zo sociálneho fondu -1 566,99 €, záväzky z nájmu + 206 650,93 €,
- k zvýšeniu krátkodobých záväzkov o +23 078,35 €, a to záväzky voči dodávateľom -117 736,21 €, prijaté preddavky -15 627,46 €, ostatné záväzky +1 552,13 €, iné záväzky +56 808,87 €, záväzky voči

zamestnancom +27 334,40 €, ostatné záväzky voči zamestnancom +300,17 €, záväzky voči poisťovniam +26 446,66 €, daň z príjmu -3 784,10 €, záväzky voči daňovému úradu +5 375,99 €, DPH +2 648,35 €, ostatné dane a poplatky +14,72 €, zúčtovanie s EÚ +6 960,00 €, záväzky transfery a ostatné zúčtovanie so subj. mimo verejnej správy +32 784,83 €

- k zvýšenej hodnote vytvorených rezerv o + 1 887,02 €.

Opis záväzkov:

Záväzky	Zostatok k 31.12.2022	Zostatok k 31.12.2023
Dlhodobé záväzky z toho:	1 974 984,26	2 004 595,03
Účet 479 Ostatné dlhodobé záväzky	1 960 202,42	1 784 729,25
Účet 472 Záväzky zo sociálneho fondu	14 781,84	13 214,85
Účet 474 Záväzky z nájmu	0,00	206 650,93
Krátkodobé záväzky z toho:	980 074,51	1 003 152,86
Účet 321 Dodávatelia	207 188,70	89 452,49
Účet 324 Prijaté preddavky	31 962,53	16 335,07
Účet 325 Ostatné záväzky	164 009,22	165 561,35
Účet 379 Iné záväzky	146 344,23	203 153,10
Účet 331 Zamestnanci	234 557,87	261 892,27
Účet 333 Ostatné záväzky voči zamestnancom	874,56	1 174,73
Účet 336 Zúčtovanie s orgánmi SP a ZP	146 621,05	173 067,71
Účet 341 Daň z príjmov	3 784,10	0,00
Účet 342 Ostatné priame dane	29 611,18	34 987,17
Účet 343 DPH	7 828,73	10 477,08
Účet 345 Ostatné dane a poplatky	77,17	91,89
Účet 371 Zúčtovanie s EÚ	0,00	6 960,00
Účet 372 Transfery a ostatné zúčtovanie so subj. Mimo VS	7 215,17	40 000,00
Spolu	2 955 058,77	3 007 747,89

Bankové úvery a výpomoci

Bankové úvery a finančné výpomoci v roku 2023 predstavujú sumu **678 269,24 €**, čo je oproti roku 2022 zníženie o – **44 608,81 €**.

	Výška v € k 31.12.2022	Výška v € k 31.12.2023
Spolu bankové úvery a výpomoci	527 930,05	678 269,24
Spolu návratné finančné výpomoci	194 948,00	0,00
Spolu	722 878,05	678 269,24

Z celkovej sumy úverov k 31.12.2023 predstavujú dlhodobé úvery sumu 182 069,36 € (v roku 2022 predstavovali sumu 299 452,93 €) a krátkodobé úvery predstavujú sumu 496 199,88 € (v roku 2022 predstavovali sumu 228 477,12 €).

Časové rozlíšenie na strane pasív

V roku 2023 došlo k zníženiu výnosov budúcich období o –321 642,96 €.

12. Hospodársky výsledok za rok 2023 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

Podrobnejšie informácie sú uvedené v Poznámkach individuálnej účtovnej závierky a v Poznámkach konsolidovanej účtovnej závierky.

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023	Predpoklad na rok 2024	Predpoklad na rok 2025
Náklady	6 979 022,80	7 491 905,35	7 916 824,40	7 995 992,65
50 – Spotrebované nákupy	277 161,00	306 128,14	309 189,42	312 281,32
51 – Služby	1 852 912,62	2 091 674,32	2 112 591,06	2 133 716,97
52 – Osobné náklady	1 274 764,03	1 397 738,91	1 411 716,30	1 425 833,46
53 – Dane a poplatky	6 111,71	4 430,40	4 474,70	4 519,45
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	89 375,35	48 521,27	49 006,48	49 496,55
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	741 243,24	743 702,30	1 101 139,32	1 112 150,72
56 – Finančné náklady	60 198,40	51 760,77	52 278,38	52 801,16
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	2 677 256,45	2 847 948,39	2 876 427,87	2 905 192,15
59 – Dane z príjmov	0,00	0,85	0,86	0,87
Výnosy	6 895 629,64	8 037 345,40	8 117 718,85	8 198 896,04
60 – Tržby za vl. výkony a tovar	212 263,17	212 519,80	214 645,00	216 791,45
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00	0,00	0,00
62 – Aktivácia	0,00	720,00	727,20	734,47
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	4 815 432,48	5 154 445,52	5 205 989,98	5 258 049,87
64 – Ostatné výnosy	510 968,37	532 691,66	538 018,58	543 398,76
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	17 767,07	13 352,96	13 486,49	13 621,35
66 – Finančné výnosy	0,00	4,54	4,59	4,63
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	1 339 198,55	2 123 610,92	2 144 847,03	2 166 295,50
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV / pred zdane ním	-83 393,16	545 440,90	200 895,31	202 904,26
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV / po zdane ním	-83 393,16	545 440,05	200 894,45	202 903,40

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023	Predpoklad na rok 2024	Predpoklad na rok 2025
Náklady	8 491 442,72	9 417 610,81	9 861 786,92	9 960 404,79
50 – Spotrebované nákupy	762 644,75	921 695,00	930 911,95	940 221,07
51 – Služby	1 476 940,01	1 699 059,31	1 716 049,90	1 733 210,40
52 – Osobné náklady	4 440 721,57	5 010 613,81	5 060 719,95	5 111 327,15
53 – Dane a poplatky	7 697,04	5 910,81	5 969,92	6 029,62
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	142 764,01	69 809,95	70 508,05	71 213,13
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	910 316,61	915 726,89	1 274 884,16	1 287 633,00
56 – Finančné náklady	78 482,25	72 536,19	73 261,55	73 994,17
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	668 092,38	722 258,00	729 480,58	736 775,39
59 – Dane z príjmov	3 784,10	0,85	0,86	0,87
Výnosy	8 408 269,05	9 915 073,65	10 014 224,39	10 114 366,63
60 – Tržby za vl. výkony a tovar	554 536,52	597 760,97	603 738,58	609 775,97
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00	0,00	0,00
62 – Aktivácia	0,00	720,00	727,20	734,47
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	4 811 231,52	5 149 157,89	5 200 649,47	5 252 655,96
64 – Ostatné výnosy	550 698,64	542 760,78	548 188,39	553 670,27
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	31 015,82	28 182,33	28 464,15	28 748,79
66 – Finančné výnosy	0,00	4,54	4,59	4,63
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	2 460 786,55	3 596 487,14	3 632 452,01	3 668 776,53
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV / pred zdanením	-79 389,57	497 463,69	152 438,33	153 962,71
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV / po zdanení	-83 173,67	497 462,84	152 437,47	153 961,84

12.1. Porovnanie nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku, roky 2023 a 2022

Náklady za rok 2023 v porovnaní s rokom 2022 vzrástli o **+ 512 882,55 €**.

K zníženiu nákladov došlo v účtovnej skupine:

- 53 – Dane a poplatky o - 1 681,31 €
- 54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť o – 40 854,08 €
- 56 – Finančné náklady o – 8 437,63 €

K zvýšeniu nákladov došlo v účtovnej skupine:

- 50 – Spotrebné nákupy o + 28 967,14 €
- 51 – Služby o + 238 761,70 €
- 52 – Osobné náklady o + 122 974,88 €
- 55 – Odpisy, rezervy a opravné položky o + 2 459,06 €
- 58 - Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov o + 170 691,94 €
- 59 – Dane o + 0,85 €

Výnosy za rok 2023 v porovnaní s rokom 2022 vzrástli o **+ 1 141 715,76 €**.

K zníženiu výnosov došlo v účtovnej skupine:

- 65 - Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia o – 4 414,11 €

K zvýšeniu výnosov došlo v účtovnej skupine:

- 60 - Tržby za vlastné výkony a tovar o + 256,63 €
- 62 – Aktivácia + 720,00 €
- 63 - Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov o + 339 013,04 €
- 64 - Ostatné výnosy o + 21 723,29 €
- 66 - Finančné výnosy + 4,54 €
- 69 - Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC o + 784 412,37 €

Za rok 2023 boli výnosy **8 037 345,40 €** a náklady **7 491 905,35 €**. Výsledok hospodárenia pred zdanením je zisk + 545 440,90 €, daň z príjmov /zrážková daň z úrokov/ bola 0,85 € a **výsledok hospodárenia po zdanení je zisk + 545 440,05 €**.

Materská účtovná jednotka navrhuje vykázaný kladný výsledok hospodárenia za rok 2023, ktorým je **zisk v čiastke + 545 440,05 €** zúčtovať na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

12.2. Porovnanie nákladov a výnosov za konsolidovaný celok, roky 2023 a 2022

Náklady za rok 2023 v porovnaní s rokom 2022 vzrástli o **+ 926 168,09 €**.

K zníženiu nákladov došlo v účtovnej skupine:

- 53 – Dane a poplatky o - 1 786,23 €
- 54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť o – 72 954,06 €
- 56 – Finančné náklady o – 5 946,06 €
- 59 – Dane o – 3 783,25 €

K zvýšeniu nákladov došlo v účtovnej skupine:

- 50 – Spotrebné nákupy o + 159 050,25 €
- 51 – Služby o + 222 119,30 €
- 52 – Osobné náklady o + 569 892,24 €
- 55 – Odpisy, rezervy a opravné položky o + 5 410,28 €
- 58 - Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov o + 54 165,62 €

Výnosy za rok 2023 v porovnaní s rokom 2022 vzrástli o + 1 506 804,60 €.

K zníženiu výnosov došlo v účtovnej skupine:

- 64 - Ostatné výnosy o – 7 937,86 €
- 65 - Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia o – 2 833,49 €

K zvýšeniu výnosov došlo v účtovnej skupine :

- 60 - Tržby za vlastné výkony a tovar o + 43 224,45 €
- 62 – Aktivácia + 720,00 €
- 63 - Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov o + 337 926,37 €
- 66 - Finančné výnosy + 4,54 €
- 69 - Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC o + 1 135 700,59 €

Za rok 2023 boli výnosy **9 915 073,65 €** a náklady **9 417 610,81 €**. Výsledok hospodárenia pred zdanením je zisk + 497 463,69 €, daň z príjmov /zrážková daň z úrokov/ bola 0,85 € a **výsledok hospodárenia po zdanení je zisk + 497 462,84 €**.

Účtovná jednotka navrhuje vykázaný kladný výsledok hospodárenia za rok 2023, ktorým je **zisk v čiastke + 497 462,84 €** zúčtovať na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

13. Overenie konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2022 nezávislým audítorm

Individuálna účtovná závierka mesta Trstená za rok 2023 (materskej účtovnej jednotky) bola overená nezávislým audítorm – EKOAUDITOR, spol. s.r.o. , Partizánska 2, 911 01 Trenčín, Licencia SKAU č. 75 – audítorská správa zo dňa 18.04.2024.

Konsolidovaná účtovná závierka mesta Trstená za rok 2023 bola overená nezávislým audítorm – EKOAUDITOR, spol. s.r.o. , Partizánska 2, 911 01 Trenčín, Licencia SKAU č. 75 - audítorská správa zo dňa 28.06.2024.

14. Ostatné dôležité informácie

14.1. Poskytnuté dotácie

Mesto v roku 2023 poskytlo dotácie v súlade so VZN č. 3/2020 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Trstená - právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel.

Príjemca dotácie a účelové určenie dotácie	Účel poskytnutej dotácie	Suma poskytnutých finančných prostriedkov	Suma skutočne použitých finančných prostriedkov	Rozdiel (stĺ.2 - stĺ.3)
Športové kluby				
Futbalový klub Slovan Trstená Bernolákova 96/8 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Celoročná činnosť športového klubu	21 940,00	21 940,00	0,00
Futbalový klub Slovan Trstená Bernolákova 96/8 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Správa futbalového areálu Kľozov	4 500,00	4 500,00	0,00
Športový klub kolkárov M.R. Štefánika 515 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Celoročná činnosť športového klubu	10 520,00	10 520,00	0,00
Karate klub Trstená Západ 1145/37-42 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Celoročná činnosť športového klubu	4 770,00	4 770,00	0,00
Karate klub Trstená Západ 1145/37-42 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Organizovanie medzinárodného WKF kata seminára v Trstenej	1 000,00	1 000,00	0,00
Mestský športový klub Trstená Bernolákova 96/8 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Celoročná činnosť klubu	4 350,00	4 350,00	0,00
HK Slovan Trstená Janka Kráľa 712/8 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Dotácia na štartovné a ročnú činnosť hokejového klubu	2 670,00	2 670,00	0,00
Stolnotenisový a volejbalový klub Železničiarov 296 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Celoročná činnosť klubu	2 250,00	2 250,00	0,00
Spolu		52 000,00	52 000,00	0,00
Ostatné				
Jednota dôchodcov Slovenska, MsO Trstená Mieru 555/22-4 028 01 Trstená	Bežné výdavky - 1.Športové hry seniorov MsO JDS Trstená, kolkársky turnaj, petang, šípky, turistika v Roháčoch a Oraviciach spojená s kúpaním v Meander parku 2. Exkurzia do Soľnej bane Wielička v PL 3. Rekondične ozdravný pobyt v Piešťanoch (Trenčianske Teplice) 4. Za poznaním kultúry našich predkov, návšteva múzea SNP v Banskej Bystrici a do Španej Doliny 5.Predvianočné stretnutie	500,00	500,00	0,00

	seniorov spojené s 500oslavami jubilatov			
Miestny odbor Matice slovenskej v Trstenej Oravická 623/37 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Podpora, rozvoj národného povedomia u obyvateľov mesta Trstená a krajskej spolupráce so Spolkom Slovákov v Poľsku	500,00	500,00	0,00
Združenie nevidiacich, slabozrakých a inak postihnutých osôb Liesek 304 027 12 Liesek	Bežné výdavky - Na činnosť organizácie, priestorová orientácii	200,00	200,00	0,00
Združenie Orava - Pays de bray v Trstenej na Orave Bernolákova 96/8 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Návšteva francúzskych priateľov	500,00	500,00	0,00
Klub potápania DIVE TO HELP o.z. Západ 1058/20 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Vedecká expedícia v Japonsku Niny Obrtáčovej - dotácia vrátená poskytovateľovi	200,00	0,00	200,00
Základná škola s materskou školou Rudolfa Dilonga, Hviezdoslavova 823/7 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Plavecký výcvik žiakov 3. a 4. ročníka v počte 45 žiakov v školskom roku 2022/2023	225,00	225,00	0,00
Hornooravská nemocnica s poliklinikou Trstená, Mieru 549/16 028 01 Trstená	Kapitálové výdavky - Zakúpenie zdravotníckej techniky	2 000,00	2 000,00	0,00
Občianske združenie Oravská priehrada.eu, Vojenské 2073 029 01 Námestovo	Bežné výdavky - Podpora a rozvoj cestovného ruchu v okolí Oravskej priehrady	500,00	500,00	0,00
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Trstená, Bernolákova 2 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Oprava náhrobného kameňa a okolia hrobu Jána Maslančíka, Nový cintorín, Trstená	1 000,00	1 000,00	0,00
Z lásky k deťom. O.z., Západ 1317/46 028 01 Trstená	Bežné výdavky - Tábor pre znevýhodnené deti	500,00	500,00	0,00
Telovýchovná jednota Nižná - Cykloklub Nižná 1006 02743 Nižná	Bežné výdavky - Reprezentácia mesta Trstená a Slovenska na Majstrovstvách sveta v Glasgove v cestnej cyklistike Ing. Monikou Košúťovou	300,00	300,00	0,00
Spolu		6 425,00	6 225,00	200,00

K 31.12.2023 boli vyúčtované všetky dotácie, ktoré boli poskytnuté v súlade so VZN č. 3/2020 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Trstená. Klub potápania DIVE TO HELP o.z., Západ 1058/20, 028 01 Trstená nepoužitú dotáciu vrátil k 31.12.2023.

Zoznam poskytnutých dotácií z rozpočtu mesta Trstená, príjemcov a účelu poskytnutých dotácií mesto zverejňuje na www.trstena.sk ([Financovanie \(trstena.sk\)](http://www.trstena.sk)).

14.2. Významné investičné akcie mesta Trstená v roku 2023

V priebehu účtovného obdobia roku 2023 je potrebné spomenúť niekoľko významných investičných akcií:

- realizácia rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov v jednotlivých častiach mesta
- realizácia projektu „Manažment údajov Mesta Trstená“
- realizácia projektu „Kvalitné služby v Dome kultúry v Trstenej
- Spracovanie zmien a doplnkov územného plánu
- Zakúpenie motorového vozidla KIA CEED SW 1,5T-GDi 118kW Gold pre rozvoj sociálnych služieb v meste a motorového vozidla Citroen BERLINGO Selection pre potreby Domu kultúry
- Odstránenie havarijného stavu na Lávke pre peších Mieru
- Stavebné práce na tribúne Kľozov
- Detské ihrisko pri Materskej škole na ul. Oslobodenia
- Vypracovanie Projektových dokumentácií: Židovská Synagóga, ZŠ Zelená strecha, Wilczeková kúria, Chaty Oravice, Vybudovanie rekreačného areálu na Západe, 4 radové garáže na Západe, Lávka pre peších Mieru, Pripust ul. Zápotočná.

14.3. Rozvoj Mesta Trstená – predpokladaný budúci vývoj

Základnými dokumentami strategického plánovania Mesta Trstená sú:

a) Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Trstená pre obdobie 2022 – 2030 (PHSR)

- ako strednodobý strategický dokument určujúci smerovanie samosprávy definovaním konkrétnych cieľov a priorit .

Rozpočet mesta Trstená sa opiera o Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trstená, ktorý bol schválený Mestským zastupiteľstvom 14. marca 2023, pričom jeho vypracovanie vyplýva zo zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

V tomto dôležitom dokumente boli stanovené strategické ciele mesta Trstená na roky 2022 – 2030 a ktorými je mesto povinné sa zaoberať.

Priority, ciele a opatrenia sú v PHSR definované v nasledovných oblastiach:

Hospodárska rozvojová politika

Sociálna rozvojová politika

Environmentálna rozvojová politika

Na tvorbe dokumentu pracovali poslanci Mestského zastupiteľstva, zamestnanci mestského úradu, podnikatelia v meste ako aj občania mesta Trstená prostredníctvom dotazníkového prieskumu.

Tento dokument pomáha pri čerpaní prostriedkov zo Štrukturálnych fondov Európskej únie, štátnych podporných programov a schém štátnej pomoci ako aj iných podporných programov či nástrojov, a to nielen mestu, ale aj všetkým organizáciám sídliačim na území mesta. Dokument je dôležitý aj pri rokovaní s investormi, pri presadzovaní záujmov občanov mesta, vytvára rámec pre pôsobenie všetkých subjektov na území mesta.

b) Územný plán Mesta Trstená

Cieľom územného plánu Mesta Trstená je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia jednotlivých činností v území v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.

Ciele a smerovanie rozvoja územia územný plán podriaďuje ochrane a rozvoju životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia, pričom využíva možnosti optimálneho využitia zdrojov a rezerv územia na jeho spoločensky najefektívnejší urbanistický rozvoj.

Predpokladané investičné akcie kde je plánovaná realizácia v budúcich rokoch:

- výkupy pozemkov
- rekonštrukcia ciest a chodníkov v meste Trstená – finančné vysporiadanie
- výstavba novej budovy ZUŠ
- rekonštrukcia budovy bývalej ZUŠ na bytový dom
- realizácia nových stavieb – výstavba radových garáží Západ
- rekonštrukcia verejného osvetlenia – finančné vysporiadanie
- realizácia stavebných úprav (infraštruktúra) IBV Ďurdinová Zadná
- realizácie diela jednotných pozemkových úprav Predný Bratkov.

14.4. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Mesto nezaznamenalo žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

V Trstenej dňa 12.08.2024

Vypracoval: Ing. Monika Slovíková,
vedúca oddelenia finančného

Schválil:

**PhDr. Ing. Magdaléna Zmarzláková
primátorka**